

Gorenjski Glas

PETEK, 19. OKTOBRA 2012

LETO LXV, ŠT. 84, CENA 1,50 EUR, 13 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Nova zamuda pri obnovi dvorane

Občina Jesenice mora ponoviti postopek izbire izvajalca strokovnega nadzora obnove športne hale Podmežakla. Potrpljenje uporabnikov dvorane, ki so brez domačega ledu, počasi popušča.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Državna revizijska komisija je razveljavila odločitev Občine Jesenice o izbiri izvajalca strokovnega nadzora pri gradnji Športne dvorane Podmežakla 2. faza (izbrano je bilo podjetje Lokainženiring). Na razpis sta se poleg Lokainženiringa prijavila še Protim Ržišnik Perc iz Radovljice in DRI iz Maribora, ki sta tudi podala zahtevek za revizijo na revizijsko komisijo. Prvi je menil, da je ponudba Lokainženiringa neobičajno nizka, drugi pa, da Lokainženiring

Zoran Kramar, direktor Zavoda za šport Jesenice, je povedal, da morajo za zagotovitev ledu prenoviti tudi strojnico in zamenjati kondenzator. To pa pomeni, da se dela lahko zavlečejo proti koncu leta.

ni navedel pravih referenc. Revizijska komisija je prvo pritožbo zavrnila, drugo pa upoštevala. Občini Jesenice tako zdaj razpisa sicer ni treba ponoviti, mora pa ponoviti postopek vrednotenja ponudb in sprejeti novo odločitev o izbiri izvajalca. Ko bo nova odločitev o izbiri pravnomočna, bodo lahko nadaljevali obnovo dvorane,

so pojasnili na Občini Jesenice. Kdaj bo to, na Občini ne morejo napovedati. Ob tem pa potrpljenje uporabnikov dvorane počasi popušča; ker je dvorana zaprta, so namreč brez osnovnih pogojev za delo ostali hokejisti, umetnostni drsalci, kegljači na ledu, igralci curlinga in drugi.

► 2. stran

Čelade na ledu ... Je v tem kaj simbolike?! Ni ledene ploskve, ni hokeja, ni tekem in ne občinstva, kot je bilo še lani. / Foto: Tina Dokl

Šok zaradi komunalnega prispevka

Krajani Zvirč so pretreseni nad visokimi zneski za plačilo komunalnega prispevka, vsi županovi argumenti na zboru krajanov pa jih niso prepričali.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zvirče – »Razočarana sem, užaljena, da so nama z možem, oba imava nizke pokojnine, naložili plačilo 4000 evrov za komunalni prispevek. Ne pride v poštev, da to plačava, saj nimava direktorske oz. poslanske pokojnine. Za to, da sva hišo zgradila, sva dolgo garala,« je povedala Marija Selko. V Zvirčah je 109 hiš in v sredo zvečer je bila dvorana gasilskega doma v Kovorju skorajda premajhna za vse udeležence. Točka dnevnega reda je bila samo ena: odmera komunalnega prispevka, ki jo je občina poslala krajanom.

► 3. stran

Prepričajte nas s strokovnimi argumenti, ne z zavajanjem, so očitki Zvirčanov leteli na župana. / Foto: Tina Dokl

OKTOBRA 2012
VSAKO
ČETRTO OKNO
LE ZA

EN EURO

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau-okna.si

Tel.: 04 515 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

Šest ponudnikov za poljansko obvoznico

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka – Po propadu Primorja so se ustavila tudi dela na gradbišču poljanske obvoznice, Direkcija RS za ceste pa je z razpisom iskala novega izvajalca del. V torek so odprli ponudbe, izbirali bodo med šestimi gradbinci,

med njimi so tudi hrvaški, avstrijski in italijanski. Ponudbe se gibljejo od 33 milijonov evrov najdražjega ponudnika SŽ Železniškega gradbenega podjetja Ljubljana do 23 milijonov najcenejšega ponudnika Gorenjske gradbene družbe.

► 2. stran

AKTUALNO

Pouk v župnišču edina možnost

Anonimno pismo opozarja na nemogoče razmere učencev osnovne šole Toma Brejca, ki zaradi obnove šole pouk obiskujejo v kamniškem župnišču. Ravnateljica: prostori niso idealni, a so najboljša možna rešitev.

3

GG+

Ura ni pet do 12, ura je 12

S to slikovito primero je premier Janez Janša utemeljil naglico pri sprejemanju nujnih reform. Vlada je namreč v sredo potrdila neusklajena predloga pokojninske in delovnopravne zakonodaje.

10

GG+

Poseki nad Jezerskim burijo javnost

Medtem ko obiskovalci gora in varuhi narave opozarjajo na sporne poseke v državnih gozdovih, sklad, koncesionar, zavod za gozdosklajena predloga pokojninske in delovnopravne zakonodaje.

14

ZDRAVJE

Rak dojke najpogostejši rak pri ženskah

V Centru za bolezni dojk, ki deluje v okviru Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj, na leto pregledajo 6000 žensk in odkrijejo okoli 50 takih sprememb, za katere se kasneje izkaže, da gre za maligna obolenja dojke.

19

VREME

Ob koncu tedna bo sončno in za ta letni čas zelo toplo. Veter bo oslabil. V nedeljo bo zjutraj ponekod po nižinah megleno.

5/24°C

jutri: sončno

Nova zamuda pri obnovi dvorane

◀ 1. stran

Dolgoletni športni delavec Branko Jeršin stanje opisuje kot katastrofo, ki bo imela dolgoročne posledice za jeseniški šport. »Več kot tristo športnikov, večinoma otrok in mladih, je ostalo brez ledu. Vsi uporabniki ledne dvorane, od aktivnih športnikov do številnih rekreativcev, so postavljeni pred dilemo, ali naj sploh ne trenirajo ali pa naj iščejo treninge v prezasedenih dvoranah na Bledu, v Kranju in Zalogu, drsalcji tudi v Celju in Pontebbi. Starši že tako težko zmorejo stroške za mesečne prispevke za treninge, ki večinoma presegajo osemdeset evrov na mesec, sedaj so se pojavili še stroški voženj

na treninge, ki pa so povrh še ob nemogočih, nehumanih urah,« opozarja Jeršin. »Uporabniki ledene ploskve v dvorani Podmežakla si zasluzimo jasno in nedvoumno informacijo, kako bo z uporabo ledene ploskve v letošnji zimski sezoni. Nismo namreč le najemniki dvorane in plačniki, smo tudi tisti, ki soustvarjajo jeseniški šport,« pa opozarja predsednik Curling kluba Jesenice Robert Sušan. Na Občini Jesenice na to odgovarjajo, da bodo v kratkem sklicali sestanek z izvajalci del, po katerem bo znanih več informacij o začetku del in tudi o tem, kdaj bi lahko zagotovili led v dvorani. Nato bodo na sestanek povabili tudi uporabnike dvorane.

ŽIRI

V Žireh brez kandidata za državnega svetnika

Žirovski občinski svetniki so na zadnji seji Matjaža Oblaka potrdili za predstavnika Občine Žiri za volitve članov državnega sveta (elektorja), medtem ko predloga za kandidata za člana državnega sveta občinska komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ni prejela, posledično tudi svetniki niso podprli nobenega kandidata. **B. B.**

Štipendija in služba zagotovljena

S (posredno) kadrovsko štipendijo pridobijo vsi, tako delodajalci kot študenti ter Gorenjska. Vloge za štipendije regionalna agencija zbira samo še danes!

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – Regionalna razvojna agencija Gorenjske (BSC Kranj) je konec septembra objavila javni razpis oziroma poziv dijakom in študentom k pridobitvi štipendije za njihovo šolanje. V zameno jim delodajalci obljublajo službo vsaj za enako število let, kot bodo prejeli štipendijo, del štipendije krije Evropski socialni sklad.

Štipendijske sheme, za katere ima država v celotni evropski finančni perspektivi na voljo skoraj 20 milijonov evrov, so se izkazale za ustrezno rešitev zapolnjevanja kadrovskih težav v deficitarnih dejavnostih. »Od leta 2007 smo podelili 2600 štipendij, delodajalci so do sedaj zaposlili približno štiri-sto mladih. Ti niti niso iskanci zaposlitve, saj takoj po zaključku šolanja dobijo službo,« pojasnjuje Simon Škvor iz ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

»Na odločitev za prijavo štipendistov veliko pomeni imidž podjetja, ki podeljuje štipendijo, malce pa tudi sedež podjetja, saj se marsikdo ne želi iz Kranja voziti na delo v Kranjsko Goro,« pravi Barbara Rupar. / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivo je, da je potreba delodajalcev po štipendiranju več, kot je prijav štipendistov. Tako v Sloveniji kot na Gorenjskem.

V sedmih letih so v sklopu Gorenjske štipendijske sheme podelili 250 kadrovskih štipendij v sodelovanju s šestdesetimi podjetji, za štipendije je bilo porabljenih 1,5

milijona evrov. »Letos 11 delodajalcev ponuja 39 štipendij, največ jih je s področja elektrotehnike in strojništva, tudi lesarstva, gostinstva in računalništva,« pravi Barbara Rupar, vodja projekta pri razvojni agenciji.

Največ štipendij bi letos na Gorenjskem radi podelili v podjetju Iskraemeco (13),

sledijo Lip Bled, Hit Alpinea, Elektro Gorenjska, Iskra Mehanizmi, Vibo, Polycrom Rok za prijavo se izteka danes, še najmanj prijav je na področju lesarskih in gostinskih poklicev, tudi za elektrotehnike se še najde priložnost. S pomočjo štipendijske sheme ponavadi realizirajo polovico štipendij, zato je še veliko možnosti, da vsak, ki se danes prijavi za štipendijo v Hit Alpinea ali Lip Bledu, pridobi štipendijo in po zaključku šolanja tudi zaposlitev.

Štipendije iz štipendijske sheme lahko prejmejo dijaki in študenti, ki pa morajo šolanje zaključiti najpozneje v šolskem/študijskem letu 2014/2015. Za štipendijo ne morejo zaprositi, če že prejemajo štipendijo ali šolnino iz drugih virov. Višina štipendije je odvisna od uspeha pri šolanju in morebitnega izobraževanja zunaj kraja stalnega prebivališča, običajna dijaška štipendija znaša okoli 200 evrov.

Francetu Štuklu Aškerčeva nagrada

IGOR KAVČIČ

Ljubljana - Arhivsko društvo Slovenije vsaki dve leti 20. oktobra, ob dnevu slovenskih arhivov, podeljuje Aškerčevo nagrado in Aškerčevo priznanje za posebne dosežke na področju arhivistike. Aškerčevo nagrado za življenjsko delo je prejel dr. France Štukl in sicer za izjemen prispevek k razvoju slovenske arhivistike na področju zbiranja, varovanja in ohranjanja arhivske dediščine, posredovanja le-te javnosti, strokovnega izobraževanja ter

V ospredju letošnja Aškerčeva nagrajenca, na levi dr. France Štukl, na desni pa mag. Bojan Cvelfar / Foto: Jože Štukl

večletno zaslužno delo v Arhivskem društvu Slovenije. Dr. France Štukl je svojo celotno poklicno pot namenil zbiranju, urejanju in objavljanju arhivskega gradiva. V času službovanja v Zgodovinskem arhivu Ljubljana je bil 20 let edini arhivist, ki je skrbel za varovanje, ohranjanje in popularizacijo bogate arhivske dediščine na škofjeloškem območju, nato pa vodja oddelka in pozneje samostojne enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana v Škofji Loki. Aškerčevo priznanje je prejel mag. Bojan Cvelfar.

Šest ponudnikov za poljansko obvoznico

◀ 1. stran

Odločitev o izboru izvajalca bo znana potem, ko bodo ponudbe vsebinsko pregledali.

Že prejšnji teden pa je direkcija sporočila še, da so dobili dokončno gradbeno dovoljenje za tretjo podetapo prve faze obvoznice, tako da naj bi se v kratkem nadaljevala tudi dela na Suhi, ki so bila spomladi ustavljena zaradi odločitve upravnega

sodišča. Upravna enota v Škofji Loki je 8. oktobra potrdila dokončnost gradbene dovoljenja za manjkajoči del poljanske obvoznice na Suhi, ki obsega odsek obvoznice od Ljubljanske ceste do predora pod Stenom in vključuje gradnjo krožišča na Suhi, mostu čez Soro in traso obvoznice na puštalski strani do vhoda v predor. Na tem delu obvoznice je izvajalec gradbenih del Gorenjska gradbena družba.

LJUBLJANA

Stečaj Merfina zaključen brez delitve

Okrožno sodišče v Ljubljani je sklenilo zaključiti stečajni postopek družbe Merfin (nekdanji menedžerji Merkurja) brez delitve premoženja. Hkrati je razrešilo stečajnega upravitelja Andreja Marinca. Ta je pozval upnike k založitvi milijona evrov za vodenje postopkov (izpodbojne tožbe), saj Merfin nima stečajne mase. Brez založitve sredstev je sodišče predlagalo zaključek postopka. Javilo se je pet upnikov, Big Bang in Merkur enako ugotavljata, da prealitev stroškov na upnike ni upravičeno, Sava iz likvidnostnih razlogov ne more zagotoviti denarja, Ajpesu je ideja neracionalna. Le država je založila pet tisoč evrov. Ker premoženje Merfina v stečaju predstavljajo le izpodbojne tožbe, vseh je kar 127 v skupni višini 34 milijonov evrov, tudi stečajna upravitelja (Marinc je zamenjal Matjaža Nanuta) za delo nista prejela nagrade. Spomnimo, da so upniki prijavi za več kot 470 milijonov evrov terjatev, šest upnikov pa prereka 140 milijonov evrov. Sodišče je v zaključnem sklepu zapisalo, da zakon situacij, ko naj bi upniki založili denar za nadaljevanje postopka, ne ureja, v sodni praksi takega primera še ni bilo. **B. B.**

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA KOROŠEČ** iz Lesc.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Dobra ura

Ta teden ste si na prvem programu TV Slovenija že lahko ogledali prenovljen popoldanski pas, ki se imenuje Dobra ura. Na sporedu bo vsak dan od ponedeljka do petka od 16.45 do začetka TV Dnevnika. Dobra ura ima pet voditeljev in prav toliko urednikov ter krovno urednico Tatjano Trtnik, vsak dan bo namenjen posebni temi, denimo ustvarjalnosti, duhovnosti, potrošništvu, mlajšim in starejšim generacijam. Znotraj Dobre ure bo tudi dnevnik za otroke, imenovan Infodrom, ki se bo začel ob 18. uri. Če želite sodelovati v nagradni igri za sestavljanje Zajček Bine in kapico RTV, odgovorite na nagradno vprašanje: Kako je ime voditeljema, ki bosta z vami vsako sredo in petek v novi oddaji Dobra ura?

Nagrajenci

Nagradna križanka iz Gorenjskega glasa št. 80 (5. 10.) z geslom Mednarodni likovniki v Kranju nagrajuje Zlato Šmid in Milko Rupnik iz Kranja ter Eriko Kerec iz Zgornje Besnice. Čestitamo!

Pouk v župnišču edina možnost

V javnosti je zaokrožilo anonimno pismo starša, ki opozarja na nemogoče razmere učencev OŠ Toma Brejca, ki zaradi obnove šole pouk obiskujejo v kamniškem župnišču. Ravnateljica: Prostori niso idealni, a so najboljša možna rešitev in starši pripomb niso imeli.

JASNA PALADIN

Kamnik – Kot smo že poročali, je 446 učencev kamniške OŠ Toma Brejca zaradi načrtovane prenove šolske stavbe letošnje šolsko leto začelo na šestih lokacijah po vsej občini; skoraj dvesto učencev predmetne stopnje na pouk hodi v prostore župnišča, ki jih je občina v ta namen obnovila in potrebno opremila. A prizadevanja vodstva šole in občinske uprave, da bi učencem v tem obdobju, ko njihova šola čaka na temeljito prenovo in gradnjo prizidka, zagotovili kar najboljše pogoje, vseh staršev niso zadovoljila.

»S 3. septembrom se je za naše otroke začelo najbolj katastrofalno šolsko leto v zgodovini kamniškega šolstva. Če situacije ne boste rešili, bodo posledice, ki jih bo povzročilo tovrstno izvajanje pouka, tako katastrofalne, da bodo zaznamovale celotno generacijo otrok, ki obiskujejo to šolo,« je med drugim zapisano v pismu. Nepodpisani starš ogorčen navaja tudi to, da so bili starši o tem, kako bo pouk

Prostori kamniškega župnišča na Šutni so se v letošnjem šolskem letu spremenili v šolske prostore.

v letošnjem šolskem letu potekal, seznanjeni prepoznajo, da so prostori v župnišču premajhni, nekateri celo brez oken, da so garderobe utesnjene, hodniki preozki in da so razmere že ob začetku šolskega leta nevarne.

»Zavedamo se pomanjkljivosti, a lokacija župnišča edina v občini omogoča nastanitev vseh osmih oddelkov predmetne stopnje na enem mestu. Prostori so bili pred vselitvijo obnovljeni, res pa je, da

niso idealni, a je to v dani situaciji najboljša možna rešitev. Starši so si ogledali vse možne lokacije in bili o načrtih šole pravočasno in večkrat obveščeni, zatrtili so nam celo, da če so učenci v nemogočih pogojih v stari šoli zdržali sedemdeset let, potem tudi to šolsko leto ne predstavlja nikakršnih težav,« nam je povedala ravnateljica Mojca Rode Škrjanc, ki je prepričana, da večina staršev nastalo situacijo spremlja z razumevanjem.

Vsi pa si seveda želijo, da bi se lahko čim prej preselili v prenovljeno šolo. Kdaj to bo, še vedno ni znano, a direktor občinske uprave Ivan Kenda nam je potrdil, da je izbor izvajalca v zaključni fazi in da bodo dela zaključena v enajstih mesecih od začetka gradnje. Denar ima občina že zagotovljen. Za približno devet milijonov evrov vredno sanacijo bo dobri tri milijone prispevala tudi država.

Negativno mnenje za radovljiško občino

Računsko sodišče je izreklo negativno mnenje o pravilnosti poslovanja Občine Radovljica v letu 2010. Občina je večino nepravilnosti odpravila že med revizijskim postopkom.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Sodišče je med drugim ugotovilo, da župan, v tistem času **Janko S. Stuček**, ni pravočasno obvestil občinskega sveta o prerazporeditvi sredstev iz bilance prihodkov in odhodkov v račun financiranja v znesku 49.081 evrov. »Z opravljenimi prerazporeditvami sredstev je občina spremenila posamezna področja proračunske porabe nad dovoljeno omejitvijo, v letu 2010 je prevzela za 223.887 evrov več obveznosti, kot je imela načrtovanih sredstev na proračunskih postavkah,« je med drugim zapisano v poročilu, ki ugotavlja tudi nepravilnosti v postopkih javnega naročanja. »V treh primerih dodatnih del v skupnem znesku 416.532 evrov občina ni po ustreznem postopku oddala javnega naročanja, dodatna dela v znesku 125.230 evrov niso bila dogovorjena s pogodbo oziroma z aneksom, na pogajanja je povabila le dva od štirih ponudnikov, javnega naročila po odprtem postopku ni vodila v skladu s predpisi o javnem naročanju, spremenila je obseg javnega naročila, tehnične specifikacije

predmeta javnega naročila in s tem tudi vsebino razpisne dokumentacije ter se o zmanjšanju obsega javnega naročila dogovarjala le z najugodnejšim ponudnikom, pri plačilu obveznosti iz proračuna pa ni upoštevala zakonskih plačilnih rokov.«

Kot pojasnjuje župan **Ciril Globočnik**, ki je vodenje Radovljice prevzel sredi novembra 2010, občina zoper predlog računskega sodišča ni ugovarjala, ker je sodišče že pred pregledom upoštevalo njena pojasnila. »Z negativnim mnenjem za poslovanje v letu 2010 nismo zadovoljni, sam postopek revizije pa je bil pozitivna izkušnja za izboljšanje prakse delovanja občinske uprave, predvsem na področju javnega naročanja in tolmačenja ter izvedljivosti zakonodaje. Iz poročila je razvidno, da je občina v času izvajanja revizije takoj ukrepala, in sicer z odpravljanjem pomanjkljivosti in izvedbo popravilnih ukrepov. Med postopkom revidiranja smo povsod, kjer je bilo to mogoče, ugotovljene nepravilnosti že odpravili. Zaradi takšnega ravnanja Računsko sodišče tudi ni zahtevalo odzivnega poročila.«

Šok zaradi komunalnega prispevka

1. stran

Le pri eni hiši v Zvirčah so za komunalni prispevek izračunali manj kot 1000 evrov. Največ hiš, 36, je dobilo račun od 2000 do 3000 evrov, 30 hiš je dobilo račun od 3000 do 4000 evrov. Nekaj je tudi takih, ki bodo morali plačati nad 5000 evrov. Župan Borut Sajovic je omenil možnost plačila na obroke, a krajanji so le odkimavali.

Neskladje med izračuni

Župan se je skliceval na to, da je v občini Tržič v primerjavi s Kranjem, Škofjo Loko, Jesenicami in Radovljico komunalni prispevek najcenejši, naletel pa na ugovarjanje krajanov, da jih to, kako je drugod, ne zanima, oziroma naj navede tudi občine, kjer imajo komunalni prispevek cenejši. »Če se gradi nek projekt, moram vnaprej vedeti, koliko bo ta stal in ali imam sploh dovolj denarja, da bom to lahko plačal,« je opozoril Miro Lapanja. Krajanji so namreč opozorili tudi na neskladje med informativnimi izračuni in dejanskimi. Uroš Klemenčič je navedel, da je

leta 2009 dobil informativni izračun 1370 evrov in še nekaj evrov čez – izračuni so dostopni tudi na internetu, je poudaril, Helenca Plevanč pa je dodala, da je izračun za odmero komunalnega prispevka zdaj »krat tri«. Odgovor se, kot so prepričani krajanji, skriva v letos sprejeti spremembi občinskega Odloka o programu opremljanja in merilih za odmero komunalnega prispevka, zato so nazaj zahtevali star Odlok. Pred sprejetjem novega programa opremljanja za območje celotne občine sta namreč obstajala posebna programa opremljanja za območji Bistrica B-10 in stari del naselja Bistrica ter za Zvirče, ki sta prinašala svoja določila glede obračuna komunalnega prispevka za kanalizacijo. Tako je, kot je povedal občinski svetnik Matjaž Hrgovič, na seji občinskega sveta 29. oktobra 2009 podjetje Matrika za 160 kvadratnih metrov veliko hišo in 600 kvadratnih metrov parcele izračunalo 794,97 evra prispevka, letos aprila pa je podjetje Terragis za 150 kvadratnih metrov veliko hišo in 600 kvadratnih metrov parcele izračunalo

7649 evrov. Ali gre samo za odmero komunalnega prispevka, ali je k drugemu izračunu prištete še kaj, bodo preverili, je zagotovil župan.

Pravično za vse?

Župan je utemeljeval krajanom, zakaj je moralo priti do spremembe Odloka, prepričali jih pa ni. Pojasnil je, da so se ob izdelavi novega programa opremljanja odločili, da za vso občinsko kanalizacijsko omrežje določijo samo eno obračunsko območje. V občini so bili doslej tudi različni modeli financiranja. »Tako imamo danes dele sistema, ki so bili v veliki meri sofinancirani s strani EU in države, na primer v Bistrici, Zvirčah, Žiganji vasi, Sebenjah, Retnjah in Bregu, ter dele, ki so bili v celoti financirani s strani občinskega proračuna. Če bi ohranili plačilo komunalnega prispevka za kanalizacijo za Zvirče po prejšnjem Odloku, bi to pomenilo, da bi občani na drugih območjih občine, kjer sofinanciranja s strani EU ni bilo, plačevali višjo ceno. Tako pa je zdaj komunalni prispevek pravično porazdeljen na vse zavezanke. Denar za komunalni

prispevek, ki smo ga obračunali Zvirčanom, bomo namenili za gradnjo kanalizacijskega omrežja tam, kjer ga še nimajo. Takih je v tržiški občini še štirideset odstotkov,« je pojasnil Sajovic.

Izglasovali komisijo

Župan jih tudi ni prepričal, da občina le upošteva predpise države, krajanji so prepričani, da je zakon resda sprejela država, višino odmere komunalnega prispevka pa občina. Razšli so se z dvema sklepoma. S prvim so Zvirčani izglasovali štiričlansko komisijo, ki bo naredila revizijo zaporednih dogodkov, z drugim pa, da pristanejo le na prvotne izračune, ki so se gibali od 500 do 1500 evrov. Zatem bodo znova sklicali zbor krajanov, občina pa je obljubila sodelovanje. Zanimiv je tudi predlog, ki ga je na pobudo krajana obudila Helenca Plevanč: »Komunalni prispevek za Zvirčane bi lahko poplačali iz odškodnine, ki je Krajevna skupnost (KS) Kovor, kamor Zvirče sodijo, dobiva iz naslova delovanja deponije.« Za to bi najprej potrebovali soglasje Sveta KS Kovor.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:
Matjaž Gregorič, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 150 EUR, letna naročnina 2012: 15750 EUR; redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

KRATKE NOVICE

PLEŠIVEC/TANZENBERG

Misijonski praznik Slovenije in Koroške

Na Plešivcu ali Tanzenbergu po nemško v bližini Gospe Svete, kjer so se včasih šolali številni koroški slovenski izobraženci, bo jutri, 20. oktobra, skupni misijonski praznik Slovenije in Koroške pod geslom Verovati – praznovati – deliti. Praznovanja, ki bo obsegal delavnice o misijonskem delovanju, pogovore z misijonarkami in misijonarji ter izročitev vozil, kupljenih z darovi koroških in slovenskih vernikov, misijonskim središčem se bosta udeležila tudi celovski škof Alois Schwarz in mariborski nadškof Marjan Turnšek. **J. K.**

BREZJE

Brezjanski pogovori o vzornikih vere

Frančiškanski samostan na Brezjah, Gorenjski muzej iz Kranja, Inštitut Antona Trstenjaka in Frančiškanski Marijanski center Slovenije Brezje bodo organizirali jutri, 20. oktobra, v frančiškanskem samostanu tradicionalne Brezjanske pogovore. Njihova vsebina bo namenjena slovenskim vzornikom vere: arhitektu Jožetu Plečniku, Cvetani Priol in prof. Antonu Strletu. Na pogovorih, ki se bodo s skupno molitvijo začeli ob devetih, bo govora tudi o vatikanskem koncilu in Letu vere. **J. K.**

KRANJ

Krajevna skupnost Primskovo praznuje

Ob prazniku Krajevne skupnosti Primskovo bo danes ob 19. uri v Domu krajanov na Primskovem prireditve Leto je zraslo. Nastopili bodo pevci Mešanega pevskega zbora Musica Viva Primskovo, pevci komornega zbora De profundis Kranj-Primskovo, plesalci Akademске folklorne skupine Ozara Kranj-Primskovo in učenci Osnovne šole Simona Jenka – Podružnične šole Primskovo. Po prireditvi bo ples ob zvokih ansambla Veseli svatje. Prireditve bo povezovala krajanica, akademska igralka Andreja Stare. Za dobrodošlico vam bo organizator, Svet KS Primskovo ponudil pečen kostanj in mošt, vstopnine ni. **S. K.**

Ob jubileju še veliko načrtov

Center za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa je v sredo s slovesnostjo obeležil 60-letnico delovanja.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – V Baročni dvorani Radovljiške graščine je bila v sredo osrednja slovesnost ob 60-letnici CUDV Matevža Langusa. Leta 1952 je takrat še zavod Matevža Langusa v Kamni Gorici sprejel prve otroke z motnjami v duševnem razvoju iz vse Slovenije. Leta 1991 se je 54 otrok in mladostnikov preselilo v nove prostore na obrobju Radovljice, v zadnjih letih pa so v okviru centra odprli tudi štiri stanovanjske skupnosti in dve enoti varstveno delovnega centra v Radovljici in na Jesenicah, kjer delujeta tudi trgovinici z izdelki uporabnikov.

Kot je v slavnostnem nagovoru poudarila direktorica Tea Beton, ima center kljub zavirljivim rezultatom, ki so jih na področju skrbi za osebe s posebnimi

»Rad živim in puščam sledi,« je bila osnovna misel osrednje prireditve, ki so jo ob 60-letnici v sredo pripravili uporabniki CUDV Matevža Langusa. / Foto: Gorazd Kavčič

potrebami dosegli v zadnjih letih, še veliko načrtov za prihodnost. »Vidimo jo v sodobnem centru, ki nudi

celovito pozornost osebam z motnjami v razvoju in njihovim družinam, centru, ki sliši posameznika in sledi

njegovim potrebam ter zagotavlja kvalitetno življenje, odprto in vključeno v okolje.«

Obalo bi razbremenili prometa

V času glavne sezone je ob koncu tedna obala Bohinjskega jezera povsem zaparkirana, zato pri občini iščejo možnosti za alternativen režim parkiranja, ki bi bil prijazen tako naravi kot obiskovalcem.

MATEJA RANT

Bohinjska Bistrica – Pri bohinjski občini ocenjujejo, da je v času glavne sezone ob koncu tedna znotraj Triglavskega narodnega parka (TNP) parkiranih okrog 2500 vozil na dan. »V prihodnosti je potrebno ponuditi alternative obstoječemu parkirnemu režimu ob Bohinjskem jezeru in pri dostopu do izhodišč za planinske ture. Alternativni način naj bi predvsem razbremenil objezersko skledo na način, ki bi bil za turiste še vedno prijazen,« je dejal podžupan Jože Sodja in ob tem

poudaril, da njihov namen ni prepovedati dostopa do jezera, ampak želijo zgolj razbremeniti jezersko obalo.

V osrednjem območju TNP je po podatkih Jožeta Sodje 1460 parkirnih mest, ki so v času sezone zlasti ob koncu tedna povsem zasedena, približno četrtnina obiskovalcev pa parkira še zunaj uradnih parkirišč. V robnem območju je na voljo še 360 parkirnih mest, dodatno pa poleti odprejo še brezplačno parkirišče na začetku Ribčevega Laza za 450 vozil. Zunaj TNP pa je v Bohinju na voljo 850 parkirnih mest, pri čemer na njih

večinoma parkirajo domačini ter obiskovalci trgovin in poslovnih prostorov. »Po oceni bi tako ta čas lahko izkoristili približno sto parkirnih mest, na katerih bi omogočili parkiranje obiskovalcem jezera,« je razložil Sodja in dodal, da bi v okolici Bohinjske Bistrice morali glede na sedanji promet v prihodnje urediti parkirišča za vsaj še tisoč avtomobilov.

Obiskovalcem, ki bi parkirali na teh parkiriščih, bi potem ponudili okolju prijazen in tudi cenovno ugoden javni prevoz do jezera. »Velik poudarek bi bil tudi na tako imenovani zeleni

mobiliteti, in sicer prevozi s kolesi, električnimi kolesi in skuterji. Že zdaj namreč opažamo, da kar precej turistov parkira v Bohinjski Bistrici ali kakšni od vasi in se po novi kolesarski stezi odpravi do jezera.«

Že v prihodnjem letu naj bi tako poskusno začeli uporabljati parkirišči ob smučišču Senožeta v Srednji vasi in ob smučišču Kobla v Bohinjski Bistrici. »Če se bo obneslo, bi sistem lahko zaživel v letu 2014. Najbolj pomembno pa je, da smo se začeli sploh pogovarjati o problemih in umirjanju prometa,« je končal Sodja.

MENGEŠ

Lovska maša in razstava

Člani Lovske družine Mengeš bodo v sodelovanju z Domžalskimi rogisti, pevci MoKZ Mengeški zvon in člani Likovnega društva Mengeš v soboto, 20. oktobra, organizirali lovsko Hubertovo mašo in likovno razstavo na temi živali. Odprte razstave bo pri cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Loki pri Mengšu ob 14.45, maša za vse pokojne lovce, ki jo bo daroval župnik Tone Štrukelj, pa se bo začela ob 15. uri. **J. P.**

ŠENČUR

Dobrodelna košarkarska tekma

Občina Šenčur organizira dobrodelno košarkarsko tekmo za Ines, ki ima cerebralno paralizo. Tekma bo jutri ob 16. uri v športni dvorani v Šenčurju, nastopili bodo nekdanji košarkarji Uniona Olimpije, smučarski skakalci s Primožem Peterko, znani nogometaši, hokejisti ... **S. K.**

BLED, GORJE

Dosegli dogovor s koncesionarjem

Občinski svetniki v Gorjah in na Bledu so potrdili sporazum o zaključku arbitražnega postopka s koncesionarjem WTE Wassertechnik GmbH. Občini namreč nista mogli izdati odločb za obračunavanje komunalnega prispevka, ki bi ga morali nameniti za nadaljevanje gradnje fekalnega kanala na območju obbeh občin, saj še niso imeli uporabnega dovoljenja za uporabo že zgrajenih kanalov, je pojasnil gorjanski župan **Peter Torkar**. Tako se je od leta 2009 kopičil dolg do koncesionarja, ki je konec junija letos znašal 1,3 milijona evrov. »Dogovorili smo se tudi glede višine obveznosti, ki jih posamezna občina dolguje koncesionarju. Za občino Bled to znaša dober milijon evrov, občina Gorje pa mora poravnati slabih 266 tisoč evrov,« je pojasnil blejski župan **Janez Fajfar**. Podrobni roki in način poplačila, je dodal Torkar, pa bodo še stvar dogovora med občinama in koncesionarjem, ki bo zdaj nadaljeval gradnjo kanalizacijskega omrežja po pogodbi. **M. R.**

Rešitve križanke JESEN NA VRTU, ki je bila objavljena 25. septembra v Gorenjskem glasu. Nagrajenci so: darilni bon podjetja KGZ Gozd Bled prejme **Minka Prevodnik**, Radovljica; darilni bon Biotehniškega centra Naklo prejme **Tatjana Mulej**, Žirovnica; zaboj jabolk Sadjarstva Markuta iz Čadovelj prejme **Urška Štefe** iz Kranja, vrečo krompirja Kmetijske zadruge Križe pa prejme **Miro Rožek** iz Bašlja. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

VETERINARSKA AMBULANTA KZK, d.o.o.
Šuceva ulica 27, 4000 KRANJ

K sodelovanju vabimo kandidate za prosto delovno mesto:

VODJA VETERINARSKÉ AMBULANTE (M/Ž)

Opis del:

- vodenje dela veterinarjev, veterinarskih tehnikov in drugega kadra,
- nabava zdravil, instrumentov in sanitetnega materiala,
- vodenje in organiziranje zdravstvenega varstva na živinorejskih enotah,
- izvajanje preventivnih oz. kurativnih akcij in posegov,
- dajanje navodil za izvajanje ukrepov in nege obolelih živali,
- vodenje evidenc zdravljenja in osemenjevanja ter izdelava drugih dokumentov,
- spremljanje novih dognanj o varstvu živali,
- izvajanje veterinarskih storitev pri zasebnih rejcih govedi.

Pogoji in pričakovana znanja kandidata:

- najmanj VII. stopnja izobrazbe - doktor veterinarske medicine z licenco za opravljanje veterinarskih dejavnosti
- več let delovnih izkušenj s področja veterinarstva
- vozniški izpit B-kategorije, lasten prevoz
- usposobljenost za delo z računalnikom (Word, Excel, internet),
- komunikativnost in sposobnost samostojnega in timskega dela, hitra odzivnost

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 12 mesecev s poskusno dobo, z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na sedež podjetja ali elektronsko pošto info@kzk.si v roku 15 dni od objave.

Spletli že devete Železne niti

Muzejsko društvo Železniki je izdalo nov zbornik za Selško dolino, ki je posvečen stoletnici smrti narodnega buditelja Antona Globočnika.

ANA ŠUBIC

Železniki – Muzejsko društvo Železniki tudi z devetimi zborniki Železne niti skuša pred pozabo obvarovati bogato kulturno dediščino, zanimive dogodke in pomembne rojake iz Selške doline. Na nekaj več kot 400 straneh je 25 avtorjev pripravilo 34 zanimivih prispevkov. »Deveti zbornik smo posvetili stoletnici smrti Antona Globočnika, plemenitega Sorodolskega, narodnega buditelja, Železnikarja, ki je živel in delal v Postojni,« je poudaril v. d. urednika **Rudi Rejc**. Nove Železne niti vsebujejo tudi zapise

iz najstarejše zemljiške knjige Železnikov s konca 18. stoletja, prispevek o plavžu, ki je v Železnikih ugasnil pred 110 leti, opis velikega požara pred 190 leti, pregled nadomestnega denarja fužinarjev in prispevek o izseljencih iz Dražgoš. Predstavljeni so prvi direktor Lesne zadruge **Janez Prevc**, mlinarstvo na porečju Selške Sore, Čebelarsko društvo Železniki, svoje mesto so v zborniku našli tudi kegljanje, ki ima v Selški dolini stoletno tradicijo, 30-letnica folklore v Selcih, tirolska arhitekturna dediščina, poplavna obnova kulturnih spomenikov, uspehi učencev OŠ Železniki,

V. d. urednika Rudi Rejc

fotografije hišnih portalov in starih jezov

Ustvarjalci upajo, da bodo tudi nove Železne niti naletele na tako dober odziv kot dosedanje izdaje. Zbornik sicer radi prebirajo tako domačini kot tisti, ki so se iz doline odselili, ugotavlja član uredniškega odbora **Anton Sedej**: »Zelo smo zadovoljni, da ga hranijo v knjižnicah, pet izdaj pa je tudi digitaliziranih.« V devetih zbornikih se je skupaj nabralo že za nekaj več kot 3.200 strani predvsem domoznanskih vsebin, ki bodo, so prepričani ustvarjalci, z leti postajale vse bolj cenjene.

Od bazne postaje do športnega igrišča

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Jezerko – Na Jezerskem se še vedno ni začela gradnja kanalizacijskega sistema, opravljenih pa je več drugih del.

»Končali smo prvo fazo operativne izvedbe v proračunu začrtanih del. Urejena sta park in spomenik, dve avtobusni postaji, most Jezero, parkirišča pred kulturnim domom, del športnega igrišča. Nadaljevala se je gradnja lokalnih in gozdnih cest, priprava terenov za zimске tekaške proge, uredili smo prehod med starim in novim delom pokopališča. To so dela, ki so vidna, v pripravi pa so projekti, ki naj bi bili sofinancirani

iz različnih virov: občinska zgradba, projekt centra vasi, počivališča, tematske poti, ogrevanje z obnovljivimi viri energije,« je o letošnjih delih povedal župan **Jure Markič**. »Na 1300 metrov visoki planini Rakeževo je letos prišlo do gradnje centra za bazno postajo mobilne telefonije, ki bo s signalom pokrtil doslej nepokrtili del jezerske doline. Propadanja pa je rešena Virnikova karavla, na kateri snujejo vadbeni center Gorsko reševalne zveze Slovenije.« O tem, kaj se bo zgodilo s propadajočo stavbo hotela Kazina, pa Markič pove, da je občina nedavno izdala soglasje k dovoljenju za rušenje objekta.

SPODNJE BITNJE

Ogled posevkov za ozelenitev tal

V okviru kmetijsko okoljskih ukrepov Ohranjanje kolobarja na kmetijah, Integrirana pridelava vrtnin in Integrirana pridelava poljščin bo kmetijska svetovalna služba v torek, 23. oktobra, ob 11. uri na njivi kmetije Šifer v Spodnjih Bitnjah (za gostilno Kozolec) predstavila posevke za ozelenitev njiv med rastno dobo – priporočene mešanice za setev na vodovarstvenih območjih in dosevke, ki jih za ozelenitev tal uporabljajo avstrijske kmetije. **C. Z.**

Več časa za selitev iz Vincarij

MATEJA RANT

Škofja Loka – Občinski svetniki so se na zadnji seji strinjali, da podjetju LTH Ulitki za pet let podaljšajo rok za preselitev proizvodnje v industrijsko cono na Trati, saj podjetje v sedanjih gospodarskih razmerah po besedah župana **Miha Ješeta** ni sposobno graditi novih objektov v coni. Ob tem so še pooblastili župana, da se

s podjetjem dogovori za višjo najemnino za dobrih dvajset tisoč kvadratnih metrov veliko zemljišče v coni. Ta čas namreč za najemnino na leto odštejejo evro na kvadratni meter. »Občini ni v interesu, da bi enostransko odpovedala pogodbo o ustanovitvi stavbne pravice pred njenim iztekom, saj bi s tem onemogočila selitev proizvodnje podjetja iz Vincarij. S podaljšanjem roka za selitev

se odpravi predvsem negotovost pri imetniku stavbne pravice, ki se bo tako lahko polno osredotočil na problematiko selitve proizvodnje,« je pojasnil **Miha Ješe** in poudaril, da podjetje občini vsako leto redno plačuje nadomestilo za stavbno pravico v višini dobrih 20 tisoč evrov, čeprav zemljišča še ne uporablja. Dejal je še, da podjetje začetek gradnje v coni načrtuje leta 2014.

PREJELI SMO

V Besnici so inšpektorji uničili 30 kilogramov gob

Da »dol padeš«, ne moreš verjeti, kakšne neumnosti (absurde) delajo, čeprav nam povsod govorijo, kako moramo varčevati.

Tako in podobna sporočila, kot je v naslovu tega prispevka, so v preteklih dneh posredovali naši mediji – tudi naš Glas – in so se po deželi Kranjski, še zlasti med gobarji, izjemno hitro razširila. To se je zgodilo v moji rodni vasi Besnica pri Kranju, ki upravičeno slovi kot izjemno gobarsko območje. Pred leti, ko smo še »tolkli gnili« socializem, ko je bil še organiziran odkup gob, borovnic in drugih gozdnih pridelkov (Mercator, Gosad in drugi), se je na več odkupnih mestih v naši vasi in v sosednjih Nemiljah v eni sezoni odkupilo, ne boste verjeli, več kot 25 ton gob – samih prvovrstnih jurčkov. To je bil izjemen zaslužek za

število pridne nabiralce, ki so si s tem kar občutno popravili svoj družinski proračun. Tako odkupljene gobe so se takoj sveže za dober denar izvažale v tujino, zlasti v Italijo, čeprav so se oni v naših gozdnih tudi dobro znašli. Kljub takšnemu »ropanju« naših gozdov pa nismo zasledili podatka, da bi gobe bile ogrožene in bi jim grozilo iztrebljenje. Znano je, da imajo gobarji »svoja« gobarska mesta, ki jih ne izdajo za noben denar, tudi najboljšim prijateljem ne. Tako mi je te dni pripovedoval en naš zapriseženi gobar, da na isto mesto hodi po gobe že desetletja, pred njim pa njegov oče, ded in praded, pa gobe tam, če so le pogoji za to (primerna temperatura, vlaga, luna pa še verjetno kaj), še kar poganjajo in rastejo in ni prav nobenega sledu, da bi jih iztrebili.

Ampak glej, »stroka« je pred leti ugotovila, da tako ne gre več naprej, in sprejet je bil zakon, ki dovoljuje vsakemu gobarju do 2 kilograma gob na dan. Prav, zakone je potrebno spoštovati, čeprav so včasih malo »iz konteksta« našega življenja. Tega zakona sicer nisem bral in ga ne poznam, zato ne vem, ali res piše, da lahko, oziroma mora

inšpektor, ki zaloti prekrškarja, te gobe tudi uničiti. Če zakon res tako določa, potem je le-ta, vsaj po mojem globokem prepričanju, najmanj neživljenjski in se inšpektorici za vmešavanje v njeno strokovnost iskreno opravičujem. Če pa tega ne določa tako, pa bi se rad vprašal po – ne, ne bom nadaljeval. Kakorkoli že je, teh gob ne glede na zakon ne bi bilo potrebno uničiti, lahko bi jih poklonili kakšni restavraciji ali jih prodali in državni proračun obogatili za najmanj 300 evrov.

Bolj kot inšpektorjev pa se gobarji bojijo medvedov, ki »pridejo« v naše gozdove ob vrhuncih sezone redno vsako leto. Domačini imajo v ta namen že pripravljene table, ki jih postavijo na najbolj prometne gozdne vpadnice. Stvar odlično deluje. Od tistih dni inšpektorjevega obiska se je v naših gozdnih veselo nabiralo, vendar je bila bera bolj skromna, so pripovedovali poznavalci. Nikogar pa nismo opazili, da bi imel s seboj tehniko. V nedeljo pa je bila v naši vasi gobarska razstava z več kot sto »ekspozatami«.

JANEZ ZENI,
SP. BESNICA

ŽIRI

Predavanje za kmete

V torek ob 15. uri bo v združenem domu predavanje o prehrani krav in o zaposlovanju na kmetiji. **C. Z.**

Do uspeha v poslu vodijo pametne odločitve.

1 €*
Samsung Galaxy SIII 16GB
na paketu Podjetni SMART 1 z opcijo Mega Plus

Paket Podjetni SMART 1

- > neskončni kliki med sodelavci
- > 700 minut v druga omrežja
- > 700 SMS
- > 700 MB prenosa podatkov

27,90 €/mesec

Popolna pisarna
www.simobil.si/popolna pisarna

Cena telefona velja ob vezavi na izbrani paket ali hkratni vezavi na določeno opcijo Plus za obdobje 24 mesecev do 31. 12. 2012 oz. do razprodaje zalog. Ponudba za paket in telefon velja za nove in po pogojih Prečiščenega paketa telefona tudi za obstoječe naročnike na izbranih naročniških paketih. Cena vključuje DDV. Ponudba paketov PODJETNI velja za pravne osebe in samostojne podjetnike posameznike. Za pakete PODJETNI veljajo posebni pogoji uporabe, ki so skupaj s cenami ostalih storitev, storitev v tujini in cenah izven zakupljenih količin dostopni na www.simobil.si, na številki 040 40 40 40 in na SIMobilovih prodajnih mestih. SIMobil d.d., Smartinska c. 134b, SI-1000 Ljubljana.

simobil.si

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:
www.komunala-kranj.si
info@komunala-kranj.si
Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti - do ponedeljka in četrta do 11.00 ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki: Izredno ugodna.

Janez Rozman s.p. - Rozman bus, www.rozmanbus.si, tel.: 04/5315 249
TRST: 31. 10.; **PALMANOVA-tov. čokol.:** 30. 11.; **MARTINOVANJE:** 10. 11.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 3.-6. 11.; 22.-25. 11.; **BANJA VRUČICA:** 29. 11.-02. 12.; **BERNARDIN:** 15.-18. 11.; **KOPALNI TOPOLŠICA:** 22. 10.; **BIOTERME:** 19. 11.; **SILVESTROVANJE BANJA VRUČICA:** 30. 12.-2. 1.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat.

PRIREDTVE

V spomin Branku Slanovicu in Radu Mužanu

Bled – V okviru Blejskih večerov si boste danes, v petek, 19. oktobra, ob 19.30 v Knjižnici Blaža Kumerdeja lahko ogledali dokumentarno-zgodovinski film Bled skozi čas: 1004-1858 avtorice in scenaristke Metke Žnidar ter se ob tem spomnili Branka Slanovica ter Rada Mužana, ki sta z veseljem sodelovala pri nastajanju filma.

Ura pravljic

Škofja Loka – V Kašči na Spodnjem trgu lahko otroci v torek, 23. oktobra, ob 17.30 prisluhnejo pravljici Kdor visoko leta, nizko pade.

Šahovska simultanka na Primskovem

Primskovo – Šahovski klub Primskovo ob praznovanju krajevnega praznika organizira šahovsko simultanko z mojstrskim kandidatom Dušanom Zorkom. Simultanka bo v mali dvorani Doma krajanov Primskovo potekala v torek, 23. oktobra, od 17. ure dalje.

Družina poje v Adergasu

Adergas – Člani kulturno umetniškega društva Pod lipo Adergas prirejajo danes, v petek, 19. oktobra, ob 19. uri v dvorani v Adergasu drugo srečanje Družina poje. S prireditvijo želijo ohranjati slovensko ljudsko pesem in to ustno izročilo naših prednikov prenašati na mlajše rodove.

Zahvala krvodajalcem in prostovoljcem

Preddvor – Območno združenje Rdečega križa Kranj pripravlja v sodelovanju z Občino Preddvor in Krajevno organizacijo Rdečega križa Preddvor danes, v petek, 19. oktobra, ob 17. uri v telovadnici OŠ Matije Valjavca Preddvor slovesnost, na kateri se bodo zahvalili krvodajalcem in prostovoljcem za humanost, ki jo izkazujejo s svojimi dejanji.

Konjeniška prireditev

Šenčur – Konjeniški klub Šenčur organizira v nedeljo, 21. oktobra, ob 13.30 veliko konjeniško prireditev na travniku pri pokopališču v Šenčurju, in sicer vožnjo dvovpreg med ovirami, spretnostno jahanje in paralelno jahanje.

Zaključek vseslovenskega čistilnega gibanja

Pokljuka – Zavarovalnica Triglav organizira zaključek vseslovenskega čistilnega gibanja, v katerem so letos med planince razdelili skoraj petindvajset tisoč okolju prijaznih vrečk za odpadke ter gore tako olajšali za šestnajst ton odpadkov. Prireditev bo jutri, v soboto, 20. oktobra, ob 11. uri v športnem centru Triglav Pokljuka na Rudnem polju.

IZLETI

Levstikov pohod od Litije do Čateža

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi svoje člane in ostale planince v soboto, 10. novembra, na tradicionalni Levstikov pohod od Litije do Čateža. Izlet je primeren za vse planince z nekaj kondicije. Nezahtevne hoje bo za okrog pet ur. Prijave in dodatne informacije: Lojze Zelnik, tel. 04/20 41 504; Peter Globočnik 04/20 41 085.

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v soboto, 10. novembra, na tradicionalni pohod po Levstikovi poti od Litije do Čateža. Hoje bo za pet ur, višinska razlika je tristo metrov. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do petka, 9. novembra.

Na martinovanje in kopanje v Terme Banovci

Kranj – Iz Društva upokojencev Kranj vabijo v torek, 13. novembra, na kopalni izlet z martinovanjem v Terme Banovci. Odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred Globusa.

V neznanu

Kranj – Društvo psoriatikov Gorenjska vabi na zaključni izlet v neznanu dne 3. novembra z odhodom ob 7.30 izpred Mercator centra na Kokrici. Pot ni zahtevna, lahke hoje bo približno dve uri. Po opravljeni poti sledi kosilo in martinovanje. Prijave najkasneje do 26. oktobra, dodatne info. na tel. št. 031/383-279 – Janez.

Na martinovanje v Podčetrtek

Škofja Loka – Medobčinsko društvo invalidov Škofja Loka obvešča svoje člane, da sprejema prijave za martinovanje v Podčetrtku (Virštan), ki bo v petek, 9. novembra. Prijave z vplačili zbirajo v društveni pisarni na Spodnjem trgu in po telefonu 041/761 058 (Mimi Košir) za zasedbe prostih mest v avtobusu.

V Karnijske Alpe

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 3. novembra, na planinski izlet na Kok, Lepi Vršič in Konjščico v Karnijskih Alpah. Nezahtevne hoje bo za okrog šest ur. Informacije in prijave pri vodniku Sebastjanu Potočniku: sebastjan.potocnik@gmail.com, 031/408-439 do vključno srede, 31. oktobra.

PREDAVANJA

Joga obraza

Radovljica – Iz Knjižnice A. T. Linhartar obveščajo, da je predavanje in projekcija dokumentarnega filma Matrica življenja, ki bi moralo biti v okviru Torkovih večerov v Knjižnici A. T. Linhartar v torek, 23. oktobra, ob 19.30 zaradi bolezni v družini predavateljice prestavljeno. Namesto omenjenega predavanja boste lahko prisluhnil predavanju Branke Noel Završnik o jogi obraza.

Kako mnenje o sebi oblikuje naše počutje

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v četrtek, 25. oktobra, ob 16. uri na brezplačno predavanje z naslovom Kako mnenje o sebi oblikuje naše počutje. Predavanje, ki bo v društveni pisarni v Kranju, na Oldhamski c. 14 (pri Vodovodnem stolpu), bo vodila Katarija Lavš Mejač, prof. psih., ped.

O psihiatričnih zdravilih

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v torek, 23. oktobra, ob 16. uri na brezplačno predavanje z naslovom Psihiatrična zdravila – kako delujejo in kakšne stranske učinke imajo. Predavanje, ki bo v društveni pisarni v Kranju, na Oldhamski c. 14 (pri Vodovodnem stolpu), bo vodil dr. Jurij Bon, specialist psihiater.

OBVESTILA

Pravi popotniški kviz

Kranj – Od oktobra do konca leta lahko otroci na portalu Modri pes, na otroškem območju Mestne knjižnice Kranj in v krajevnih knjižnicah rešujejo nov Pravi popotniški kviz, ki poleg novega znanja lahko prinese tudi lepe nagrade. Žrebance petih srečnih nagrajencev bo januarja 2013.

Občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško

Podljubelj – Strelska sekcija pri SAK Podljubelj vabi vse strelke in strelce na Občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško, ki bo v Krajevni dvorani v Podljubelju v soboto, 27. oktobra, od 16. do 19. ure. Istočasno bo potekalo tudi tekmovanje v streljanju z zračno puško za člane Društva upokojencev Trzič.

Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov

Žiri – Občina Žiri in Razvojnica agencija Sora jutri, v soboto, 20. oktobra, vabita na Tržnico kmetijskih pridelkov in izdelkov, ki bo potekala v Žireh pred Zadržnim domom od 8. do 12. ure.

Plesalci vabljeni v Naklo

Naklo – Folklorna skupina Društva upokojencev Naklo vabi k sodelovanju nove plesne pare in moške plesalce, stare od

40 do 60 let. Interesenti za sodelovanje si lahko ogledajo vaje skupine vsak ponedeljek in sredo ob 19.30 v dvorani osnovne šole Naklo. Pojasnila lahko dobijo vsak dan na telefonih 041/974 336 ali 040/553 332.

Dan poklicev Biotehniškega centra Naklo

Naklo – Biotehniški center Naklo vabi v četrtek, 25. oktobra, ob 16. uri na prireditev Dan poklicev in Gimnazije s predstavitevjo poklicev: naravovarstveni tehnik, živilsko prehranski tehnik, hortikulturni tehnik, kmetijsko-podjetniški tehnik, cvetličar, vrtnar, gospodar na podeželju, pek, slaščičar, s predstavitevjo biotehniške gimnazije ter višješolskih programov: inženir naravovarstva, inženir kmetijstva in krajine. Dodatne informacije dobite pri Majdi Kolenc Artiček, vodji promocije, tel.: 04/27 72 128 ali M: 051/444 154.

Akcija zbiranja papirja

Breznica – Steg Pod svobodnim soncem – Breznica 1 organizira akcijo zbiranja papirja, ki bo potekala od petka, 19., do nedelje, 21. oktobra, na parkirišču med Breznico in Vrbo. Skavti bomo papir sprejemali v petek od 17. do 19. ure, v soboto od 9. do 12. ure in v nedeljo od 8.30 do 12. ure.

RAZSTAVE

Likovna dela Janeza Hafnerja

Železniki – V Osnovni šoli Železniki prirejajo v spomin na dolgoletnega sodelavca in priznanega likovnega umetnika Janeza Hafnerja razstavo njegovih likovnih del. Razstava bo za javnost odprta jutri, v soboto, 20. oktobra, med 17. in 19. uro ter v nedeljo, 21. oktobra, med 9. in 12. uro.

PREDSTAVE

Boter zmeda

Primskovo – V Domu krajanov na Primskovem v Kranju si v petek, 26. oktobra, ob 19. uri lahko ogledate ljudsko veseligr v treh dejanjih Boter zmeda.

Mojca Pokrajculja

Visoko – KUD Visoko vabi na ogled otroške lutkovne predstave Mojca Pokrajculja v izvedbi Društva Kaličopkovo gledališče, ki bo na sporedu jutri, v soboto, 20. oktobra, ob 10. uri v Domu Krajanov Visoko.

Škratovanje

Breznica - Gledališče Julke Dolžan Breznica organizira otroško matinejo Škratovanje, ki bo v Kulturnem domu na Breznici v nedeljo, 21. oktobra, ob 17. uri.

Škrat Kuzma dobi nagrado

Jesenice – Danes, v petek, 19. oktobra, bo ob 19. uri v dvorani GTČ Jesenice predstava za otroke Svetlane Makarovič Škrat Kuzma dobi nagrado.

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

Radio Triglav®
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

PETKOVA PRIREDITEV
Gostuje: Nežka Pretnar
PIKA NOGAVIČKA
Petek, 19. oktobra 2012, ob 17.30
Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Gostuje: Lutkovno gledališče Fru Fru
MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON
Sobota, 20. oktobra 2012, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

Nova sezona za košarkarje

Košarkarji v ligi Telemach ta konec tedna začenejo novo sezono, že v prvem krogu pa se bosta v gorenjskem derbiju v dvorani na Podnu pomerili ekipi domačega LTH Castings Mercatorja in domžalskega Heliosa.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka, Kranj, Šenčur – »V novo sezono lige Telemach se podajamo z mlado ekipo. Kar dvanajst košarkarjev je starih med 17 in 20 let, mozaiku pa smo dodali še štiri starejše, izkušenejšje košarkarje. Naša ekipa bo morala odigrati še veliko tekem, da slabe navade spremeni v dobre. Pričakujem, da bomo čez kake tri mesece že dobra ekipa. Naš skupen cilj je, da se uvrstimo v ligo za prvaka, tam pa se bomo skušali boriti za najvišja mesta,« je pred začetkom nove sezone poudaril trener Heliosa **Zmago Sagadin**.

Domžalčane prva tekma nove sezone lige Telemach čaka jutri ob 20. uri v dvorani na Podnu v Škofji Loki, kjer so pred začetkom letošnjih priprav dobili novega trenerja, nekoč igralca **Saša Dončiča**. »V Škofji Loki je ekipa za novo sezono precej spremenjena, večina košarkarjev pa bo prvič zaigrala v prvi ligi. Naš cilj je obstanek v ligi,« je povedal trener Dončič, ki je lahko zadovoljen s pripravljanim obdobjem, saj je ekipa odigrala

številne tekme, osvojila turnir na Vrskem in bila druga na Polzeli.

Danes in jutri pa nov krog čaka tudi košarkarje v 2. SKL, ki se je začela že pred dvema tednoma. Dva kroga so odigrali člani Šenčur Gorenjske gradbene družbe, ki so v prvem krogu doma gostili Branik Maribor in zmagali s 94:67, v drugem krogu pa so izgubili pri Splošni plovbi Portorož s 76:69. Na lestvici z dvema zmagama vodi Lastovka Domžale, ekipa Elektro Gorenjska prodaja pa je odigrala eno tekmo in pri Kolpi Črnomelj zmagala z 61:80. Kranjčani jutri ob 19. uri v športni dvorani Planina gostijo Radensko Creativ, ekipa Šenčurja Gorenjska gradbena družba pa bo že danes ob 20. uri doma igrala z moštvo Hrastnika.

Začelo pa se je tudi tekmovanje v 1. SKL za ženske. Medtem ko igralke Triglava prvo tekmo igrajo jutri pri Ježici, pa so igralke škofjeloške Odeje že odigrale dve tekmi v gosteh in obe izgubili. Jutri bodo varovanke Jake Hladnika prvo tekmo odigrale v domači dvorani na Podnu, ko se bodo ob 17. uri pomerile z ekipo AJM.

V Sloveniji odštevamo tudi dneve do evropskega prvenstva v košarki, saj je do 4. septembra 2013 le še 320 dni. Podpora EvroBasketu, ki bo na Jesenicah, v Celju, Kopru in Ljubljani, so te dni dali tudi nekateri znani Slovenci, med drugim igralec Bojan Emeršič. / Foto: KZS/Aljoša Rebolj

Planica naj bi znova kandidirala

VILMA STANOVNIK

Kranj – Izvršilni odbor Smučarske zveze Slovenije je na seji minuli torek soglasno potrdil kandidacijo Planice za nordijsko svetovno prvenstvo za leto 2019. Delovna skupina pod vodstvom **Janeza Bukovnika** je pripravila analizo letošnje kandidature, ki bo služila kot osnova za nove aktivnosti. Hkrati so člani IO SZS pooblastili delovno skupino, naj nadaljuje delo z vsemi potrebnimi postopki. Najprej je potrebno v skladu z zakonom o športu pridobiti soglasje Vlade RS, nato pa do 1. maja drugo leto uradno oddati kandidacijo Mednarodni smučarski zvezi. Glede na to, da gre za drugo zaporedno kandidacijo, se strošek kotizacije zniža za četrtno, kar pomeni, da bo potrebno vplačati 112.500 švicarskih frankov ter zagotoviti 200 brezplačnih

trening dni za tekmovalke in tekmovalce tujih nacionalnih smučarskih zvez.

»Planica je v nedeljo dokazala, da je v slovenskem prostoru nekaj posebnega. Na odprtje novih skakalnic je prišlo veliko ljudi, kar nas zelo veseli in nam nalaga nove obveznosti. Prepričan sem, da ima Planica, sicer tega ne bom z gotovostjo trdil, največjo možnost pridobiti prvenstvo. Toda tudi konkurenti ne spijo, tako Zakopane kot Oberstdorf prihajata iz velikih, gospodarsko močnih trgov, zato bo treba veliko delati in dobro lobirati. Obeta se nam tudi svetovno prvenstvo v poletih 2020, tako da bo dela veliko,« je povedal predsednik SZS **Primož Ulaga**.

Sicer pa bodo o organizatorju svetovnega nordijskega prvenstva v letu 2019 odločali člani predsedstva FIS na kongresu v Barceloni, ki bo junija 2014.

KRATKE NOVICE

DOMŽALE

Gorenjski nogometni derbi jutri v Domžalah

V prvi slovenski ligi bodo nogometaši ta vikend igrali 14. krog, ki prinaša dva derbija. Prvi bo jutri, v soboto ob 18. uri na nogometnem igrišču v Domžalah, kjer se bosta v gorenjskem obračunu srečala Domžale in Triglav, drugi pa v Mariboru, ko se bosta ob 20. uri na slovenskem derbiju pomerila vodilni Maribor in trenutno druga ljubljanska Olimpija. »Zaključek jeseni bo naporen. Z igrami posameznikov sem zadovoljen, a nekateri še niso prikazali vsega, kar so sposobni. V tem vidim našo veliko rezervo. Glede na raven motivacije ekipe bodo tudi posamezniki, ki doslej niso bili v ospredju, dodali svoj kamenček v mozaik rezultatov. Pomembni so detajli, majhne poteze posameznikov, ki lahko obrnejo potek tekme,« je pred nadaljevanjem prvenstva povedal trener Kranjčanov **Siniša Brkič**. 12. krog pa bodo konec tedna odigrali nogometaši v drugi slovenski nogometni ligi, v kateri je Gorenjska zastopana s tremi klubi. Pravi gorenjski derbi se nam jutri obeta v Dobu, kjer se bosta ob 15. uri pomerila Roltek Dob in Garmin Šenčur. Ob isti uri bo Kalcer Radomlje gostoval v Slovenskih Konjicah pri Dravinji Kostroju. V tretji slovenski nogometni ligi bodo konec tedna igrali tekme 9. kroga. Oba predstavnika Gorenjske bosta tokrat v nedeljo ob 15. uri gostovala. Calcit Kamnik bo igral v Biljah, Zarica Kranj pa v Brdih. **J. M.**

Spretno vrti volan gokarta

Škofjeločan Simon Jezeršek je skupni zmagovalec letošnjega pokala Raceland cup v gokartu v elitnem razredu KZ2 125.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minulo soboto se je s tekmovanjem na dirkališču Raceland v Krškem končalo tekmovanje za tako imenovani Raceland cup, ki je v različnih kategorijah potekalo prek vsega leta. Za skupno uvrstitev je štel šest dirk, štiri dnevne ter dve nočni. V kategoriji KZ2 125 je prvo mesto osvojil 31-letni

Škofjeločan **Simon Jezeršek**, ki je ljubitelj hitrosti in adrenalina že od malega.

»Že ko sem bil star deset let, sva s prijateljem v delavnici moje stare mame naredila takrat še leseni gokart brez motorja, le s kolesi in volanom. Z njim smo se spuščali po klanjih in ubirali prve zavoje. Kasneje za kaj resnejšega kot namerjemanje gokartov na slovenski obali ali v BTC-ju ni bilo

denarja. Prvič sem resneje dirkal, ko je v Sloveniji potekalo tekmovanje Most Wanted F1 Driver pod okriljem tobačne družbe West. Tam so izbirali kasnejšega možnega testnega voznika v formuli 1. Na tem tekmovanju sem izmed dobrih tisoč tekmovalcev osvojil drugo mesto. Najboljših sedem nas je nastopilo v polfinalu, ki je potekalo v Avstriji. Tam so potekala mednarodna tekmovanja, od koder je le najboljši iz vsake države nadaljeval pot na Češko v Brno, kjer si potem vozil pravi bolid formule 1 in spoznal celotno ekipo McLaren Mercedes. Sam sem v preveliki želji po uspehu na žalost izpadel in zaključil na petem mestu,« se svojih prvih tekmovanj v gokartu spominja Simon.

To pa mu ni vzelo volje po tekmah, leta 2007 je kupil svoj prvi gokart. »Začel sem voziti po dirkališčih, vendar zgoj ljubiteljsko. Spoznal sem Janeza Dolenc, ki ga je prav tako

zanimal karting, in skupaj sva se odločila za nakup profesionalnega gokarta, s katerim sva začela trenirati tako doma kot v tujini. Ker so bili najini časi na različnih progah zelo konkurenčni tistim iz dirk, sva se letos odločila za tekmovanje v pokalnem tekmovanju Raceland cup,« pravi Simon, ki je bil na dirkah vedno med najboljšimi. »Nastopil sem na dvanajstih dirkah, sedemkrat sem zmagal, osvojil dve drugi in tri tretja mesta, kar je v skupnem seštevku pomenilo zmago. Prijatelj Janez je osvojil tretje mesto. Seveda gre zahvala za uspeh odlični ekipi, ki naju je spremljala na vseh dirkah in poskrbela za dobro pripravljene dirkalnike in vzdušje. Člani ekipe so Žan Prevodnik, Jernej Guzelj, Jaka Čadež in Dejan Buh,« je še povedal Jezeršek in dodal, da so se sedaj njihove ambicije še povečale, saj bodo nastopili na državnem prvenstvu in se v skupini KZ2 poskušali čim bolj odrezati.

Simon Jezeršek je skupni zmagovalec pokala Raceland cup v gokartu v elitnem razredu KZ2 125. / Foto: arhiv Simona Jezerška

Dom Janka Benedika
Šerčerjeva ulica 35,
4240 RADOVLJICA
Telefon: 04/537 50 00

Za nedoločen čas zaposlimo

KUHARJA M/Ž

za pripravo navadne in dietne hrane

Prijavijo se lahko kandidati, ki imajo:

- zaključeno izobraževanje za poklic kuhar – IV. stopnja
- tekoče znanje slovenskega jezika

Od kandidatov pričakujemo, da so natančni, zanesljivi, samostojni, samoiniciativni, prilagodljivi in sposobni sprejemanja dodatnih obremenitev.

Delovno razmerje bomo z izbranim kandidatom sklenili za polni delovni čas, s poskusnim delom 1 mesec.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov doma ali po e-pošti: tajnistvo.radovljica@dom-drjankabenedika.si.

Notranjost avtomobila sušil kar s kaloriferjem

Zaradi gorečega avtomobila v podzemni garaži so v Škofji Loki evakuirali stanovalce bloka.

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – V torek dopoldne je v podzemni garaži stanovanjskega bloka na Tavčarjevi cesti v Škofji Loki zagorel osebni avtomobil, z dimom, ki se je širil po stanovanjskem bloku, pa so se zastрупili dva stanovalca in policisti, ki so potrebovali zdravniško pomoč.

Policisti so ugotovili, da je 43-letni občan to dopoldne čistil osebni avtomobil Audi A4, nato pa vanj namestil električni kalorifer, da bi posušil notranjost vozila. Ko se je približno pol ure kasneje vrnil do avtomobila, je ta že gorel. Prostovoljni gasilci iz Škofje Loke, Stare Loke in Trate so požar lokalizirali in pogasili. Pri tem so morali s tehničnim posegom demontirati avtomatska dvizna vrata na parkirnem boks, v

katerem je bilo vozilo. Slednjega so izvlekli iz podzemne garaže na prosto ter ga naložili na vlečno vozilo.

Zaradi požara se je strupeni dim razširil po stopnišču stanovanjskega bloka in tudi v nekatera stanovanja, zato so gasilci skupaj s policisti izvedli še evakuacijo stanovalcev bloka. Kljub temu je pri dveh stanovalcih in policistu, ki je sodeloval pri evakuaciji, prišlo do zastrupitve z ogljikovim monoksidom. Zanje so takoj poskrbeli reševalci Nujne medicinske pomoči Škofja Loka in jih odpeljali v lokalni zdravstveni dom. Ko so vse prostore prezračili, so se stanovalci lahko vrnil v svoja stanovanja.

Policisti bodo zoper nepremišljenega 43-letnega občana podali kazensko ovadbo na pristojno tožilstvo.

JESENICE

Cigarete tihotapili v vlaku

Cariniki mobilnega oddelka na Jesenicah so pred dnevi na mednarodnem vlaku med Beogradom in Beljakom odkrili nelegalno pošiljko cigaret. Do najdbe so prišli med opravljanjem poostrene kontrole potnikov in blaga na mednarodnem vlaku, pri kateri jim je pomagal vodnik s službenim psom oziroma psičko iz koprškega carinskega urada, ki je izšolana za odkrivanje tobaka in tobaknih izdelkov. Psička je pri pregledu podvozja in notranjosti vlaka nakazala prisotnost cigaret, zato so cariniki podrobneje pogledali v »drobovje« vlaka in našli 150 zavojev oziroma 30 tisoč cigaret s tobaknimi oznakami Srbije, Hrvaške in Kosova. Tihotapsko blago so zasegli, lastnika pa niso odkrili. **S. Š.**

ZGORNJI BRNIK

V prtljagi našli heroin

Brniški cariniki in policisti so v ponedeljek zvečer na Letališču Jožeta Pučnika pri mejni kontroli v prtljagi tuje državljanke našli heroin. Prepovedano drogo so policisti zasegli, tihotapko pa pridržali. **S. Š.**

Tresla se gora, rodila pa miš

Sprva 168 tisoč evrov težko obtožbo zoper nekdanje čistilke v kranjskogorski igralnici Korona je morala tožilka Polona Košnjek oskubiti na vsega 1505 evrov vredno tatvino.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so v sredo po dobrih petnajstih mesecih vendarle končali sojenje nekdanjim čistilkam iz blejskega čistilnega servisa Laser. Sprva je bilo sedem čistilk z Jesenic in okolice obtoženih, da naj bi pretanjeno okradle Hitovo igralnico Korona v Kranjski Gori, saj naj bi med 1. oktobrom 2004 in 16. novembrom 2005 iz igralnih avtomatov dobesedno posesale za 168 tisoč evrov igralnih žetonov. A v dolgotrajnem kazenskem postopku se je izkristaliziralo, da so v igralnici tedaj vodili zelo pomanjkljivo evidenco prometa žetonov v igralnih avtomatih, zato je sodni izvedenec igralniške stroke **Tomaz Deželak** na koncu priznal, da se sploh ne da ugotoviti, koliko žetonov je dejansko izgini- lo. Glede na njegovo dopolnjeno izvedensko mnenje okrožni državni tožilki **Poloni Košnjek** tako ni preostalo drugega, kot da spremeni obtožnico. Obtožni očitke je občutno oklestila in ga zoper tri obtožene celo umaknila, preostale štiri pa je obdolžila le še tatvine igralnih žetonov v skupnem znesku 1505 evrov, kar naj bi v nadaljevanju storile med 6. in 16. novembrom 2005.

Od zadnje obravnave v tej zadevi je minilo več kot tri mesece, zato je morala sodnica Andrijana Ahačič v sredo postopek začeti znova. V skladu s spremenjenim zakonom o kazenskem postopku so tako v veliki obravnavni dvorani kranjske sodne palače izvedli predobravnavni narok. Na njem je tožilka obtožene **Mejremo Ličino, Zijado Buljubašič, Zerino Horozevič in Zarfo Huseinbašič** seznanila, da bo v primeru takojšnjega priznanja krivde zanje predlagala nekajmesečne pogojne zaporne kazni. Obdolžene so po krajšem posvetu z zagovorniki krivdo tudi priznale, čeprav naj bi že tako uspešna obramba razmišljala, da bi očitani znesek oškodovanja v višini 1505 evrov poskušala še dodatno znižati. Obdolženim čistilkam namreč večini ukradenih žetonov, ki so naposled ostali pod obtožbo, še ni uspelo unovčiti, saj so jim jih policisti že prej zasegli. Materialna vrednost žetona pa je precej nižja od 25 centov, kolikor bi zanj iztržili ob unovčenju, je menda razglabljal obramba.

Kakorkoli že, sodni senat je ob izreku kazni v večjem delu sledil predlogu tožilke ter Ličini, Buljubašičevi in Horozevičevi odmeril

Kranjsko tožilstvo je čistilke sprva obtoževalo velike tatvine v znesku skoraj 170 tisoč evrov, na koncu pa jim je uspelo dokazati le krajo žetonov iz igralnih avtomatov v znesku 1505 evrov (slika je simbolična). / Foto: Simon Šubic

pogojne kazni pet mesecev zapora s preizkusno dobo enega leta, Huseinbašičevo pa je opomnil s tremi meseci pogojnega zapora. Tudi s tako nizkimi kaznimi pa se njihovi zagovorniki niso strinjali, saj so opozorili, da so bile vse obdolžene v domačem okolju močno stigmatizirane že med samim potekom kazenskega postopka, ki je postal medijsko zanimiv prav zaradi prvotno zelo visokega očitka, da so igralnici ukradle skoraj 170 tisoč evrov. »Dejstvo je, da je bil takšen očitke neutemeljen, razen v zanemarljivem delu v višini 1505 evrov, in sicer iz razlogov na strani organov pregona, ki niso znali

pravilno ovrednotiti in oceniti višine odtujenih žetonov,« je tako poudaril **Mitja Sever**, zagovornik prvoobtožene Ličine. Obramba je družno opozorila tudi na časovno oddaljenost očitane tatvine in dosedanje nezakaznost obtoženih. »Res je postopek časovno oddaljen in res je bil sprva očitane precej višji znesek in res je bila zadeva odmevna. A kazni-vo dejanje ste zagotovo storile, ne samo enkrat. Bile ste precej vztrajne, lahko bi rekli kar prebrisane, žetone ste tudi unovčevale in nosile domov,« pa je sodnica Ahačičeva pojasnila, zakaj je senat prisluhnil kaznovalnemu predlogu državne tožilke.

BLED

Zamikal jih je nakit

Policiste so v sredo opoldne obvestili o vlom v stanovanjsko hišo na Bledu. Neznani storilci so odtujili nakit v skupni vrednosti okoli deset tisoč evrov. **S. Š.**

ŠENČUR

Tatvina na gradbišču

Neznani storilci so pred dnevi z gradbišča v Šenčurju ukradli razdiralno kladivo. Gradbeno podjetje so oškodovali za približno 1500 evrov. **S. Š.**

GG | IZLET

23. - 25. NOVEMBRA 2012 (3 dni/2 nočitvi)

SARAJEVO – MEDJUGORJE – TROGIR

ZA NEPOZABNO VZDUŠJE BOSTA POSKRBELO VODIČA GORAN IN ALEŠ TER PREDSTAVNICA GG!

Vabimo vas na potovanje po Bosni in Hercegovini ter hrvaški Dalmaciji. Spoznali bomo drugačno Sarajevo, si obližili prste ob pravih sarajevskih čevapčičih, si privoščili bosansko »kahvo« in občudovali najlepši razgled na mesto s 176 m visokega nebotičnika Avaz. Obiskali bomo Mostar in Počitelj in eno najpomembnejših rimsko-katoliških romarskih svetišč v Evropi Medjugorje. Zaključek potovanja bo pripadel dalmatinskemu biseru Trogirju.

1. dan: KRANJ - SARAJEVO

Odhod iz Kranja v nočnih urah. Prihod v Sarajevo v jutranjih urah. Ogled novega in starega dela mesta. Organizirano kosilo: čevapčiči in kisló mleko v sarajevski čevapdžinici. Vzpon na najvišjo razgledno točko v Sarajevu – Avaz Tower. Nastanitev v hotelu Hollywood (4*). Po večerji zabava in ples v »balkanskih« ritmih žive glasbe v hotelu.

2. dan: SARAJEVO – JABLANICA – MOSTAR – POČITELJ – ČAPLJINA

Po zajtrku ogledi mest. Prenočevanje v mestu Čaplina, v prijetnem vzdušju hotela Mogorjelo (4*). Večerja v hotelu.

3. dan: ČAPLJINA – MEDJUGORJE – TROGIR – KRANJ

Po zajtrku vožnja proti Medjugorju, enemu izmed najbolj znanih rimsko-katoliških svetišč v svetu. Za nekatere bo to priložnost za obisk cerkve sv. Jakoba, za druge priložnost za jutranjo kavico v

prijetnem vzdušju hercegovskega mesteca. Popoldne vrnitev proti Kranju. Prihod domov v večernih urah.

CENA VKLJUČUJE: avtobusni prevoz po programu, 2x polpenzion v dvoposteljnih sobah v hotelu kat. 4*, kava in sladica v kavarni stolpnice Avaz Tower, kosilo na Baščaršiji, ogled po programu z vstopnino za Begovo džamijo, stroške odličnega slovenskega vodnika, stroške lokalnih vodnikov, nezgodno zavarovanje za vse udeležence, stroške organizacije in DDV.

Cena: **171 eur**

Organizacija in izvedba izleta:

UNITOURS d.o.o.

Gorenjski Glas

Za rezervacijo čimprej pokličite na tel. št. 04/201 42 41, pišite na: narocnine@g-glas.si ali se na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju oglasite osebno.

PREDDVOR, BOHINJSKA BELA

Kresničke za večjo varnost malčkov

V sklopu Tedna otroka je družba Butan Plin že peto leto zapored po slovenskih vrtcih otrokom razdelila več kot 1500 odsevnih teles. Prejšnji teden so tako njeni predstavniki obiskali tudi malčke v vrtcih Čriček na Zgornji Beli, Storžek v Preddvoru, Najdihojca v Kranju in na Bohinjski Beli. Skupno so jim razdelili več kot 260 kresničk. Na obiskih so bili prisotni tudi policisti, ki so otroke poučili o pomenu kresničk in drugih odsevnih teles za njihovo varnost v cestnem prometu. V družbi Butan plin so letos prvič razpisali tudi projekt »Varno na kolesu«, v katerem lahko sodelujejo osnovnošolci, ki se pripravljajo na opravljanje kolesarskega izpita. **S. Š.**

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Od ponarejevalca denarja do slavnega kartografa

Novembra bo minilo 110 let od rojstva Ivana Selana, enega najbolj znanih in zanimivih komendskih občanov. Njegovo življenje in bogato delo je v obsežni knjigi predstavil njegov prijatelj, učenec in edini še živeči sodelavec dr. Marko Žerovnik.

JASNA PALADIN

Ivanu Selanu (1902–1981), kmetu in kartografu samouku iz Suhadol, so se na pobudo dr. Marka Žerovnika iz Komende v občini poklonili že pred desetimi leti z ureditvijo spominske sobe v prostorih nekdanje Glavarjeve bolnišnice, a Žerovnik je deset let kasneje, ob novi obletnici in svojem življenjskem jubileju (letos je dopolnil osemdeset let), dokončal še monografijo, ki jo je označil kar za svojo življenjsko nalogo.

Nastajala je več let, k temu so ga nagovarjali tudi številni geografi, saj je ne nazadnje edini, ki se je od Selana učil

risanja zemljevidov, hkrati pa ga je poznal tudi v zasebnem življenju, saj sta bila kljub tridesetletni razliki v starosti dobra prijatelja. »Spoznala sva se leta 1949 preko njegovega sina, in ko so me nekoč povabili na svoj dom, je Selan hitro spoznal, da imam zanimanje, veselje in tudi smisel za risanje, tako da mi je kmalu ponudil sodelovanje pri izdelavi preprostejših kartografskih kart, kar sem seveda s ponosom sprejel. Med prvimi deli, ki mi jih je zaupal, je bil stenski zemljevid Slovenije v merilu 1 : 50.000, za katerega sem na štirih cinkovih ploščah z odtisom izohips s črno barvo zaporedoma označeval

višinomerje za poznejši barvni tisk,« nam razloži dr. Marko Žerovnik in pokaže zanimivo zbirko raznovrstnega risarskega orodja, ki mu ga je Ivan Selan zapustil tik pred svojo smrtjo. Risanje zemljevidov je zahtevalo obilo zbranosti in natančnosti, kar sta bili Selanovi veliki vrlini, pa tudi primernih pogojev, saj je bilo potrebno vse vrisati in vpisati na roko, zaradi občutljivih materialov pa je moral kartograf paziti tudi na primerno vlago in temperaturo, zato je v prostorih svoje kmetije v Suhadolah ustvarjal v precej hladnih temperaturah. Izdelal je več kot tristo različnih zemljevidov in tudi maket, a Žerovnik v svoji

knjigi ugotavlja, da se je v slavnega kartografa, ki so ga poznali po vsej nekdanji Jugoslaviji in še dlje (prejel je tudi medaljo za zasluge za narod), kalil preko zelo burnih obdobij.

Najbolj zanimiv je bil gotovo njegov začetek, ki ga je zaznamovala odmevna afera. »Znašel se je v krizi, ko je v Peskovi hranilnici v Ljubljani izgubil ves prihranjeni denar, in njegova želja, da utrdi kmetijo in izplača doto bratu in sestri, se je sesula v prah. Ko je ugotovil, da so nekateri na račun bankrotirane hranilnice obogatili, on pa obubožal, je sklenil, da ponaredi toliko denarja, kolikor ga je izgubil. Rekel si je: Če uspeš, se bom rešil iz zagate, če pa me dobijo, bom postal znan! Uresničilo se je to drugo, izognil se je kazni, dobil povabilo vojaškega geografskega inštituta v Beogradu za delo, a že nekaj let kasneje je podlegel zavajajoči ponudbi ponarejevalske in razpečevalne združbe, na kar je zaradi ponarejanja osem mesecev celo odsedel v zaporu.« O njem so takrat pisali vsi časopisi in neljubi dogodek mu je prinesel pravo slavo.

Marko Žerovnik ga v knjigi preko številnih starih člankov, dokumentov, risb in seveda zemljevidov predstavi kot odličnega učenca in mladostnika z vsestranskim zanimanjem. Njegovi krajani v Suhadolah so vedeli povedati, da noč in dan riše, zato mu je manjkovalo časa za kmetijo,

Kopija bankovca za 100 dinarjev, ki ga je v letu 1928 ponaredil Ivan Selan / Foto: Gorazd Kavčič

a kljub temu je z navdušenjem zapisoval številne recepte, napotke in navodila iz vsakdanjega življenja. Z veseljem je pripovedoval, kako je na zemljevid moral posebej narisati ceste, železnico, reke, kraje, kako je bilo treba vsako risbo na isti papir za celovito podobo tiskati po sedemkrat in kako je bilo njegovo delo še posebej naporno po 2. svetovni vojni, ko je gospodarski razmah prinašal nenehne spremembe, zato je vseskozi bral časopise in spremljal, kje so asfaltirali kakšno cesto, da je le-to tudi pravilno vrisal v zemljevid, kraje po Gorenjskem pa je v ta namen s kolesom obiskoval

kar sam, saj je najbolj zaupal prav sebi. Tudi sicer je rad potoval, se vozil z motorjem, zbiral razglednice in hodil v gore. Ustvaril je veliko zakladnico lepih in nazornih zemljevidov, tako za šolsko kot tematsko rabo. Po šolskih zemljevidih se ga spominja več generacij, predvsem starejših Slovencev, poznajo pa ga tudi Hrvati, Srbi, Bosanci, Črnogorci in Makedonci.

Njegove rojstne hiše v Suhadolah žal ni več, a po zaslugi Marka Žerovnika, ki je uredil spominsko sobo in napisal zanimivosti polno monografijo, spomin na tega mojstra kartografije ne bo pozabljen.

Marko Žerovnik je veliko svoje moči in znanja namenil rojaku kartografu Ivanu Selanu. Skupaj sta izdelala tudi tale zemljevid Slovenije, ob katerem so se učile številne generacije učencev. / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivosti

Tik pred izidom sta knjigi Tržiški slovar in Tržiška dekleta daleč slove. **Stran 12**

Kmetijstvo

Poseki na Malem vrhu nad Jezerskim burijo laično in strokovno javnost. **Stran 14**

Ekonomija

Štefan Bunderla: »Olajšava za čezmejne delovne migrante naj ostane.« **Stran 15**

Od petka do petka

Premier Janez Janša na srečanju koalicije svari: ura ni pet do 12, ura je že 12. / Foto: T. K.

Varčevanje bo zadelo tudi vojsko: več operative, manj številna poveljstva. / Foto: Tina Dokl

Predsedniške kandidature so vložene. Na sliki eden od treh »velikih«, Milan Zver poleti med svojimi podporniki v Bitnjah. / Foto: Tina Dokl

Ura ni pet do 12, ura je 12

S to slikovito primero je premier Janez Janša utemeljil naglico pri sprejemanju nujnih reform. Vlada je namreč v sredo potrdila neusklajena predloga pokojninske in delovnopravne zakonodaje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Pogajanja s socialnimi partnerji, ki imajo na reformi trga dela in pokojninskega sistema še vrsto pripomb, se s tem ne končujejo, poudarja minister za delo Andrej Vizjak, temveč bodo za to še odprte možnosti ob parlamentarnem procesu.

Ukrepe, ki bodo utrdili javne finance, poskrbeli za sanacijo bank, naredili red pri upravljanju državnega premoženja (nad državnim holdingom in slabo banko visi še sindikalna grožnja z referendumom), pa tudi pokojninsko reformo in reformo trga dela je namreč treba sprejeti do konca leta. Mudi se, če ukrepov ne bomo izvedli pravočasno, lahko izgubimo del naše suverenosti, saj bomo prisiljeni sprejemati pogoje od zunaj, je ob tem dejal premier Janša.

Vitki vojaški sestav

Posebno intenzivno se krešejo mnenja o noveli zakona o visokem šolstvu, o čemer je parlamentarni odbor za izobraževanje (vodi ga Branko Grims) ta teden pripravil javno predstavitev mnenj. Razpravljavci, ki noveli nasprotujejo in prihajajo pretežno iz javnih visokošolskih zavodov, so poudarjali zlasti problem varčevanja, ki je nesorazmerno prizadelo izobraževanje, kritični pa so bili tudi do namepravane spremembe sestave

sveta nacionalne agencije za kakovost visokega šolstva, katere člane bi po novem imenovala izključno vlada. Svarijo pred politizacijo visokega šolstva, pred usihanjem javnega izobraževanja in ustanavljanjem zasebnih visokošolskih ustanov, priključenih na javni denar. Člani študentske organizacije, ki je zbirala podpise za odstop ministra Žige Turka, so javno predstavitev mnenj protestno zapustili.

Varčevanje bo zadelo tudi vojsko. Ta teden je Janez Janša obiskal ministrstvo za obrambo, kjer je napovedal reorganizacijo slovenske vojske, ki naj postane vitke sestav in se pomladi. To pomeni okrepitev operative in zmanjšanje številnosti poveljstev. Nič pa ni bilo slišati o kaj vitkejšem aparatu obrambnega ministrstva.

V predsedniško tekmo trije »veliki«

Do predsedniških volitev je še manj kot mesec dni. Ta teden se je iztekel rok za zbiranje podpisov in vložitev kandidatur. Potrjene so tri kandidature: aktualnega predsednika Danila Türka, ki kandidira s podpisi volivcev in s podporo več (predvsem ne-parlamentarnih) strank, Milana Zvera, ki ga pri kandidaturi podpirata stranki SDS in NSi, ter Boruta Pahorja, kandidata SD, ki je poleg tega zbral že tri tisoč podpisov volivk in volivcev. Kandidat

Miro Žitko je tik pred zdajci sporočil, da mu manjka še tristo podpisov, vendar mu jih očitno ni uspelo zbrati, kajti državna volilna komisija je včeraj sporočila, da so imeli do polnoči vložene štiri kandidature: poleg »velikih treh« še pomanjkljivo kandidaturu Martine Valenčič, ki ni predložila dovolj podpisov volivcev. Slednjo bodo najverjetneje zavrnili, o čemer so še odločali včeraj popoldne na seji komisije. Drugi kandidati (tokrat jih je kar petnajst napovedalo, da gre do v boj za predsedniški položaj) pri zbiranju podpisov niso bili uspešni, med njimi tudi dama, ki se je oblekla v slovensko zastavo, Monika Malešič. Sporočila je, da bo svoj glas dala Danilu Türku, enako pa priporoča tudi svojim podpornikom. Sicer je zaradi domnevnega kupčevanja s podpisi volivk in volivcev dala prijavo na policijo. Svoje izkušnje iz nesojene kandidature za predsednico države pa bo popisala v knjigi Predsedniška kampanja – kruta resnica umazane politike.

Umazanija pa ni le stvar politike. Za zavod za transfuzijsko medicino je bil odrejen upravni nadzor. Minister za zdravje Tomaž Gantar opozarja na razliko med nakupno in prodajno ceno sveže zmrznjene krvne plazme, kar je po ministrovem mnenju nemoralno in ponižujoče zlasti do prostovoljnih krvodajalcev. Ne zdi se mu prav,

da se ta humanitarna dejavnost izkorišča za ustvarjanje neupravičenih dobičkov. Direktorja Igorja Veluščka poziva k odstopu. Svet zavoda slednjega še ni razrešil, Velušček namreč namerava v odzivnem poročilu ovreči ministrove trditve.

Odmevne kadrovske spremembe

Državni zbor zapuška poslanec SDS Ljubo Žnidar, ki bo postal državni sekretar na ministrstvu za infrastrukturo. Na poslanskem stolčku ga bo najverjetneje nasledila Alenka Koren Gomboc, o kateri pa so mediji že izbrskali zanimivo zgodbo o dvomljivi srednješolski izobrazbi in o sorodstveni povezavi s premierovo ženo Urško Bačovnik Janša. Če Gombočeva ne bi sprejela poslanskega mesta, je naslednji na seznamu Miro Petek, ki je na položaju direktorja direktorata za medije. Novi generalni direktor policije je po sredini odločitvi vlade postal Stanislav Veniger. Še ena odmevna kadrovska sprememba pa je odstop odgovorne urednice časnika Delo Romane Dobnikar Šeruga. Razlogi za odstop so osebni, gre pa za ugiibanja, ali ni kriva zgodba o domnevnem očetovstvu kardinala Franca Rodeta. Slednji sedaj napoveduje tožbo zoper avtorja Dejana Karbo in zahteva odškodnino 30 tisoč evrov, ki jih bo namenil humanitarnim projektom.

Intelektualno lizunstvo

BRANKO GRIMS, SDS

moj pogled

Velikega grškega filozofa Sokrata so vprašali, katera žival najbolj nevarno ugrizne. Odgovoril je: »Od divjih – obrekovalka. Od udomačenih – lizun.«

Aretacijo ljubljanskega župana Zorana Jankovića je spremljal pravi grški teater. Skladno s konceptom grške drame je za njim stal zbor žalujočih žena, ki so vile roke. Scena je bila z vidika evropskih vrednot za nasmejat do solz. Toda glavno dejanje je sledilo šele v naslednjih dneh. Janković je dal sklicati ravnatelje javnih zavodov in na sestanku od njih v bistvu zahteval, da mu izrečejo vnaprejšnjo podporo. Nekateri so na prvi pogled prepoznali past sestanka in se ga niso udeležili. Zelo redki so

prišli in izrazili nestrinjanje s takšno zlorabo javne funkcije, ki spominja na ravnanje botrov siciljanske mafije. Da ob tem nekateri iz Murgel redno hodijo na Sicilijo, je v tej luči prav zanimivo. Velika večina pa je z veseljem izrazila podporo županu.

Zgodba ima dve plati in obe sta sporni. Prva je, da si očitno v Sloveniji neki politik lahko privoščijo v času po aretaciji zaradi utemeljenega suma klasičnih kriminalnih dejanj zahtevati podporo tistih, ki bi morali vedno znati ohraniti kritično distanco do politike. Politik, ki je to storil, bi moral nemudoma oditi s položaja. Je pa v Sloveniji to problem, saj ni prvič. Prvi tak primer,

ko se je izkazalo, da nekateri »intelektualci« ne zmorejo ohraniti niti higienskega minimuma kritične distanace do tranzicijsko levičarskih politikov, ujetih pri dokazano(!) spornih dejanjih, je bilo zbiranje podpisov podpore med akademsko izobraženimi v korist Gregorja Golobića, potem ko je bila v medijih kot laž nedvoumno razgaljena njegova neresnična trditev v zvezi z lastništvom podjetja na poštnem nabiralniku na Nizozemskem. Še več, takrat je »moralna avtoriteta« naroda celo pohitela z izjavo, da je bila dokazana laž zgolj »napaka«(?!?) in da je zato treba Gregorju Golobiću »dati še drugo priložnost« ! Potem se pa še kdo čudi,

da je Slovenija v stanju, v kakršnem je.

Druga sporna plat cele zgodbe je dejstvo, da bi ravnatelji šol morali prvi dosledno spoštovati demokratične vrednote in v njih z zgledom vzgajati mladino. Kakršnokoli vnaprejšnje izražanje podpore nekemu, ki je v postopku preiskave za klasični kriminal, je očitno povsem sprto z vodenjem z zgledom. Z vidika evropskih vrednot pa navadna sramota. Kako naj nekdo z očitno upogljivo hrbtenico vzgaja otroke v duhu temeljnih vrednot: pravičnosti, domoljubja, človekovih pravic ...? Intelektualno lizunstvo, ki se je razgalilo v primerih Gregorja Golobića ter Zorana Jankovića, ni in ne more biti

vrednota. Tisto, kar je treba postaviti proti temu, je temeljno pravno načelo enakosti pred zakonom. Da se proti komurkoli, ne glede na položaj, uporabijo enaka merila v okviru zakonitega postopka preiskave in da zakon enako velja za navadnega delavca in za enega vodilnih politikov. In preiskava mora doživeti sodni epilog v razumnem roku s pravno-močno sodbo.

Če tega ne bo, bo za navadnega človeka to le še en dokaz, da v Sloveniji vlada Murphyjev zakon: »Vaš položaj v sodnem postopku je odvisen od vašega stolčka.« Z razširitvijo: »Vaš stolček je odvisen od tega, koga poznate.« Poznate na sodnji in v Murglah, seveda.

Koroški angeli so sedaj prijaznejši

Knjižna uspešnica koroške Slovenke Maje Haderlap Angel pozabe, ki je v nemščini doživela že deset ponatisov, je sedaj prevedena tudi v slovenščino.

JOŽE KOŠNJEK

Leta 1961 rojena Maja Haderlap, po domače Winklova iz doline Lepene pri Železni Kapli, doktorica gledaliških ved in germanistike, dolgotletna dramaturginja celovškega gledališča in profesorica na Univerzi Alpe-Jadran v Celovcu, je od lani naprej najsvetlejša zvezda na koroškem literarnem nebu. Njena v nemščini napisana knjiga Angel pozabe, ki z zgodbo o treh rodovih Winklove družine razkriva srhljivo in dolgo zamolčano trpljenje koroških Slovencev pod nacizmom, je postala ena od najbolj iskanih knjig na Koroškem in zunaj nje. Maja, ki jo je Drago Jančar opisal kot »krhko koroško dečvo, pesnico in veliko pisateljico«, za Petra Handkeja pa so v knjigi »zgodbe, ki jih v Avstriji nihče ne pozna in ki so po sedemdesetih letih

končno predmet pripovedi«, je za svoj literarni biser prejela številne nagrade. Podelili so ji koroško deželno literarno nagrado Ingeborg Bachmann, zlati znak dežele Koroške, nagrado Bruna Kreiskyja za politično knjigo leta ... Rojstna občina Železna Kapla jo je izbrala za častno občanko. Ob tej priložnosti je Maja izrazila ponos, da je bila rojena v eni od kapelskih dolin, ki so dale toliko zavednih koroških Slovencev in literatov.

Angel pozabe je po zaslugi mariborske založbe Litera in prevajalca Štefana Vevarja sedaj preveden tudi v slovenščino. Zakaj se je Maja, ki je svoja dosedanja pesniška dela in tudi doktorsko disertacijo pisala v slovenščini, pri prozi odločila za nemščino? Na ljubljanski predstavitvi slovenskega prevoda je na to pogosto vprašanje odgovorila, da zato, ker pač

»To je lepa in presunljivo močna knjiga. Lahko bi nosila tudi naslov: Deklica in smrt. Podobe življenja v njej so od najrahljšega otroškega doživljanja pa do zrele pisateljčine presoje sveta tudi podobe umiranja, soočanja s prizorišči in pokrajinami človeške smrti, od koroških grap do daljnih koncentracijskih taborišč. Dokler je nisem prebral, sem mislil, da vem vse o Koroški, njenih ljudeh, nacističnem nasilju in partizanskem odporu, zdaj vem, da nisem vedel nič.« (Drago Jančar)

nemščina zanjo ni tuj jezik in je del njenega življenjskega vsakdana. Predvsem pa je želela, da z nemško besedo poseže v nemško govoreči prostor in pove zamolčano resnico o svojem narodu. »Mnogi ne vedo veliko o koroških Slovencih, še manj pa o tem, kako so preživljali 20. stoletje in še posebej čas nacionalsocializma. Knjiga je tudi odkrivanje nekega dela avstrijske in koroške zgodovine, v kateri mnogi najdejo

tudi svojo zgodbo. In to je prav. To ni spominska knjiga, je pa knjiga spominjanja. Koroška zgodovina je spregledala zgodovino Slovencev. Razlogov je več. Eden je jezik, najpogosteje pa so bile meje v glavah tako neprehodne, da jih je bilo težko prestopiti,« je povedala Maja Haderlap. Na vprašanje, kakšni angeli sedaj spremljajo koroške Slovence, je odgovorila, da jih varujejo prijaznejši angeli kot nekdanj.

Maja Haderlap, avtorica uspešnice Angel pozabe

Gorenjska regionalna organizacija zavodov, društev in ustanov

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

INTERVJUJI
S PREDSTAVNIKI NEVLADNIH ORGANIZACIJ
www.grozd.eu/intervjuji

PLANINSKO DRUŠTVO TRŽIČ

ŽE V LETU 1908, MED PRVIMI V SLOVENIJI, SO TRŽIŠKI PLANINCI USTANOVLILI PD TRŽIČ.

Društvo vsa ta leta združuje številne odseke, ki skrbijo za vodenja in izobraževanja, za planinske poti in naravo ter z različnimi akcijami združujejo ljubitelje planinarjenja. Njihov športno plezalni odsek se letos kiti z zmago Anžeta Peharca na svetovnem prvenstvu v Singapurju. Poleg alpinističnega, markacijskega, naravovarstvenega ter vodniškega in mladinskega odseka je nedolgo nazaj zaživel tudi turno kolesarki odsek. V koraku s časom tako PD Tržič nima težav s podmladkom. Pred petimi leti se je, kot v večini drugih planinskih društev, odsek gorske reševalne službe osamosvojil, a društvu ostajata v tesni navezi.

Planinsko društvo gospodari s štirimi kočami – na Kofcah, Dobrči, Zelenici in pod Storžičem. Slednja je v letu 1939 pogorela, leta 1974 še kočica na Dobrči, nedolgo nazaj pa je enaka usoda doletela Zelenico. Tako so se morali v vsem tem času soočiti tudi z

Senca Storžiča / FOTO: Arhiv društva

za društvo vrtoglavi investicijami. Obnova kočice na Zelenici se je zaključila v lanskem letu, pohvalijo pa se lahko tudi z Gorniškim učnim centrom in najnovejšo vremensko postajo pri nas. Koča na Dobrči je bila v letošnjem poletju nagrajena z nazivom najbolj priljubljene slovenske planinske kočice.

Erna Anderle, predsednica društva, nam je zaupala načrte za bližnjo prihodnost: »Naše aktivnosti so že usmerjene na dogajanje po novem letu, ko

vstopimo v leto 105. obletnice delovanja našega društva. V sredini prihajajočega decembra zaključujemo akcijo Stokrat na Kamnek, ko bomo najbolj zvestim obiskovalcem Kamneka, hriba nad Tržičem, podelili priznanja.« To pa ni edina akcija, ki jo organizira društvo. Pred praznovanjem 100-letnice je bila odmevna Sto vrhov za sto let PD Tržič, ki ni bila le vseslovenska in je pritegnila celo sodelujoče iz sosednjih držav, ob tej

priložnosti pa so izdali tudi zbornik. V teku je planinska pohodniška akcija Vrhovi brez meja, katere izziv je do leta 2018 osvojiti 125 slovenskih, avstrijskih in italijanskih vrhov.

PD Tržič vabi v hribe, na več kot 150 km planinskih poti v okolici Tržiča, in k aktivnemu delovanju v društvu. Več o njihovih dejavnostih si lahko preberete na spletnih straneh društva in njegovih odsekov ter v intervjuju z Erno Anderle na portalu www.grozd.eu.

USPOSABLJANJE ZA PREDSTAVNIKE GORENJSKIH NVO:

»DELO S PROSTOVOLJCI V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH«

Še danes se lahko preko elektronske prijavnice na GROZD-ovem spletnem portalu prijavite na usposabljanje, ki bo v torek, 23. oktobra, ob 16.30 v Kranju. Pogovarjali in učili se bomo, kako uspešno delati in delovati s prostovoljci.

Več na: <http://www.grozd.eu/usposabljanja/>

KONCERTNI VIKEND V MKC-JU PRI RDEČI OSTRIGI

Danes in jutri se bo v škofoješki Ostrigi odvijal že četrti In memoriam prof. Peter Hafner. Koncertno dogajanje bo nocoj popestrila projekcija dokumentarnega filma o lanskoletnem festivalu, jutri pa predstavitev knjige Na trdna tla! z Rajkom Muršičem in Markom Brecljem.

Več na: <http://www.grozd.eu/dogodki/>

PODPIS LOKALNEGA SPORAZUMA MED GORENJSKIMI NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI IN OBČINAMI

V prostorih MO Kranj bo v četrtek, 25. oktobra, ob 11. uri potekal svečani podpis sporazuma med Mrežo GROZD, ki jo sestavljajo gorenjska društva, zasebni zavodi in ustanove, in zainteresiranimi občinami Gorenjske. Vabljeni vsi predstavniki nevladnih organizacij, ki želite prisostvovati podpisu sporazuma, ki predstavlja spodbudo partnerskemu sodelovanju pri zagotavljanju višje kakovosti življenja, podporo prostovoljstvu in potrditev pomembne vloge nevladnih organizacij ter skupnega oblikovanja lokalnih politik.

Več na: <http://www.grozd.eu/dogodki/>

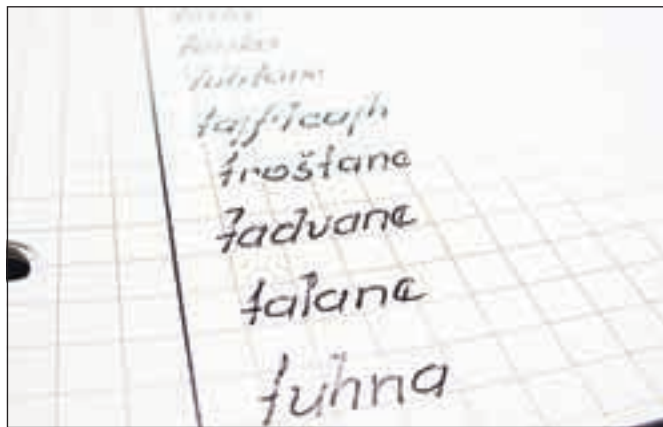
Zanimivosti

Jožica Koder o Tržiškem slovarju: »To je prvi zvezek, v katerem je nekaj praznih strani, ki naj bi jih Tržičani dopolnili s tržiškimi besedami, ki jih poznajo, pa v tem prvem natisu niso omenjene. Slovar bomo dopolnili v ponatisu.« / Foto: Tina Dokl

Bojan Knific je povedal, da v knjigi Tržiška dekleta daleč slove besedilo dopolnjuje prek dvesto fotografij.

Jože Močnik iz Bistrice pri Tržiču, upokojenec tovarne Peko, je Jožici Koder pred nekaj leti izročil celo mapo tržiških besed, urejenih po abecedi, zapisanih z lepo tehnično pisavo, največ med njimi je besed s čevljarskega področja. Veliko je germanizmov, ker so čevljarji v uk hodili na Koroško. Tam so nabirali znanje in tudi besede nazaj prinesli v Tržič. Besede so ostale, nekaj se jih je ohranilo.

Boris Kuburič je prejel darilo Metke Kosem, Tržiški izgovorni besednjak, ki je izšel oktobra 2010. »Sem rekel, le zakaj ne bi nekaj podobnega izdali še v knjižni izdaji.« / Foto: Tina Dokl

Ciknen nad tržiškima buklama

Tik pred izidom sta knjigi Tržiški slovar in Tržiška dekleta daleč slove. Avtorjem so v obeh izdajah v veliko pomoč pričevanja domačinov, ki, zdaj zapisana, ne bodo šla v pozabo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Knjigi Tržiški slovar in Tržiška dekleta daleč slove se v teh dneh tiskata, še vroči bosta iz tiskarne prišli konec prihodnjega tedna ob praznovanju petdesetletnice Zveze kulturnih organizacij Tržič. Če bi imel Boris Kuburič, vodja območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in pobudnik knjižne izdaje Tržiški slovar, čarobno palico, bi obe knjigi natisnili v 15 tisoč izvodih, da bi segli prav do vsakega Tržičana. Izvodov bo v prvem natisu v resnici manj, a z nič manj gorečo željo vseh ustvarjalcev, da bo nad knjigama navdušen oziroma nad »buklama ciknen« vsak Tržičan.

Jožica Koder je upokojena učiteljica slovenščine in zbiralka folklornih pripovedi, za kar jo je navdušila redna prof. ddr. Marija Stanonik, urednica zbirke Glasovi. V Tržiški slovar je Kodrova napisala spremno besedo in tržiške besede iskala med Tržičani in okoličani; navdušena je nad to posebno melodijo, ritmom, naglasom, besedjem. »Zbiram in zapisujem zanimive tržiške besede, ki so del nekdanjega vsakdanjega govorice, tudi besede, ki jih slišim od pripovedovalcev v vaseh Lom in Dolina. Zanimiva je moja dolinska izkušnja. Že več kot leto zahajam v vas Dolina ob Tržiški Bistrici. Dolinsko preteklost in njene zgodbe dobro pozna Zdravko Dovžan; ob razlagi domačih hišnih imen pripoveduje tudi zgodbe, povezane z njimi – lahko bi jim rekli folklorne pripovedi, ki sodijo v slovstveno folkloro,« je povedala Jožica Koder, ki je obiskala mnogo ljudi; že pokojno tržiško pesnico Dorco Kraljevo in pokojnega kulturnika Mata Mežka. Veliko vedo še povedati pevec in glasbenik Franci Šarabon, Tržičanka s srcem in dušo Draga Koren, tržiška slikarka Marica Šmid, pa Riko Kalan, čigar anekdote v narečju so zapisane v knjižici Tržiške ta fletne. »Letos spomladi sva z Bojanom Knificem obiskala zanimivega moža, ki ogromno ve o vasi Lom, Antona Sokliča – po domače Mežnarjovga Tona – on še zna povedati po tržiško,

Izbor naslovnice v knjigi Tržiška dekleta daleč slove je pojasnil Bojan Knific: »Županova soproga Janja Sajovic se je že nekajkrat oblekla v obleke Folklorne skupine Karavanke in zmeraj sem bil prijetno presenečen, s kakšno ljubeznijo jih nosi, kljub temu da za današnje razmere oblačnja niso več udobne. Janja mi je zmeraj rekla, ti meni samo povej in jaz bom tako nosila. Na sebi ima obleko, ki sem jo sešil pred več kot petnajstimi leti in je narejena po originalu, ki je ohranjen v slovenskem Etnografskem muzeju, original pa je bil v Ljubljano prinesen iz tržiškega trškega okolja.« / Foto: Tina Dokl

kakor je govorila Kurnikova Mici, nečakinja tržiškega pesnika Vojteha Kurnika; živela je v prvi polovici prejšnjega stoletja in še nekaj let čez. Tako govoriti po tržiško še nisem slišala nikogar. Potem je v Lomu znani ljudski umetnik Janez Slapar – Temšak; v prvi vrsti je pesnik, pa tudi pisatelj, kronist vasi Lom, ustvarjalec panjskih končnic. Pozna veliko starih besed, značilnih prav za Lom,« je pripovedovala Kodrova.

Študent David Ahačič je bil tisti, ki je Tržiški slovar uredil, Boris Kuburič pa je tista »sila«, kivse izpelje od začetka do kraja. »Tri poglavja so v Tržiškem slovarju. V prvem so tržiško-slovenske besede, približno 1300 jih je, v drugem jih je računalnik obrnil v slovensko-tržiške besede, v tretjem poglavju smo dodali pripovedko o nastanku Tržiča, pesem Tržišk šuštar od Mata Mežka, ter na zadnji strani pesem od Vojteha Kurnika S m Tržičan. Knjigi je priložena zgoščenka, na kateri naša igralka Jana Kus pripoveduje pripovedko o nastanku Tržiču, skupina Sinovi pevcev zapoje pesem Tržišk šuštar, Janez Kikelj pa prebere pesem S m Tržičan,« je povzel Boris Kuburič. Tržiški slovar je priročnega formata 14, 5 krat

14,5 centimetra, na naslovnici in zadnji strani so barve tržiškega grba, na zadnji strani pa le kaj bi bilo drugega, kot znamenito tržiško »firbec« okno.

V Tržiču dekleta daleč slove

498 strani obsegajoča in v celoti barvno tiskana knjiga s trdimi platnicami nizkega formata A4, ki jo je v sozaložništvu z Zvezo kulturnih organizacij Tržič in Javnim skladom Republike Slovenije za kulturne dejavnosti izdala Ljudska univerza Tržič, prinaša spoznanja o nekdanjem oblačenju in z oblačenjem povezanih dejavnostih Tržičanov in okoličanov. Gre za prvo monografijo, v kateri je podrobno obravnavana oblačilna dediščina dela Gorenjske, s katero ljudje tako pogosto povezujejo nastanek, razvoj in obstoj t. i. »gorenjske«, tudi »slovenske narodne noše«, katere različico, ki se je razvijala v Tržiču, avtor dr. Bojan Knific obravnava v poglavju o pripadnostnem kostumiranju.

Knjiga je v prvem delu posvečena izrazom, s katerimi so Tržičani označevali obleko in z njo povezane dejavnosti, sledi poglavje o tržiških rokodelstvih, ki so pomembno zaznamovala

oblačenje Tržičanov in širše, ter oris oblačilnih razmer v Tržiču in okolici od najzgodnejših virov z začetka novega veka pa do srede 20. stoletja. V najobsežnejšem poglavju so podrobno obravnavane oblačilne sestavine moških, žensk in otrok, sledi poglavje o telesni snagi in vzdrževanju oblačil, poglavje o oblačenju ob posebnih priložnostih in poglavje o kostumiranju. »Posebnost, ki se doslej v literaturi ali kje drugje ni obravnavala, mogoče zato, ker je bila prezrta, ali drugje ni bila tako izrazita, so škornji meksikajnerji, to so posebni škornji, ki so se uveljavili v drugi polovici 19. stoletja. Prinesli so jih Avstro ogrski vojaki, ki so se vrnili iz bojišč v Mehiki in so potem take škornje izdelovali tudi pri nas. Dva para meksikajnarjev je ohranjenih v Dolini, ohranjena pa je tudi fotografija, posneta v Lešah, na kateri je nekaj moških obutih v te škornje. Meksikajnerji so bili zelo priljubljeni, nosili so se v oblačenju in tudi kostumiranju,« je to posebnost izpostavil Bojan Knific.

Knjigo Tržiška dekleta daleč slove zaključujejo sklepane misli, v katerih Knific razgrinja spoznanja o tem, kako je zunanje okolje vplivalo na oblačilno dediščino Tržičanov in kako so Tržičani vplivali na oblačenje ljudi zunaj Tržiča. Spremna besedila so prispevali prof. dr. Janez Bogataj, mag. Metka Knific, dr. Marija Makarovič in mag. Borut Sajovic. Knjigi je dodan povzetek v angleščini, besedilo pa dopolnjuje prek dvesto fotografij. »Več kot roman včasih pove ena fotografija. Že samo prelistavanje z ogledom fotografij da človeku en občutek o kulturni dediščini,« je še pojasnil Knific in dodal, da je pri nastajanju knjige sodelovalo veliko ljudi: »Pri terenskem delu mi je ogromno pomagala Jožica Koder, ki se je pogovorila z domačini, da so mi odprli svoja vrata. Za zanimiva pričevanja je poskrbela Melanija Primožič, Metka Knific pa za druge res številne sodelavce, tudi za Igorja Šobra, ki je delo oblikoval.« Jožica Koder je tudi lektorirala obe knjigi. Bojan Knific je pojasnil, da zato, ker samo Tržičan zna besedilo, ki govori o Tržiču.

98-letna Metka Kavčič je Jožici Koder znala razložiti, kaj pomeni beseda trajet, ki jo je uporabil Vojteh Kurnik (1826–1886) v svoji pesmi Zadovoljni Tržičan. Trajet je jed iz popečene žemljice ali rezine belega kruha. Rezino položimo v posodo, nanjo zlijemo osladkano belo kuhano vino, dodamo cimet in limonino lupino.

Zanimivosti

Prvaka v najtežjih dveh minutah

Matic Zupan iz PGD Moste in Domen Pavlič iz PGD Begunje bosta sredi novembra kot edina Slovenca in dva od redkih Evropejcev nastopila na svetovnem prvenstvu v najtežji gasilski disciplini, ki bo potekalo v Združenih državah Amerike.

JASNA PALADIN

Firefighter Combat Challenge (FCC), kakor so tekmovanje poimenovali Američani, ki bodo svetovno prvenstvo organizirali že 21., so slovenski gasilci prevedli kot najtežje gasilsko tekmovanje na svetu, med privrženci pa je znano tudi kot »najtežji dve minuti v športu«.

»Kot bi devetdeset sekund sprintal na vso moč, dihal skozi slamico in zraven delal težke stvari,« to športno disciplino, ki se je razvila med poklicnimi gasilci na ameriških tleh, zdaj pa se vse bolj uveljavlja tudi v Evropi, na svoj način opiše še ne tridesetletni Matic Zupan iz Podboršta pri Komendi, ki se bo skupaj s 24-letnim Domnom Pavličem iz Smokuča med 12. in 17. novembrom udeležil svetovnega prvenstva. Kvalificirati se jima je z odličnim časom uspelo na tekmovanju na Bledu, ki je bilo eno od šestih letošnjih na evropskih tleh in edino primerljivo z ameriškimi, saj ima slovenski organizator, PGD Radovljica, tudi edini v Evropi uradno licenco FCC. Na tekmovanju na posebej za to urejenem poligonu morajo tekmovalci (moški in ženske) takoj ob startu

s tal pobrati 20-kilogramsko zloženo cev in z njo na rami steči v četrto nadstropje oz. štirinajst metrov visoko. Cev odložijo v škatlo, se nagnejo čez ograjo in po vrvi navzgor povlečejo 20-kilogramsko cev, stečejo nazaj navzdol, kjer jih že čaka 80-kilogramsko tnalno, ki ga morajo z malo med nogami natolči za meter in pol, nato med stožci tečejo slalom, ko jih po tridesetih metrih čaka težka, vode polna cev, ki jo morajo odvléci do tarče, jo s curkom vode podreti, za konec pa jih na tleh čaka še 80-kilogramsko lutka, ki jo morajo naložiti na sebe in zadenjsko odnesti do cilja. Pri vsem tem tekmovalci nastopi v polni intervencijski opremljeni – škornjih, ognjevarni jakni in hlačah, čeladi, zaščitnih rokavicah ter z jeklenko in dihalnim aparatom, kar je skupaj težko okoli dvajset kilogramov. »Šteje samo čas, slovenski rekord znaša 1:37 (lani ga je dosegel Tilen Feldin), Američani so še hitrejši, sama pa se želiva spustiti pod mejo 1:40, kar bi naju vpisalo v elitni klub, a to je povsem dosegljivo,« mi razloži Matic in Domen, ki bosta v Južni Karolini (pričakujejo okoli sedemsto tekmovalcev) tekmovala vsak posebej, v tandemu, pa tudi

v ekipi z nekaterimi evropskimi gasilci. Na treningih in tekmah sta se odlično ujela, čeprav je njuna zgodba v gasilstvu in športu vse prej kot primerljiva. »Šport obožujem že od malih nog, v osnovni šoli sem se najraje ukvarjal z atletiko, a je nikoli nisem resno treniral, rad imam tudi odbojko na mivki, hokej, pohodništvo. Gasilec sem se pridružil z osmimi leti, od leta 2009 sem tudi operativni član. Moj prvi FCC je bil v Radovljici leta 2010, pred tem pa tekmovanja nisem dobro poznal. Ko pa sem izvedel, da so gasilci iz Radovljice pridobili licenco in bodo to tekmovanje organizirali pri nas, pa je zanimanje samo še raslo. Kot študenta Fakultete za šport, športnika in seveda gasilca pa me je najbolj navdušilo to, da je tekmovanje pravi preizkus sposobnosti in pripravljenosti posameznika,« pravi Domen Pavlič, ki je svojega sotekmovalca in zdaj dobrega prijatelja spoznal lani pred odhodom na tekmovanje na Poljskem. Matic, ki se je gasilec pridružil šele pred sedmimi leti, po drugi strani priznava, da se nikdar prej v življenju ni ukvarjal s športom, da pa ga je FCC povsem pritegnil, zato se mu sploh

Domen Pavlič in Matic Zupan / Foto: osebni arhiv

zadnje leto posveča z največjim veseljem. Zadnje tedne pred odhodom na svetovno prvenstvo ju čaka še vrsta napornih treningov. Trenirata do petkrat na teden, v fitnesu, doma, v naravi, pa tudi na posebnem stolpu v Radovljici. Pomembna je moč,

eksplozivnost, predvsem pa tehnika.

In v čem je čar takšnih naporov? »Gre za najtežji psihofizični test samega sebe. Užitek je premikati lastne meje in spremljati napredek. Druži nas pa tudi prijateljstvo,« priznavata mlada

gasilca, ki ju bo do uspehov na svetovnem prvenstvu gotovo popeljala tudi močna podpora v domačih gasilskih društvih. Ne nazadnje sodita prav zaradi svoje psihofizične pripravljenosti med najboljše operativne gasilce v svojih društvih.

mladi gorenjski pisatelj & akademska slikarka
GREGA HRIBAR & JONI ZAKONJŠEK

ZAPISI TEBE MENE

Izbirko deričnih in življenjskih
črtic poklonite osebi, ki je
imate radi – lahko tudi sebi.

z uvodnikom
NINE KOKALJ

redna cena
22 €
za naročnike
GG 18 €
+ poštšina

ON ji govori skozi enačbe, filozofije, misel.
ONA mu riše čutni svet, barve.
Fant, dekle in osel v žarenju
indijskega polelja.
Dan je bil samo danes.
Nikoli ne bomo pozabili Ljubezni.

ZA ZAMUDNIKE:
Samo še na GG lahko dobite
tudi prvo Gregovo knjigo
"hotel sem samo..."
po ceni 16,95 €.

Knjigo lahko kupite ali naročite na
Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4
v Kranju, jo naročite po telefonski številki:
04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Strešne kritine GERARD in strešna okna VELUX v gradbenih trgovinah MAREX
- ugodne cene, celoten prodajni program, dogovor za montažo.

Poiščite našo trgovino MAREX, z veseljem vam bomo strokovno svetovali!

PE Ljubljana, Šmartinska cesta 32, PELjubljana@marex.si,
01 5611 094, 031 235 418

PE Grosuplje, Gasilska cesta 27, PEGrosuplje@marex.si,
01 7888 350, 041 331 775

PE Kranj, Sejmišče 5, PEKranj@marex.si,
04 2011 295, 051 681 236

PE Brežice, Dobovska cesta 6, PEBrezice@marex.si,
07 4962 064, 051 601 664

PE Slovenj Gradec, Gmajna 55, PESlovenjGradec@marex.si,
02 8845 723, 051 681 230

marex
VSE ZA KROVSKA IN KLEPARSKA DELA

Poseki nad Jezerskim burijo javnost

Medtem ko obiskovalci gora in varuhi narave opozarjajo na sporne poseke na strmih pobočjih državnih gozdov nad Jezerskim, lastnik gozdov, koncesionar, zavod za gozdove in inšpekcija soglasno zatrjujejo, da gre za običajne pomladitvene sečnje oz. končne poseke.

CVETO ZAPLOTNIK

»Tisti, ki ste zadnje čase obiskali Veliki vrh nad Jezerskim, ste bili najbrž presenečeni, ko ste na gozdni cesti srečali tri ali več tovrstnih lesom. Pod Velikim vrhom sekajo na veliko, preko ceste je postavljena žičnica, na cesti pa je kup hlodov tako, da je še peš težko priti mimo,« je na spletnem portalu *gore-ljudje.net* ob koncu septembra zapisal Andrej Pečjak, varuh gorske narave Planinske zveze Slovenije, in dodal: »Sicer se plezalci ne smemo vtikati v gospodarske dejavnosti, kot je sečnja lesa, pa vendar se ob pogledu na goloseke, ki se jih vidi iz stratosfere, sprašujem, ali še uporabljamo zdravo pamet ali samo še črke na papirju. Neskončne debate se vlečejo okrog silne škode, ki naj bi jo delali v gozdu gorski kolesarji, potem pa vidiš, da v takem istem gozdu v nesporno gorskem svetu naredijo enega za drugim pet ali šest golosekov 500 metrov krat 500 metrov in za seboj pustijo kupe lubja in vej ter goličavo, po kateri je zelo očitno videti sledi erozije.«

Na spletnem portalu se je po objavi Pečjakovega komentarja razvnela precej ostra polemika, a da sečnja na Velikem vrhu buri javnost, dokazuje tudi odziv Borisa Gaberščeka iz Ljubljane na pisanje v časniku *Delo*. Takole je med drugim zapisal: »Goloseke na zahodnem pobočju Velikega vrha, nekaj jih je menda svežih in še nastajajo, sem, zgrožen, tudi

sam že opazil. Enega teh, ki pa je, sodeč po ostankih podrtih dreves, star že kar precej let, sem lani, ko sem se vračal z Velikega vrha, po celi višini prehodil. Presenečen pa sem bil nad dejstvom, da na tem velikem strmem pobočju, poraslem s travo in zelišči, ni nobenega grmovja, kaj šele mladih drevesc, vsaj samosevcev. Tega še nisem videl nikjer, ker navadno take površine, npr. po snežnem plazju, kmalu obraste gošča mladih smrečic in drugega drevja, ali vsaj grmovje.« Kot še piše Gaberšček, Veliki vrh ni edini primer spornega poseka na Jezerskem, letos poleti je med vzponom na Stegovnik opazil golosek tudi na južnem pobočju Rukovca in dva goloseka na zahodnem pobočju Kozjega vrha

Tomaž Ogrin je na kranjsko območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije poslal prijavo, v katero je med drugim zapisal: »Prijavljam ta golosek kot kriminalno dejanje. Prosim za obvestilo o tem, za kaj gre, ter za zaustavitev del in za ukrepanje proti storilcem.« Zavod za gozdove je prijavo poslal v vednost gozdarski inšpekciji, v Gozdarstvu Gorenjska pa so ob tem napovedali, da bodo Ogrina ogradili zaradi krive obdolžitve.

»Povsod se razvija nov gozd«

Gozdovi, ki so dejansko na območju Malega vrha, so v državni lasti, z njimi gospodari sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, ki je koncesija za izkoriščanje gozdov

podelil družbi Gozdarstvo Gorenjska. V skladu so povedali, da je na Malem vrhu potekala t. i. pomladitvena sečnja, ki se zato, ker gre za končni posek, izvaja v nekoliko večjem obsegu. Sečnja se je izvajala v skladu z gozdno gojitvenimi načrti ter na podlagi odločb za sečnjo in o izvedbi gozdno gojitvenih del.

Janez Logar, vodja kranjske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije: »Končni posek v gozdarski terminologiji ni isto kot posek na golo (odstranitev vsega drevja v nepomlajenem sestoj) ali krčitev gozda (odstranitev vsega drevja zaradi spremembe namembnosti).«

»Naše sečnje nikakor niso goloseki, ampak končni poseki na pomlajenih površinah, kjer že nastaja nov gozd. Vse površine so pomlajene, le mogoče nekaj sto kvadratnih metrov ne,« odgovarja Emil Kač, izvršni direktor družbe Gozdarstvo Gorenjska, in dodaja, da je staro drevje treba posekati, saj se sicer po naravni poti podira samo, spontano podiranje pa lahko povzroča celo večjo erozijo. »V preteklih letih je bilo ob gozdni cesti še nekaj sečenj, podobnih tej, o kateri zdaj poteka polemika. Povsod se bolj ali manj hitro razvija nov gozd, nikjer ni problem erozija in tudi za preteklost ni podatkov; sploh pa ne vem za primere snežnih plazov.« Glavni razlog za polemiko o sečnji je po Kačevem mnenju obiskanost hribov nad Jezerskim, na očitke o uporabi pretežke mehanizacije

pa odgovarja, da na območjih, kjer spravilo ni možno s traktorjem ali je teren prestrm, uporabljajo žičnice. »Stroj ni pretežek, ker stoji na cesti, voziček je v zraku, po tleh se vleče le les. Kamioni, s katerimi odvažamo les, so enaki po vsej Sloveniji. Stanje gozdne ceste je odlično, v nasprotnem primeru se planinci ne bi vo-

zili po njej,« pravi in dodaja: »Nam se koncesija izteka. Upam, da bomo v teh gozdovih ostali koncesionarji tudi po letu 2016. A kdorkoli že bo dobil koncesijo, nesporno je dejstvo, da je na Jezerskem veliko preveč starih gozdov, ki so potrebni sečnje. Polemika o sečnjah bo v prihodnje rdeča nit dogajanja na Jezerskem, dokler ljudje ne bodo spoznali, da je vse pod nadzorom in da se les seka v skladu s smernicami gozdarske stroke. Za potrebe lažjega izkoriščanja gozdov pa bi bilo treba na tem območju zgraditi še okoli trideset kilometrov gozdnih cest.«

»Ne pričakujemo erozije in plazov«

Tudi v zavodu za gozdove oz. v njegovi krajevni enoti Jezersko - Kokra ugotavljajo, da pri poseku na

območju Malega vrha ni nič spornega. Kot poudarja vodja enote Ivan Srečnik, gre za končni posek, to je za pomladitveno sečnjo, v okviru katere so na približno dvesto metrov dolgem in petdeset do šestdeset metrov širokem območju posekali 451 kubičnih metrov drevja, od tega 368 »kubikov« bukve. Posek je bil v skladu z gozdno gojitvenim načrtom, ki predvideva pospešeno obnovo v celotnem sestoj. Doslej je bila posekana približno polovica sestaja, druga polovica bo proti koncu veljavnosti načrta. Celoten sestoj je že pomlajen na 20 do 30 odstotkih površine, na ostali površini pričakujejo po končnem poseku pomladitev z bukvi in posameznimi iglavci. »Da so pričakovanja utemeljena, lepo kaže mlajše pred tem sestojem, ki je nastalo po končnem poseku pred slabimi dvajsetimi leti,« pravi Srečnik in poudarja, da je razlika med golosekom in končnim posekom v gozdnogojitvenem cilju. Pri končnem poseku je vedno cilj osnivanje mladega gozda — po naravni poti ali tudi s posaditvijo drevesc, če naravna obnova ni možna. Na območju Malega vrha je bilo v zadnjih letih pet večjih pomladitvenih posekov, pri vseh so uporabili žično spravilo, pri katerem stroj stoji na gozdni cesti. »O pretežki mehanizaciji zato ne moremo govoriti,« pravi Srečnik in dodaja, da sta ob gozdni cesti pravzaprav dva poseka — prvi, manjši, ki naj bi zaradi zaprtosti ceste razjezil plezalce,

in nekoliko naprej še drugi, izveden zaradi želje po pomladitvi z macesnom, ki za pomlajevanje rabi večjo golo površino. »Če bomo v prihodnosti želeli ohraniti jezerski macesen, bo treba izvajati tudi take sečnje. Macesen kot svetloljubna drevesna vrsta mora biti v mladju nad drugimi vrstami, sicer ga prerastejo,« pravi Srečnik in še dodaja, da v zavodu po končnem poseku ne pričakujejo erozijskih procesov, saj sama površina ni poškodovana; v preteklosti pa ob poseku drevja na veliko večjih površinah niso beležili snežnih plazov.

»Ni razloga za ukrepanje«

Sečišče, ki buri javnost, si je ogledala tudi gozdarska inšpektorica Urša Ahačič Pogačnik, ki pa ni ugotovila nobenega prekrška ali kaznivega dejanja in zato tudi ne bo ukrepala. »Ne gre za golosek niti za krčitev gozda, ampak za posek starega sestaja, s katerim naj bi omogočili rast mladju. Seveda pa je pri takšnem poseku iluzorno pričakovati, da bi jo mlajše odneslo brez poškodb. Podmladek je že povsod, razen na dvesto kvadratnih metrih površine,« je dejala Ahačičeva in poudarila, da nobeno sečišče v času poseka in še kakšno leto potem za laično javnost ni videti lepo. Tudi gozdne ceste so prvenstveno namenjene gospodarjenju z gozdom, zato tedaj, ko je na cesti postavljena žičnica, promet ni mogoč.

Sečišči po poseku ob gozdni cesti na Malem vrhu nad Jezerskim – prvo, ki je razjezilo plezalce, je nastalo letos poleti, drugo spomladi.

Ekonomija

Vnovična dvojna obdavčitev nesprejemljiva

Vlada je v začetku oktobra predlagala ukinitve splošne olajšave v višini 7.000 evrov za Slovence, zaposlene v sosednji Avstriji in s stalnim bivališčem pri nas.

BOŠTJAN BOGATAJ

Štefan Bunderla, član odbora Civilne iniciative Apače, je eden izmed deset do dvanajst tisoč Slovencev, ki so zaposleni v sosednji Avstriji. Največ jih je iz Prekmurja, Koroškega in Štajerskega, podatkov za Gorenjsko sicer ni, a je veliko dnevnih delavskih migrantov v Avstrijo z Jesenic, Kranjske Gore, Tržiča in Kranja. Sogovornik se na delo v Celovec vozi pet let, vsak dan porabi vsaj dve uri za pot, ki ni plačana, zaposleni v sosednji državi ne poznajo niti plačanega odmora za malico

Vendar to ni težava, saj se je z delodajalcem o plači in morebitnih drugih ugodnostih dogovoril pred nastopom službe. »Čez mejo sem šel zato, ker so mi ponudili dobro službo, veliko pa jih dela v Avstriji, ker so zaradi

stečaja podjetja pri nas in ne le zaradi dobre priložnosti odšli za delom v tujo državo. S tem ne bremenijo državne proračuna oziroma niso v evidenci brezposelnih oseb in ne prejemajo podpore. Enostavno smo ljudje, ki živimo na svojih nogah,« pravi Bunderla.

Zato pa njemu in številnim, ki delajo v sosednji državi (kar pomeni, da stalno prebivajo v Sloveniji in s tem ostajajo davčni rezidenti Slovenije), s 1. januarjem 2013 grozi ukinitve davčne olajšave v višini 7.000 evrov. Podobno je bilo že leta 2005, ko je bil v času prve Janševe vlade uveden davek na svetovne prihodke, ti delavci pa so morali plačati tudi več tisoč evrov poročila letne dohodnine. Zakaj? Ker splošne olajšave niso poznali, ker olajšav za otroke niso smeli uveljavljati, ker niso smeli uveljavljati

olajšave za plačevanje pokojninskega zavarovanja in seveda precej višjega obdavčenja dela v Sloveniji.

Vse od leta 2006 do leta 2009 je veljal status quo, potem pa se je Pahorjeva vlada odločila za uvedbo splošne davčne olajšave, ki bi jo sedaj druga Janševa vlada ukinila. Za vse Slovence, ki so zaposleni v Avstriji, tudi za Štefana Bunderla, narobe svet: »Zgodba se ponavlja. Delam v Avstriji, tam plačam davek, v Sloveniji, ki delavce bolj obdavčuje, pa naj bi plačali še dodaten davek. Prav je, da bralci vedo, da mi dohodnino plačamo že v Avstriji, povsem enako kot Avstrijci, brez olajšave v Sloveniji pa smo obdavčeni veliko bolj kot naši sodelavci. Je to prav?«

Tako se sprašuje marsikateri Slovenec, zaposlen v Avstriji. Civilna iniciativa Apače je aktivna vse od leta 2005,

»Ne želimo biti na plečih države, ne obiskujemo dobrotelnih ustanov, znašli smo se po svoje. Pa vendar takšne krivice ne moremo tolerirati in bomo šli tudi do evropskega sodišča za človekove pravice. Država bi pridobila le dva milijona evrov, zato naj olajšava v višini 7.000 evrov ostane,« pravi Štefan Bunderla, član Civilne iniciative Apače, ki se bori za Slovence, zaposlene v Avstriji. / Foto: Gorazd Kavčič

danes so znova zelo aktivni. Podpirajo podpis konvencije o preprečevanju dvojne obdavčevanja Slovenije z Avstrijo, do tedaj naj ostane pri uveljavljeni olajšavi. »Moji kolegi za nekaj boljšo plačo, kot jo imajo delavci v Sloveniji, z oddano dohodninsko napovedjo v Sloveniji doplačajo tudi nekaj tisoč evrov, torej tudi šestino letne plače. Vse leto mislimo le na to doplačilo,« pove Bunderla.

Tako delavki v avstrijskem hotelu, ki zasluži nekaj več kot bi pri nas – če bi dobila službo – zaradi avstrijske zakonodaje, kjer ji zaradi

nizke (avstrijske) plače odtegnejo manj davka, vso plačo izniči slovenska dohodnina. Slovenski dacarji so ji na 1.100 evrov mesečne neto plače izračunali 2.100 evrov doplačila. Skoraj dve mesečni plači! »Vedeti morate, da smo kljub dobremu delu, saj bi nas sicer zaradi fleksibilne delovne zakonodaje delodajalci že zdavnaj vrgli iz službe, tujci. Prilagoditi se moramo jeziku in kulturi in drugačnemu tempu, hkrati pa nismo v breme lastni državi, ki je v težavah,« doda sogovornik in tudi, da si njegovi sodelavci in šefi

dvojne obdavčitve ne znajo niti predstavljati.

Pravi, da ne želijo ničesar od države, da tako ali tako pri nas ne more do kredita, hči ne more pridobiti državne štipendije, v trgovini ne more kupovati na obroke, zaradi višje neto plače plačujejo dražji vrtec. »Seveda razmišljam tudi o selitvi v Avstrijo, čeprav so tu moji starši, in bi imel zaradi selitve tudi kup drugih težav. A me nihče ne bi prinašal okoli,« še pravi Štefan Bunderla, ki mu je žal, da Gorenjci, ki delajo v sosednji državi, niso bolje organizirani.

Zaradi šolanja brez zavarovanja

»Nisem povzročitelj krize, zato ne razumem, zakaj me državne institucije zaradi nje kaznujejo?« je ogorčen naš bralec. Dela ne dobi, zato se je odločil za dokončanje študija, posledica je izbris iz evidence brezposelnih, s tem pa izguba pravice do zdravstvenega zavarovanja.

BOŠTJAN BOGATAJ

Gospodarska kriza očitno vse bolj tepe tudi povsem nedolžne. Kranjčan Miha Bizjak po vrnitvi z dela v tujini (delal je pri projektu za finsko Nokio) nikakor ne najde pravega dela. Odločil se je, da bo, kljub visokim stroškom in s tem porabljenim prihrankom, raje dokončal študij, ki ga je ob odhodu na delo v tujino zanemaril.

Tu pa se čudna zgodba začne. Pred kratkim si je prek Centra za socialno delo uredil obvezno zdravstveno zavarovanje, razen tega mu priznavajo tudi pravico do

kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. »Za pridobitev teh pravic sem moral podati potrdilo o prijavi v evidenco brezposelnih oseb. Sedaj, po vpisu na izredni študij, pa me iz nje brišejo. Kaj je sedaj drugače kot prej, razen da študiram zato, da bi bil lažje zaposljiv. Na lastne stroške!« je ogorčen Bizjak.

Na zavodu za zaposlovanje so mu povedali, da ne more biti vpisan v evidenco, saj ima status študenta in da se lahko na podlagi potrdila o vpisu v študij zavaruje preko staršev. Kljub temu da ima trideset let in kljub

temu da so starši otroke dolžni vzdrževati do 26. leta in jim zato pripadajo davčne olajšave. Odgovori ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Zavoda za zaposlovanje, Območne službe Kranj, in Centra za socialno delo (CSD) Kranj na naša vprašanja so si zelo podobna.

Pojasnjujejo, da se status brezposelne osebe in status študenta medsebojno izključujeta in da so starši dolžni skrbeti za otroka tudi po doseženi polnoletnosti, vendar največ do dopolnjenega šestindvajsetega leta. »Vaš bralec se lahko kot izredni

»Kdor si sam tlakuje pot iz krize, se mu še država odreče,« je razočaran Miha Bizjak, ki meni, da si ga institucije podajajo kot v igri križcev in krožcev.

študent prijavi v evidenco iskalcev zaposlitve,« pravi Nataša Jakobčič iz zavoda za zaposlovanje, na vprašanje, ali bi mu lahko plačali šolnino za izredni študij, pa pojasni, da brezposelnim omogočijo le dokončanje osnovnošolske izobrazbe.

Kot zapisano, staršem Miha Bizjaka zanj ni treba več skrbeti, lastnega premoženja nima, njegovo materialno stanje se kljub spremembi statusa ni spremenilo. A so vprašane institucije pri odgovorih vse to spregledale, še najbolj konkreten je bil Marjan Podbevšek, direktor CSD Kranj: »Osebe, ki so starejše od 26 let in se šolajo, so na podlagi vloge, ki jo oddajo pri pristojnem centru za socialno delo, lahko pod določenimi pogoji, ki jih določa zakon (na primer dohodkovni census, premoženje ...), upravičene do osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Če ti pogoji niso izpolnjeni, pa si morajo zavarovanje urediti same. Do pravice do kritja do polne vrednosti zdravstvenih storitev (dopolnilno zavarovanje) praviloma niso upravičene.«

Na robu

Eva

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Dokler nisem srečala Eve, sem še mislila, da so starši, ki svoje otroke posiljujejo z zadrževanjem po brezhibni postavi, plod malo preveč živahnih zgodb, ki se dogajajo onstran luže, nikakor pa ne pri nas. A sem se zmotila. Eva se enega od dogodkov v ranem otroštvu spominja takole:

» Naslednji dan nama s sestro mama pove, da bomo morale vse tri malo shujšati. Sestra je bila tiho, še zmeraj se je davila od bruhanja, ki ga je morala požirati, ker drugače bi bila mama zelo jezna. «

V letih, kar pišem Usode, sem slišala že marsikaj. Večino tistega, kar sem zapisala, se je drugim včasih zdelo kot »znanstvena fantastika«. Vsakemu, ki pravi, da se »kaj takega že ni moglo zgoditi«, rečem, naj bo srečen, da živi zavrt v srečno in brezskrbno vato, pa da v življenju še ni doživel nič hudega. Spominjam se, bilo je takrat, ko sem pisala (tudi) o pedofiliji, pa so me bralci poklicali, da to »že

ne more biti res«, drugi pa, nasprotno, da so imeli učiteljice (sosedo, trenerja, družinskega prijatelja), ki so radi malo pošlatali, a da se jim to ni zdelo »nič takega«. Sedaj, ko pišem o eni najbolj grozljivih motenj hranjenja, ki je (po krivdi staršev?) doletela Eva, se povsod, kamor pridem, pogovarjam le o tem. Spoznavam, in to vedno bolj, da Eva sploh ni osamljen primer, da se za tankimi, kot igla vitkimi telesi deklet skrivajo odpovedovanja, ki bi morala skrbeti zlasti starše. Kaj šele širšo družbo. Upam, da mi bo uspelo nagovoriti Evo, da bo nekoč dovolila, da njen dnevnik zagleda luč sveta v celoti.

Vseeno pa bi, preden nadaljujem, potrkala na srca staršev, da ne pogledajo v stran, če vidijo, kako zavzeto se njihov otrok posveča hujšanju in temu, da bi bil »lep«. Za kuliso se lahko skriva marsikaj, kar postane, če nam ni mar – usodno.

Evin dnevnik je na gostopopisan, medtem ko obracam strani, se mi zdi, kot da bi ga pisalo več oseb. Včasih so črke velike in tresoče, razpotegnjene čez celo vrstico, drugič spet so umirjene, ležeče in spokojne. Prvih nekaj listov je bilo dodanih naknadno, kar prisponkani so zraven. Eva pove, da je o svojih občutjih že kot otrok pisala malo tu in malo tam, na srečo je papirčke skrbno hranila, pravzaprav skrivala pred radovednimi pogledi.

Tako je zapisala ob svojem sedmem rojstnem dnevu:

»Strašno sem si želela torte, vendar je bila babica odločna: Ne bo je, ker si se spet zredila. Že tri leta sem obiskovala balet, vadili smo tri ure na dan, včasih celo več, nenehno sem bila utrujena, zaspana in lačna. Babica mi je za s seboj dala riževu palačinko, ki ima najmanj kalorij. Tudi druge prijateljice so jedle zelo malo ali nič. Le da njih zaradi lakote ni bolela glava. Torej, moj rojstni dan. Babica je povabila štiri moje prijateljice in njihove mame. Iz riževih oblatov je nekdo naredil nagnusno torto, ki je bila brez okusa. Pojedla sem košček in stekla v stranišče, kjer sem bruhala. Zakaj si kar izginila? me je vprašala babica, ko sem se vrnila. Povem ji, malo skomigne z rameni in reče, da je mogoče tako še najbolje. Potem so se odrasli pogovarjali o tem, kako sem inteligentna in kako bom preskočila razred. Me pa smo si pod mizo podajale kokosove čokoladne kroglice. Počutila sem se kot pri kakšni zaroti.«

Nenehno, dan za dnem, čeprav je bila le otrok, je morala poslušati pridige, kako so v divjem svetu, v katerem živimo, lahko uspešne le »lepe ženske«. Babica je imela še pri petinšestdesetih postavno, ob kateri je ljudem zastajal dih. Enako Evina mama in starejša sestra.

Iskala sem, da bi našla kakšen zapis tudi o očetu. Končno naletim na stran, ki mu jo je v celoti posvetila: »Oči je bil takrat, ko je spoznal mojo mami, zelo lep in tudi zelo

pomemben. Vsi so ga poznali, imel je veliko prijateljev, potoval je po vsem svetu, od koder je meni in sestri prinašal darila. Ne vem, zakaj sta se z mami nenehno prepirala. Ena od sošolk mi je zaupala, da ji je njena mami povedala, da je moj oči ženskam preveč všeč. Mami ga je večkrat postavila pred vrata, dva kovčka je odnesla celo do trolejbusne postaje, a se je ati zmeraj vračal. Potem je nehala hoditi v službo, ležal je v svoji sobi, jaz ali sestra pa sva mu morali nositi steklenice, v katerih je bil konjak. Bil je torek, ko sem prišla iz šole. Videla sem, da je njegova soba prazna. Vprašala sem babico, kaj se je zgodilo z očijem, pa mi odgovori, da je prišel ponj njegov brat. Nič drugega nisem mogla izvedeti. Mama se je začela še lepše oblačiti, zvečer je ni bilo doma, babica pa je nama s sestro v času večerje dajala še manj na krožnik. Zmeraj je bila urejena, čeprav je morala zgodaj vstati. Nosila je obleke, da se je videlo, kako lepo postavo ima. Tudi vidve mi bosta podobni, ko bosta odrasli, a le, če me bosta ubogali, je govorila. Imela je veliko prijateljic, ki so me inštruirale, če se ji je zazdelo, da so moje odlične ocene na bolj majavih nogah. Če sem bila pridna, če sem jo ubogala, me je zmeraj objela in stisnila k sebi. Mama nikoli. Babico sem zaradi tega, ker sem bila zaradi nje nenehno lačna, sovražila, po drugi strani pa sem jo imela bolj rada kot mami.«

(Se nadaljuje)

SODNA KRONIKA TEDNA

Piše: Simon Šubic

Zapor za pohlepno računovodkinjo

Med številne računovodkinje, ki so jih v zadnjem obdobju slovenski kriminalisti kazensko ovadili zaradi goljufij in poneverb na službenem mestu, sodi tudi Primorka Nada Dolinar, nekdanja računovodkinja v koprskem Hermatradu. Koprsko sodišče jo je obsodilo na tri leta in pol zaporne kazni ter ji naložilo še 180 tisoč evrov denarne kazni, ker je z računov podjetja Hermatrade na svoje transakcijske račune prenakazala kar 865 tisoč evrov, so poročali mediji. Tožilstvo je na sodišču dokazalo, da je obdolžena denar redno nakazovala na svoje račune, da bi svoje počette zakrila, pa je poneverjala bančne izpiske. Denar je pridobivala tudi tako, da je zadrževala plačila dobaviteljem in prikazovala višja plačila davkov. Dolinarjeva se je branila, da sta jo v tako ravnanje prisilila lastnika podjetja, ona pa je za »uslugo« prejela le provizijo – skupaj 70 tisoč evrov, ki pa jo je vrnila. Lastnika sta njene navedbe zavrnila. Tožilka pa je poudarila, da je pohlep Dolinarjeve, ki je denar zapravljala za luksuzno življenje, povzročil stečaj podjetja, ki je sicer poslovalo z dobičkom.

Z drogo trgovala tudi mati

Zaradi preprodaje heroina je slovenjgraško okrožno sodišče na osem let zavora obsodilo razvpito Marijo Kamenik, mater Kristjana Kamenika, ki zaradi pečanja z mamili že sedi v hrvaškem zaporu, poročajo mediji. Poleg nje bodo morali za zapahe tudi Alen Al Roubai iz Ljubljane (šest let zavora) ter Dragan Tešić z Raven in Ljubljancanka Ada Zupanc (oba po pet let zavora), medtem ko so Simonu Stogartu iz Dravograda dosodili pogojno kazen 23 mesecev zavora s preizkusno dobo petih let. Obsojeni so po ugotovitvi sodišča sestavljali hudodelsko združbo, ki je trgovala s heroinom, med drugim so ga prodali tudi tajnemu policijskemu delavcu, ki ga je policija poslala v ogenj, da bi ji pomagal razkrinkati trgovino z drogami, ki se je pletla okoli Kamenikove. Obramba je sicer zatrjevala, da obtoženi niso bili povezani v kriminalno združbo, zato se bo na sodbo pritožila.

ČRNA KRONIKA TEDNA

Na cestah pet mrtvih

V preteklem tednu (od 8. do 14. oktobra) je v prometnih nesrečah na slovenskih cestah umrlo pet oseb. Gorenjski policisti so obravnavali 37 prometnih nesreč, v katerih so se tri osebe lažje poškodovale, dve pa sta umrli. Prejšnji teden policisti na Gorenjskem niso pridržali nobenega vinjenega voznika, niti niso zasegli motornega vozila. Letos so slovenske ceste terjale 100 smrtnih žrtev (lani pa 115). Na Gorenjskem je umrlo enajst oseb (lani dvanajst).

Se otroci rodijo z daljincem v roki? (1)

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Današnji otroci so otroci tehnološke dobe. Rodijo se z daljincem in računalniško miško v roki in še preden vi preberete navodila za uporabo novega mobilnega telefona, vaši nadobudneži že obvladajo njegovo delovanje. S tem pravzaprav ni nič narobe, če znamo koristno usmerjati otroško radovednost ter njihovo željo po malih tehničnih igračkah. Mogoče smo le še preveč iz starih časov, da bi lahko razumeli potrebe modernega človeka po novodobnih čudesih. Zdi se mi, da razvoj sploh nima več meja in namesto da bi me to radostilo, me včasih skrbi. Skrbi predvsem to, da se bomo ljudje začeli izgubljati. Najprej bomo izgubili drug drugega, potem pa še sebe. Ostale bodo le še piskajoče naprave, ki nas bodo opominjale, da smo jih ustvarili v korist in ne

v pogubo. Televizor je resnično prava stvar. Ko sem bila še otrok, sem bila prepričana, da napovedovalec gleda, kaj počnem, in takrat sem se vedno posebej potrudila s primernim vedenjem. Da ne bi črno-beli možakar iz ekrana videl, kako se grdo vedem. Pa naj še kdo reče, da televizor nima vpliva na vzgojo. Šalo na stran. Ta vpliv je že tako velik, da je podlegla tudi večina odraslih. Ljudje me prepričujejo, da morajo tako odrasli kot otroci gledati aktualne tv-oddaje, da se sploh lahko z drugimi pogovarjajo. Mar res? Če je to edini pogovor, ki poteka, potem sem rajši tiho (čeprav je to zame največja kazen). Povem vam po pravici. Meni se res zdi, da več kot polovica oddaj poneumlja ljudi. Razni resničnostni šovi so že izpeta pesem in ne vem, kaj bi sploh lahko še pokazali,

saj je bilo že vse videno. Sedmošolci mi pripovedujejo o filmih, po katerih bi nas nočna mora tlačila še nekaj mesecev. Ampak njim so »kulski«. Posebej še krvavi prizori, za katere jih nikakor ne morem pripričati, da tako s pravim človekom ne gre. Kaj lahko sploh starši naredimo, da bo otrok kljub vedno hladnejšemu vrenju dvignil svojo zadnjo plat s kavča in počel kaj drugega namesto gledanja televizije. Možnosti nimamo tako malo, kot se zdi na prvi pogled. Prva stvar, ki jo je vredno upoštevati, je vprašanje, kdo in zakaj prvi v družini prižge televizor. Skoraj težko verjamem, da bi to naredil predšolski otrok, za mladostnika sem že prepričana, da to stori, za odraslega bi pa predvidevala, da to stori večkrat, kot bi bil sploh pripravljen priznati.

Zanimivosti

Planinski izlet: Debela peč (2014 m) – Brda (2009 m) – Lipanski vrh (1974 m) – Mrežce (1965 m)

Gore nad Lipanico

Doživeti lepo barvito jesen z rumenimi macesni, kristalno jasnim nebom in edinstvenim razgledom. Kam bi šli? Odgovor je preprost – na Pokljuko.

JELENA JUSTIN

Tokratno jesensko turo bomo opravili na Pokljuki in prehodili čudovito razgleden greben Debele peči, Brda, Lipanskega vrha in Mrežce. Debela peč se kopto dviguje iz poključskih gozdov, na severni strani pa se vrtoglavo spušča v dolino Krme. Kot najvzhodnejši dvatisočak začenja greben, ki ga bomo danes prehodili. Roko na srce; le Brda še merijo več kot 2000 metrov, a kljub temu ga ne gre podcenjevati, saj je na poti tudi nekaj jeklenice, po kateri sestopamo ali pa se vzpenjamo, zato, če bomo turo delali z otroki, kakšen meter vrvi ne bo odveč.

Izhodišče za turo je Pokljuka. Na Mrzlem studencu nadaljujemo kar naravnost, po asfaltirani cesti proti odcepu do Šport Hotela. Malce za odcepom je prva cesta, ki zavije desno proti planini Javornik, a mi peljemo še naprej, približno 2 kilometra, ko nas velika tabla v obliki kozolca opozori na odcep za Blejsko kočjo na Lipanci. Zavijemo desno in v križišču, ki ga dosežemo, ravno tako desno. Parkiramo Pri Rupah, kjer je spomenik. V dobre pol ure se vzpnemo do Blejske kočje na planini Lipanca (1633 m).

Pot na Debelo peč se začne pod kočjo na Lipanci.

Zmeren vzpon skozi macesnov gozd postane strmejši v skrotastem delu poti, ko se dvignemo na planoto. V tem strmem delu je potrebna previdnost, saj je pot izrazito kamnita. Na vrhu travnate planote je razcep; leva pot vodi na Lipanski vrh, mi pa sledimo desno proti Debeli peči. Na koncu travnikov nas čaka naslednji, nekoliko bolj resen vzpon, čez zložen klanc proti vršnemu sedlu, kjer se prvič odpre pogled proti Krmi in Triglavu. Na grebenu se pot znova razcepi: levo vodi pot po pobočju Brd proti Lipanskim vratom, desno pa se vije proti Debeli peči, vrh katere zagledamo pred seboj. Do vznožja strme, vrlišne piramide nas čaka zložen vzpon, nato pa nekaj metrov strmine in že smo na vrhu. Vrh Debele peči je lep razglednik, kot bo danes naš celotni greben. Če pogledamo proti severu, je pred nami Kepa z Dovško Babo. V naši neposredni bližini je Rjavina s Triglavom, od katerega nas loči greben od Mrežce do Tosca. Triglavsko kraljestvo se po kaže v svoji veličini.

Sestopimo nazaj do sedla, kjer smo prej videli odcep Brda–Lipanska vrata. Hodimo med rušjem in bomo pozorni na odcep desno, ki nas usmeri na vrh

Brda, še drugi dvatisočak v nizu čudovitega grebena. Z njegovega vrha se pokaže divja stena Debele peči. Nazaj na pot sestopimo z druge strani vrha. Pot je ravno tako markirana, če nam je pa ljubše sestopati kar tako nekje, pa tudi lahko, saj pot vidimo pod seboj. Nadaljujemo po poti naprej in že smo na Lipanskih vratih, kjer predlagam, da nadaljujemo v smeri Lipanskega vrha. Kmalu smo na vrhu, ki je bil pred nami, a naj nas ne zavede, kajti to še ni Lipanski vrh, le pot je speljana preko njega. Sploh zanimiv je sestop na drugo stran, saj nas čaka nekaj metrov jeklenice. Previdno. Na poti nadaljujemo naprej proti naslednjemu vrhu. Na sedlu nas skalna markacija opozori, da se vzpenjamo proti Lipanskemu vrhu. Nadaljujemo skozi gosto ruševje. Z desne se nam pridruži pot, ki je z Lipanskih vrat peljala naravnost na Mrežce, po severni strani grebena. Na koncu ruševja se vzpnemo po skrotasti grapi in smo na travnatem vrhu Lipanskega vrha. Triglav in Rjavina sta kot na dlani. Resnično lepa, sosedska bližina. Z vrha se vidijo Mrežce, do katerih sestopimo in se vzpnemo s pomočjo jeklenice. Če se na omenjeno turo odpravljamo z otroki,

imejmo v mislih, da pot ni tako nezahtevna kot morda deluje na prvi pogled. Z Mrežce sestopimo po travnatem vrhu proti planini Lipanca oz. Blejski koči. Če imamo čas, seveda lahko nadaljujemo naprej vse tja proti Viševniku, a mi bomo preostanek poti prehodili ob naslednji priložnosti.

Z Lipance sestopimo do jeklenega konjička po poti vzpona. Lepa jesenska tura je bila.

Nadmorska višina:

maks. 2014 m

Višinska razlika:

pribl. 1000 m

Trajanje: 5 ur

Zahtevnost: ★★★★★

Sledi spust po jeklenicah in naprej proti Lipanskemu vrhu.

Sestop z Mrežce s Triglavom in Rjavino v ozadju

Pogled na Debelo peč z Brd / Foto: Jelena Justin

Kostanjev piknik doma

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Ko v zraku zadiši po pečinih kostanjih, je dokončno jesen. »Castanea sativa«, ki je nekoč veljala za hrano revežev, se v ježkastih ovijih ziblje na vejah v širokih krošnjah dreves, ki dosežejo tudi do 30 m. Hribovja med Črnim in Kaspijskim morjem so bila polna kostanjev. Rimljani so jih ustoličili na svojih tleh in Karel Veliki jih je velel saditi. Nemška mističarka in poznavalka zelišč Hildegarda von Bingen (1098-1179) je bila prepričana, da ima kostanj zelo dober vpliv na človeka. In ker nima glutena, je primeren za vse, ki imajo celiakijo. Pod Amiato, najvišjim vrhom Toskane, so kmetje izdelovali čudovite predmete iz kostanjevega lesa, mojstri

za zasteklene vitrine so bili tudi Bretonci. V italijanskih trgovinah je mogoče kupiti kostanjevo moko, iz katere se scoprajo imenitne sladice. Kostanj skrbi tudi za družabnost. Kostanjevi pikniki! Ob slabi vremenski napovedi smo ga pripravili kar doma. Kostanjeva suita je bila sestavljena iz kostanjevega namaza, kostanjeve juhe s bučo hokaido, spodaj omenjenih jedi in kostanjeve torte po češko.

Kostanjevi zrezki

Za 4 osebe potrebujemo: 250 g zmlatega mešanega mesa, 250 g kuhanega kostanja, 2 šalotki, 1 strok česna, 1 žlica peteršilja, 1 žličko suhega majarona, 1 žličko sladke

paprike, pol žličke ostre paprike (po želji), sol, 1 jajce, 2-3 žlice drobtin, olje za peko.

Kostanj križno zarezemo na ploski strani in ga kuhamo v slanem kropu 10-12 minut. Ocedimo in čim bolj toplega olupimo ter sesekljamo. Olupimo šalotko in česen, operemo in osušimo peteršilj ter vse troje drobno sesekljamo. V skledi zmešamo zmlato meso s čebulo, česnom, peteršiljem, majaronom, sladko (in ostro) papriko in jajcem. Dodamo polovico nasekljanega kostanja, drobtine in solimo. Na krožnik damo preostalo polovico kostanja, oblikujemo 8 majhnih ali 4 večje zrezke, jih povaljamo v kostanju in zlato rumeno

spečemo na ne prevročem olju. Postrežemo z zeleno solato in pire krompirjem.

Rdeče zelje z maroniji

Za 4 osebe potrebujemo: 1 glavico rdečega zelja (1 kg), 1 čebulo, 1 veliko jabolko, najboljši je boskop, 3 žlice olja, lahko tudi rače ali gosje masti, 4-5 žlic dobrega vinskega kisa, 100 ml rdečega vina, sol, poper, 2 žlici brusnične marmelade, 2 žlici worsterske omake, 250 g kuhanih maronijev, 2 žlici sladkorja, 1 žlico masla.

Zeljnatu glavo razrežemo na štiri dele in izrežemo stržen. Četrтинke zrežemo na 3 cm dolge kosce. Jabolko olupimo, razpeščičimo in zrežemo na majhne koščke. V

kozici segrejemo maščobo, na njej steklasto prepražimo čebulo – porjaveti ne sme, in dodamo zelje, jabolko, kis in vino. Solimo in popramo po okusu. Dušimo 40 minut. Če je treba, dodamo malo vode. Deset minut, preden je zelje zdušeno, segrejemo v ponvici sladkor, da porjavi. Nato ponvico potegnemo z ognja in dodamo maslo, da se speni. Previdno dodamo maronije, potisnemo ponvico nazaj na ogenj, previdno obračamo kostanje, dokler se karamel ne stopi. Dušenemu zelju primešamo 2 žlici brusnične marmelade, 2 žlici worsterske omake in kostanj. Ponudimo s svinjsko pečenko, pečeno gosko ali raco ali s čim prekajenim in kuhanim.

Kdo je najbolj kriv?

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Ste se kdaj vprašali, kdo je najbolj kriv za dejstvo, da smo v velikih težavah in da so te zajele družbo v celoti, od ekonomske in socialne baze do politične, pravne in duhovne nadgradnje? So za to krivi vsi in v enaki meri? Tako se je včasih reklo pri kakšni interni partijski spovedi: Tovariši, vsi smo krivi! Zdaj pa ukrepajmo, da to popravimo. V tem duhu in izročilu zdaj ravna tudi naša politična kasta, zlasti tisti del, ki je trenutno na oblasti. (Da ne bo nesporazuma: če bi bila na oblasti sedanja opozicija, bi ravnala podobno.) Zdaj je treba ukrepati, zategniti pasove in to na vseh področjih, tudi tisti, ki so še najmanj krivi. A temu je treba oprekatati, krivda ni porazdeljena enakomerno. Niso v enaki meri in na enak način krivi vodilni gospodarstveniki

in direktorji, pa politiki vseh treh vej oblasti, poslanci, ministri, sodniki. Pa znanstveniki, kulturniki, duhovniki. Nemara celo estradniki in novinarji, ki o napakah nismo poročali pravočasno in dovolj odločno. Kriviti vse enako bi bilo tako, kot če bi rekli, da so za finančno polomijo mariborske nadškofije enako krivi duhovniki po štajerskem podeželju kot prvaki na sedežu v Mariboru. Narobe bi bilo tudi, za vse okriviti tujino, češ do leta 2008 je bilo vse lepo, potem pa so v Ameriki zakuhali veliko finančno krizo, ki se je kmalu razširila tudi v Evropo in k nam v rodoljubno dolino šentflorjansko

Ne, v odgovoru na izhodiščno vprašanje je treba biti odločen: od vseh naštetih so najbolj krivi politiki! Med temi sicer spet ne vsi enako, eni so naredili več napak kot drugi, kazalo bi jih tudi imenovati, a bi bila za ta zapis vrsta naštetih predolga. Za to pisanje je bolj primerno, če govorimo o krivdi politike kot kaste. Politiki so predlagali in sprejeli zakone, ki so omogočili, da se je nekdanja »družbena« lastnina lahko privatizirala tako, kot se je, na način kraje družbene premoženja, ki smo ga pred tem skoraj pol stoletja dejansko ustvarjali vsi, končalo pa je v žepih najbolj informiranih in najbolj »drznih znanilcev sprememb«, zlasti na njihovih računih v tujini. Pri tem ne trdim, da so politiki zavestno ravnali tako, kot so. Po mojem se

dostikrat sploh niso zavedali, kaj počnejo, kam vse to pelje? A nevednost in neumnost nista opravičilo, sta kvečjemu pojasnilo. Pogledimo samo zgodbo dr. Janeza Drnovška. Ve se, da se je prvi veliki primer spornega tipa »prijavitizacije« zgodil v času njegove vlade. Primer BTC v Ljubljani, že v letih 1993-94. Predsednik Drnovšek se z načinom privatizacije, ki jo je kot vladar omogočil, osebno ni okoristil. Umrl je kot nekakšen guru v svoji hiši na Zaplani. A to žal ne zmanjšuje njegove zgodovinske krivde za stanje, ki ga imamo. Jaz bi raje videl, da to ne bi bilo res, ker sem ga osebno poznal in cenil. In ga še. A se hkrati zavedam, da je bil tudi on med tistimi, ki so trasirali in tlakovali pot v današnje stanje.

Dobro, boste zdaj porekli, morda je res tako, a res je tudi, da so naši politiki prišli na oblast na demokratičen način, državljani sami smo jih izvolili. Imamo torej ravnako tako oblast, kakršno si zaslužimo? Že pred državnoborskimimi volitvami lani jeseni smo številni ugotavljali, da nam je dosti teh vedno istih »fac«. Pa smo izvolili kar nekaj novih, a že leto po volitvah moramo ugotoviti, da stanje ni zaradi tega v bistvu nič drugačno, nič boljše. Tudi če bodo kmalu nove volitve, se bodo spet le zamenjali. Bojim se, da se bližamo stanju, ki ga lahko razreši le – nova revolucija. Takrat bo šele hudič, ta pa je največji med politiki.

Vaš razgled

Po ohladitvi z obilnim deževjem dežnike za nekaj časa spet lahko nekam zatakamo, čeprav na drevo. Vremenoslovci napovedujejo, da bodo naše kraje čez dan ogrele skorajda poletne temperature. / Foto: Tina Dokl

Tudi konj izraža različna čustvena stanja, od veselja, razburjenja do strahu. »Ihaaa« po navadi pravi, ko »reče« zdravo oziroma ko išče druge konje in ljudi. / Foto: Tina Dokl

Slovenci v zamejstvu (321)

Karavanške skrivnosti Karla Hrena

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pretekli mesec je pri celovški Mohorjevi izšla knjiga »Grape in vrhovi, čar Karavank med Peco in Obirjem«, ki jo je napisal doktor znanosti Karl Hren iz Gorič/Goritschach pri Žitari vasi/Sittersdorf v Podjuni na Koroškem. Na Dunaju je študiral politologijo, zgodovino in pravo. Sedaj je zaposlen pri Koroškem skladu za pospeševanje gospodarstva (KWF), kjer je pristojen za osrednji koroški regionalni program Evropske unije ter čezmejna programa s Slovenijo in Italijo. Ob prebiranju Hrenove knjige morajo tudi dobri poznavalci Karavank priznati, da marsičesa do tedaj še niso vedeli.

Karl Hren se je pisanja o skrivnosti karavanških grap

in vrhov lotil drugače, širše, osebno doživeto. »O Karavankah so že napisani tehnični opisi in vodniki, pa tudi različne monografije in znanstvene publikacije o Koroški, ki vključujejo tudi Karavanke, so bile že izdane. Sam pa sem želel splošnemu opisu območja dodati še zemljepisne, zgodovinske, etnografske, splošno človeške in tudi gospodarske vidike. Pišem o zelo jasno razmejenem in relativno majhnem območju med Peco in Obirjem, ki

obsega občino Železna Kapla – Bela in predvsem karavanške dele občin Sele, Galicija, Žitara vas, Globasnica in Bistrica pri Pliberku na avstrijski strani in delno občine Črna, Solčava in Jezersko na slovenski strani meje. Gre za gorsko krajino, ki v planinski literaturi ni posebej pogosto opisana, daje pa neko izvorno, ustvarjalno moč, saj so bili v teh grapah rojeni Valentin Polanšek, Florijan Lipuš in Maja Haderlap. Moj namen je bil prikazati obraz krajine, ki jo

Karl Hren

je seveda oblikoval tudi človek, sama krajina pa je oblikovala tudi človeka, ki je živel in živi v njej, ki je čustveno navezan nanjo in jo zato,

poleg še trdno zasidrane slovensčine, tudi neguje,« mi je o svoji knjigi povedal Karl Hren.

V knjigi so opisi preteklosti manj znanih krajev, domačij, cerkva in cest, ki je v nekaterih primerih povezana tudi z Gorenjsko, na primer nekdanj slovečega zdravilišča v Beli/Vellach nad Železno Kaplo, ki ga je na noge postavil v Kropi rojeni Miha Pesjak ali Pesiak. Pa tudi primeri oživljenega in novega, tudi vinogradništva ob vznožju Karavank.

Karl Hren je v štirih letih, ko je nastajala knjiga, sam prehodil te kraje. »Rad hodim in odkrivam in užitek mi je, da to povem ljudem na preprost in razumljiv način,« je povedal o sebi.

Ker je knjiga zanimiva tudi za Gorenjce, se z avtorjem Karlom Hrenom že dogovarjamo za predstavitev knjige v Gorenjskem glasu. Računamo, da bo konec novembra ali v začetku decembra.

Kako razložiti otroku revmatiku, kaj je biološko zdravilo

V Društvu revmatikov Slovenije so opozorili na pomen gibanja pri lažšanju posledic revmatičnih bolezni, na dolge čakalne dobe in na kadrovsko pomanjkanje specialistov s področja revmatologije. Predstavili so tudi posebno informativno brošuro o bioloških zdravilih, saj zdravljenje z njimi pri bolnikih še vedno odpira veliko vprašanj.

stran 21

Nov izračun tveganja za osteoporozni zlom

Svetovna zdravstvena organizacija je razvila računalniški model FRAX, ki je dostopen na spletu, s katerim si lahko vsak po štiridesetem letu starosti izračuna tveganje za osteoporozni zlom v prihodnjih desetih letih.

stran 22

zdravje & lepota

ZDRAVJE • KAKOVOST BIVANJA • ZDRAVA PREHRANA • NAPREDEK V ZDRAVSTVU • ZDRAVILA • KOZMETIKA • NASVETI ZA DOLGO ŽIVLJENJE

Rak dojke najpogostejši rak pri ženskah

V Centru za bolezni dojk, ki že štirinajst let deluje v okviru Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj, na leto pregledajo približno 6000 žensk in odkrijejo okoli 50 takih sprememb, za katere se kasneje izkaže, da gre za maligna obolenja dojke. Samopregledovanje dojk je izredno pomembno, sta v mesecu boja proti raku dojk opozorili asist. Andreja Cerkvnik Škafar, direktorica bolnišnice, in Majda Malgaj Krejan, dr. med..

SUZANA P. KOVAČIČ

Rak dojke ni samo bolezen žensk, ampak tudi moških. Kakšni so podatki, na kaj bi želeli opozoriti?

»Rak dojk resnično najpogosteje prizadene ženske, vendar tudi moški pri tem niso izjeme. Na leto v Sloveniji zbolijo štiri do šest moških, trije za to boleznijo tudi umrejo. Tudi za njih, tako kot za ženske, velja preventiva, kamor sodi samopregledovanje. Za oba spola velja, da je potrebno biti pri tem pozoren na spremenjeno obliko dojke in bradavice, izcedke iz bradavic, zatrdline v dojkah in pazduhah. Ženske v rodnem obdobju naj bi si redno, enkrat na mesec pregledovale dojke med petim in desetim dnevom menstrualnega ciklusa. V obdobju menopavze, ko menstruacije več ni, pa tako kot moški enkrat na mesec na poljubni datum, da na preglede ne pozabijo.«

Rak dojke večinoma prizadene ženske po petdesetem letu starosti. Šest odstotkov vseh bolnic z rakom dojk pa je mlajših od 40 let.

»Žal, pojav raka dojk ne izbira starosti žensk. Starostna meja, nad katero se po-

Asist. Andreja Cerkvnik Škafar / FOTO: TINA DOKL

javnost raka povečuje, se znižuje. Težko je natančno navesti razlog za to. Poleg načina življenja – nezdrav življenjski slog, debelost, stres, je eden od dejavnikov lahko tudi genetski, kar raziskujejo številne študije v tujini. Nenazadnje je za dvig števila novo odkritih rakov zaslužna tudi vedno bolj izpopolnjena diagnostika. Z novimi, modernejšimi in tehnično izredno naprednimi slikovnimi diagnostičnimi metodami lahko najdemo že zelo majhne rake, ki jih pred desetimi, dvajsetimi leti in več še nismo mogli najti. Moderne računalniške rešitve nam omogočajo pošiljanje slik in

izmenjavo slik med različnimi diagnostičnimi in tudi vrhunsko usposobljenimi centri, ko gre za strokovno nejasne in komplicirane primere. Takšen Center pri nas v Sloveniji predstavlja Onkološki inštitut.

Danes imamo v okviru sodobnih diagnostičnih možnosti na razpolago RTG metode – mamografije, UZ metode – UZ dojk, magnetno resonanco. Pri vseh teh metodah so možne tudi različne vrste punkcij za pridobivanje vzorcev celic in tkiv iz sumljivih sprememb, s čimer lahko postavimo natančno diagnozo, ali gre v določenem primeru za nevarno rakavo spremembo ali ne. V našem Centru za bolezni dojk uporabljamo mamografijo – rentgensko slikanje dojk in ultrazvočni pregled dojk. Metodi se med seboj dopolnjujeta, kadar je potrebna razjasnitev netipičnih sprememb v dojkah. Temu lahko dodamo tudi punkcijo dojk pod kontrolo ultrazvočnega aparata. Celice, ki jih pri tem postopku dobimo, pošljemo na Onkološki inštitut, kjer celice pregledajo pod mikroskopom in tako postavijo končno diagnozo. Žal vseh sprememb ne moremo obravnavati v

Najsodobnejši digitalni mamograf v Centru za bolezni dojk v BGP Kranj / FOTO: GORAZD KAVČIČ

našem Centru, saj je za nekatere diagnostične postopke potrebno uporabiti drugačne posege in aparature, ki pa jih imajo samo v specialnih centrih, npr. na Onkološkem inštitutu v Ljubljani, s katerim zelo dobro sodelujemo.«

Koliko žensk pregledate na leto v Centru za bolezni dojk, kako pogosto odkrijete raka dojke?

»Na leto v Centru pregledamo okoli 6000 žensk, žal pa na leto odkrijemo povprečno 50 novih rakov dojk pri ženskah. Včasih pa pride v naš Center tudi kakšen moški z rakom dojk. V Sloveniji zbolijo za rakom dojk na leto okrog 1200 žensk, umre pa jih več kot 300. Pri zgodnjem odkrivanju raka dojk je zelo pomembno samopregledovanje! Najbolj uspešno in zaenkrat najbolj natančno zgodnje odkrivanje raka dojk pa nam omogočajo ravno redni mamografski pregledi, to je rentgensko slikanje dojk.«

Koliko vam je v pomoč digitalni mamograf, ki ste ga kupili pred nedavnim?

»Najprej bi se še enkrat lepo zahvalila vsem donatorjem, tako velikim kot tistim majhnim, za širšo jav-

nost praktično nevidnim, vendar izredno pomembnim, ki so nam s svojo srčnostjo pomagali pri nakupu prepotrebne naprave za zgodnje odkrivanje raka dojk. Z novim aparatom smo se postavili ob bok drugim Centrom, tako doma kot v Evropi. Aparatura nam omogoča bistveno boljše slikovno diagnostiko kot prejšnji analogni mamograf. Z njim je mogoče sliko računalniško obdelati tako, da je ta izredno pregledna in natančna. Zaradi tega se lahko velikokrat izognemo dodatnemu slikanju, kar manjša sevalno obremenitev preiskovanca in ne nazadnje tudi oseba. Funkcija tomosinteze pa nam omogoča pogled v globino dojke in razjasnitev različnih sprememb v dojkah, ki so na različnih globinah dojke, ki jih prej nismo mogli slikovno opredeliti. Tu gre za zelo fine, diskretne slikovne spremembe v tkivu dojke, ki niso videti kot klasičen tumor, a se za njimi lahko skrivajo zelo majhni raki. To pa je tisto, kar želimo z mamografijo doseči: najti majhne rake, po možnosti v zelo zgodnji fazi bolezni in s tem zagotoviti uspešnejše zdravljenje bolezni, znižati umrlji-

vost in ne nazadnje izboljšati kvaliteto življenja.«

Kdaj se prijaviti na prvi pregled, koliko mora biti ženska stara, da se ji že lahko opravi tudi pregled z digitalnim mamografom?

»Na klinični pregled dojk naj pride tako ženska, deklica ali moški, ki ima kakršnekoli težave z dojkami: če zatiplje zatrdlino, ima izcedek ali vnetje. Starostne omejitve tu ni. Rutinski mamografski pregled, če ni nobenih težav ali rizičnih faktorjev tveganja (preboleli rak dojk, preboleli drugi raki, rak dojk v družini, pozna prva nosečnost), je po 50. letu starosti. Ta meja se v tujini znižuje, saj je ob uporabi vedno boljših aparatov možno pregledati tudi dojke žensk, ki še niso v menopavzi in imajo lahko zaradi tega slabše pregledno žlezno tkivo.«

Kakšna je čakalna doba?

»Čakalna doba v našem Centru za bolezni dojk je trenutno 99 dni, nujne primere obravnavamo takoj, računamo pa, da se bo čakalna doba skrajšala, saj z digitalnim mamografom ne bo več potrebno opravljati dodatnih ciljnih slikanj, kot smo jih morali z analognim mamografom.«

NOVICE

Odslej tudi samoplačniški pregledi z magnetno resonanco

V Splošni bolnišnici Jesenice, kjer edini na Gorenjskem opravljajo preglede z magnetno resonanco, so se čakalne dobe na preiskavo precej podaljšale. Zato so se odločili, da bodo pacientom omogočili tudi samoplačniške preglede.

URŠA PETERNEL

Čakalne dobe za preiskavo z magnetno resonanco so se v Splošni bolnišnici Jesenice v drugi polovici letošnjega leta precej podaljšale. Tako na preiskavo ta čas čaka okrog petsto pacientov, pričakovana čakalna doba pa je (glede na stopnjo nujnosti) lahko tudi daljša od štirih mesecev. A ker so v bolnišnici izpolnili že skoraj ves odobreni program – na leto jim zdravstvena zavarovalnica plača 2500 preiskav z magnetno resonanco, se bodo čakalne dobe proti koncu leta zagotovo še podaljšale. »Do konca leta lahko opravimo le še 246 preiskav, ki jih plača

Dobro je vedeti

INFO

Vsaj 4000 preiskav z magnetno resonanco na leto bi jeseniški bolnišnici morala zagotoviti zdravstvena blagajna, da bi pokrili vse potrebe pacientov. Preiskave z magnetno resonanco v jeseniški bolnišnici opravljajo od januarja 2011, ko so namenu predali novo, 1,6 milijona evrov vredno napravo. To je edina aparaturna za magnetno resonanco na Gorenjskem. Preiskave opravljajo jeseniški rentgenski inženirji, medtem ko imajo za odčitavanje izvidov sklenjene pogodbe z zunanji specialisti radiologi. Že prihodnje leto pa naj bi del diagnostike začeli opravljati jeseniški radiologi, ki se že usposabljujejo. Magnetna resonanca je radiološka preiskovalna metoda, s katero ugotavljajo bolezenske spremembe v telesu, zlasti možganih, mišicah, sklepov, notranjih organih in žilah.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Sicer smo že zaprosili za povečanje programa, a odgovora še nimamo. Če povečanega programa ne dobimo, bo čakalna doba proti koncu leta zagotovo okrog pet mesecev in več,« je povedala strokovna direktorica Splošne bolnišnice Jesenice Sandra Tušar. Zato so se v bolnišnici odločili, da bodo z oktobrom pacientom omogočili tudi samoplačniške preiskave z magnetno resonanco. Te bodo opravljali zunaj rednega delovnega časa, čakalne dobe pa praktično ne bo. »Nekateri naši pacienti so doslej na samoplačniške preglede odhajali v Ljubljano, tudi Beljak in Celovec, zato smo se odločili, da jim jih bomo

Preiskava z magnetno resonanco traja od dvajset do štirideset minut, pacient leži na pomični mizi v krajšem, nekoliko hrupnem tunelu, ves čas preiskave pa mora popolnoma mirovati.

ponudili tudi pri nas. Cene so primerljive s cenami v drugih bolnišnicah in znašajo od 248 evrov za magnetno resonanco glave do najdražje preiskave, magnetne resonance pri multipli sklerozi, ki stane 410 evrov. Zelo pogosta preiskava, magnetna resonanca hrbtenice, stane 248 evrov,« je povedala Sandra Tušar. Količen bo odziv pacientov, ta trenutek še ne morejo napovedovati. Je pa res, da imajo pacienti možnost opraviti

preiskavo z magnetno resonanco na napolnjeni mizi v kateri od drugih slovenskih bolnišnic, kjer so čakalne dobe krajše, denimo v Slovenj Gradcu, Izoli, Murski Soboti. A proti koncu leta se bodo tudi v teh bolnišnicah verjetno čakalne dobe precej podaljšale, ko bodo tudi pri njih izpolnili ves program, ki jim ga plača zdravstvena zavarovalnica. Takrat pa se bo bržkone tudi zanimanje za samoplačniške preiskave povečalo.

Medsebojno delovanje zdravilnih rastlin in zdravil

Zdravilne rastline in izdelki iz njih so že od nekdaj zelo priljubljeni za lajšanje blažjih zdravstvenih težav, vse pogosteje pa jih bolniki uporabljajo tudi pri kroničnih boleznih. V Sloveniji se najpogosteje uporabljajo zdravilne rastline: kamilica, borovnica, žajbelj, rman, poprova meta, šentjanževka, bezeg in lipa. Zaradi naravnega izvora med ljudmi pogosto velja prepričanje, da so zdravilne rastline in izdelki iz njih varni, manj škodljivi ali celo neškodljivi. Težave pa lahko nastanejo, kadar se zdravilne rastline ali izdelki iz njih uživajo sočasno z zdravili, zato naj bolnik vedno poišče zanesljive podatke o varni in pravilni uporabi zdravilnih rastlin ter preveri tudi tveganja ob sočasni uporabi z zdravili, ki jih prejema na recept.

Sočasna uporaba zdravilnih rastlin oziroma izdelkov iz njih ter zdravil lahko vpliva na delovanje zdravil, izdanih na recept. Pride lahko do povečanja ali zmanjšanja učinka zdravil in torej do škode za zdravje. Največkrat gre za vpliv na presnavljanje zdravila v jetrih, na izločanje zdravila iz telesa ali na mehanizem delovanja zdravila. V splošnem neželena medsebojna delovanja niso pogosta. Poznani pa so primeri, ko zdravilne rastline bistve-

no vplivajo na učinkovitost zdravil in zato sočasno uporabo odsvetujemo.

Zdravilne rastline, ki najpogosteje vstopajo v neželena medsebojna delovanja z zdravili, so šentjanževka, česen, ginko biloba, ginseng, glog, baldrijan, grenivka.

Šentjanževka lahko okrepi presnovo številnih zdravil, ker zveča raven pomembnih presnovnih encimov in prenašalnih proteinov, zato je učinek drugih zdravil močno zmanjšan ali celo izničen. Povečana razgradnja lahko traja še dva tedna po prenehanju jemanja šentjanževke. To so na primer zdravila indinavir in druga zdravila za zdravljenje raka in aidsa, digoksin za zdravljenje srčnega popuščanja, teofilin za zdravljenje astme in kroničnega obstruktivnega bronhitisa, irinotekan za zdravljenje raka, ciklosporin in takrolimus za zaviranje imunske odzivnosti pri presaditvi organov, simvastatin za zniževanje maščob v krvi, varfarin in druga zdravila za preprečevanje nastanka krvnih strdkov, zdravila za zdravljenje epilepsije, migrene, drugi anti-depresivi in kontracepcija.

Česen, ginko in ginseng se ne smejo jemati sočasno z zdravili, ki preprečujejo nastanek krvnih strdkov (antikoagulanti, acetilsalicilna

kislina), tudi z nesteroidnimi protivnetnimi zdravili, ker se lahko poveča možnost krvavitve. To je še posebej pomembno pri osebah, ki čakajo na operacijo oziroma so jo prestali. **Glog** se ne sme jemati hkrati z drugimi zdravili za srce in ožilje: zdravila za zniževanje krvnega tlaka (zaviralci blokatorjev beta, zaviralci kalcijevih kanalov), zdravila za uravnavanje srčnega ritma, zdravila za zdravljenje srčnega popuščanja (srčni glikozidi), nitrati, zdravila za pospeševanje izločanja seča. Lahko se poveča ali zmanjša učinek teh zdravil, ali poveča možnost nastanka neželenih učinkov.

Baldrijan lahko okrepi pomirjevalni in uspavalni učinek zdravil za pomiritev in uspaval ter vpliva na delovanje zdravil za zdravljenje epilepsije.

Grenivka in grenivkin sok lahko zaradi vpliva na presnovo v jetrih povečata koncentracijo številnih zdravil v krvi.

Tveganje je večje pri uživanju več zdravil hkrati oziroma pri zdravljenju več bolezni.

V splošnem velja, naj bolniki s povišanim krvnim tlakom, obolenji ščitnice, boleznimi srca in ožilja, epilepsijo, rakom, sladkorno boleznijo, povišano vrednostjo maščob v krvi sočasno s predpisanimi zdravili ne uporabljajo zdravilnih rastlin in izdelkov iz njih. Večja previdnost je potrebna zlasti pri tistih zdravilih, pri katerih je meja med želenim zdravilnim in toksičnim učinkom zelo ozka.

Kje lahko dobimo informacije o medsebojnem delovanju zdravilnih rastlin in zdravil?

Informacije o medsebojnem delovanju so navedene v navodilu za uporabo, ki je priloženo vsakemu zdravilu. Natančneje so te informacije predstavljene v **poglavju: Kaj morate vedeti, preden boste uporabljali**

zdravilo. V podpoglavju **Uporaba drugih zdravil** pa so navedena vsa zdravila, dosegljiva na recept ali brez recepta, tudi zdravilne rastline in izdelki iz njih, za katera je znano, da lahko povečajo ali zmanjšajo pričakovani učinek zdravila oziroma povzročijo toksičnost. Zdravilne rastline so pogosto tudi sestavine prehranskih dopolnil, kjer pa običajno tveganja glede sočasne uporabe z zdravili niso navedena, zato velja še večja previdnost oziroma sočasno uporabo odsvetujemo. Pred uporabo zdravilnih rastlin ali izdelkov iz njih, tudi tistih, ki jih nabere oziroma pripravi sam, naj se bolnik **vedno posvetuje z zdravnikom ali farmacevtom v lekarni in preveri vpliv na predpisana zdravila.** Pomembno je tudi, da bolnik vedno pove tako zdravniku kot farmacevtu v lekarni, če in katere zdravilne rastline oziroma izdelke iz njih uporablja.

Kakovost in varnost izdelkov Galenskega laboratorija Gorenjskih lekarn poleg preverjanja kakovosti zdravilnih rastlin in skrbno nadzorovanega postopka izdelave zagotavlja tudi ustrezno označevanje izdelkov. **Galenski izdelki Gorenjskih lekarn imajo v Navodilu za uporabo tudi vse potrebne informacije, ki zagotavljajo njihovo varno uporabo glede možnega medsebojnega delovanja z drugimi zdravili in zdravilnimi rastlinami.** Vsi izdelki so predstavljeni tudi na spletni strani Gorenjskih lekarn in so dosegljivi tako v naših lekarniških enotah kot v naši spletni lekarni.

Mag. Nina Pisk, mag. farm.

NOVOST

Izdelki za vaše hišne ljubljence po novem tudi v spletni lekarni!

www.lekarnagorenjske.si

gorenjske lekarnе

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Bled Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica
Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

REVMA

Kako razložiti otroku revmatiku, kaj je biološko zdravilo

V Društvu revmatikov Slovenije so opozorili na pomen gibanja pri lažšanju posledic revmatičnih bolezni, na dolge čakalne dobe in na kadrovske pomanjkanje specialistov s področja revmatologije. Predstavili so tudi posebno informativno brošuro o bioloških zdravilih, saj zdravljenje z njimi pri bolnikih še vedno odpira veliko vprašanj.

SUZANA P. KOVAČIČ

O b svetovnem dnevu revmatikov, 12. oktobra, so v Društvu revmatikov Slovenije predstavili stanje na področju zdravljenja revmatičnih bolezni. Zgodnja diagnoza, hitro in intenzivno zdravljenje, skrbno in redno spremljanje aktivnosti bolezni ter biološka zdravila so

produktivnosti predstavlja za družbo in državo največjo izgubo,« je povedal prof. dr. Matija Tomšič, specialist revmatolog in predstojnik Kliničnega oddelka za revmatologijo UKC Ljubljana.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije trenutno ustrezno finančno podpira zdravljenje vnetnih revmatičnih bolezni z biološkimi zdravili, saj je na seznam uvrstil vsa biološka zdravila razen

boleznimi v bolniškem staležu, manj je napotitev na intenzivno fizikalno terapijo v zdravilišča, vstavitve umetnih sklepnih protez in invalidskih upokojitev. Na našem oddelku smo prepolovili število hospitaliziranih bolnikov z revmatoidnim artritisom in za petkrat zmanjšali število hospitaliziranih bolnikov z ankilozirajočim spondilitisom na leto.«

Biološka zdravila pa pri bolnikih še vedno odpirajo veliko vprašanj. »Zavedati se moramo, da imajo biološka zdravila tako kot vsa zdravila zelene in neželene učinke,« je dejal Andrej Gregorčič, predsednik Društva revmatikov Slovenije. V društvu so se odločili, da bodo predvsem bolnike in njihove svojce pozvali, naj jim posredujejo vprašanja o bioloških

zdravilih. Skupaj je prispelo 49 vprašanj. »Vprašanja so bila različna, od zelo osnovnih, kaj sploh so biološka zdravila, do vprašanj, kako poteka zdravljenje, kdo je upravičen do zdravljenja z biološkimi zdravili, in tudi do zelo življenjskih vprašanj – ali lahko jemljem biološka zdravila doma, kako transportirati biološka zdravila v letalo, kako razložiti otroku,

ki je revmatik, kaj je biološko zdravilo, ali biološka zdravila vplivajo na rodnost.« Vprašanja so dobila strokovne odgovore v brošuri o bioloških zdravilih. Bolniki jo lahko brezplačno dobijo v revmatoloških ambulantah, na voljo je tudi v elektronski različici www.revmatiki.si. Brošuro bo Društvo poslalo tudi dvesto tisočim splošnim zdravnikom.

»Kakovost življenja revmatičnega bolnika je odvisna tudi od gibanja. K sreči so časi, ko je bilo revmatiku priporočeno mirovanje ob bolečinah, minili. Z redno fizično aktivnostjo lajšamo bolečine, izboljšujemo gibljivost in prožnost sklepov ter mišično moč,« pojasnjuje Majda Adamič, višja fizioterapevtka in članica strokovnega sveta Društva revmatikov Slovenije. | FOTO: GAŠPER BERTONCELI

povsem spremenila potek vnetnih revmatičnih bolezni, kot so revmatoidni artritis in spondiloartritis. »Tako lahko bolniki, ki so zboleli v zadnjem desetletju, zlasti v zadnjih petih letih, živijo skoraj običajno družinsko življenje in praviloma lahko tudi opravljajo svoj poklic. Prav izguba

enega, ki se uporablja za zdravljenje sistemskega lupusa eritematozusa. Biološka zdravila so povečala neposredne stroške zdravljenja, vendar pa bodo v prihodnje pomembno znižala posredne stroške zdravljenja, meni dr. Tomšič: »Vse manj je bolnikov z vnetnimi revmatičnimi

Oglasno sporočilo

Pokaži jezik in postani del gibanja za osvežitev slovenščine!

Slovenščina, ki jo govorimo mladi, je najbolj **kreativna, sveža, živahna**, saj z nami na polno diha. Razgiban preplet slenga, narečij, poslovenjenih izrazov in žargona pa včasih težko razumemo že mladi iz različnih delov Slovenije, kaj šele naši starši in starejše generacije. Vzajemna se je zato odločila spodbuditi **gibanje Pokaži jezik**, katerega cilj je povezovanje in združevanje – mladih med regijami in mladih z ostalimi generacijami.

Osrednji del gibanja predstavlja **spletni slovar**, ki daje sodobni slovenščini **virtualni status na zabaven način**.

V slovar želi Vzajemna **s tvojo pomočjo** dodajati pristne, igrive, nove, stare, lepe, laskave, pa tudi predrzne izraze, ki jih mladi uporabljamo vsak dan – doma, v šoli, na faksu, ulici, pri športu, na žuru, na spletu. Pokaži jezik je **slovar vseh nas, mladih**, brez izjem, brez odvečnih pravil.

Ne si delat bruke brez zavarovanja!
Najprej Vzajemna Mladi, potem čaga!
Si na frišno brez statusa?
Pokaži jezik!

Ne razumeš pomena katere izmed uporabljenih besed, ti je katera ful všeč ali katera ful ne? Imaš polno hudih besed na

koncu jezika? Obišči **www.pokazijezik.si**, kjer lahko tudi ti dodajaš status besedam in sodeluješ v nagradnih igrah!

Si slučajno tudi ti brez statusa ali pred prvo zaposlitvijo? Potem si ne pozabi pravočasno urediti še dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja na **www.vzajemna.si**. Če ga

NAGRADNA IGRA "Celo leto potovanj"
NI STATUSA? PANIKE!

1. 1x novoletno potovanje v Sarajevo;
2. 1x Knock out snow festival, smučanje;
3. 1x Spring Break na Hrvaškem;
4. 1x Maturantski / Absolventski izlet;
5. 1x Summer break na Pagu, Hrvaška.

skleneš do 29. novembra, dobiš brezplačno vstopnico za **topšit koncert leta**. Obenem

lahko izkoristiš ugodnost **»Tri na en mah«** in z enim mahom poskrbi za celovito zdravstveno varnost doma in v tujini. Ugodnost »Tri na en mah« vključuje paket Vzajemna Mladi, 3 % popust na dopolnilno zdravstveno zavarovanje Vzajemna Zdravje in zdravstveno zavarovanje Vzajemna Tujina Multitrip z 10 % popustom za prvo zavarovalno leto. Če te zanima več, obišči poslovalnice Vzajemne ali pokliči na našo brezplačno telefonsko številko 080 20 60. In ne pozabi - pri Vzajemni imajo **najnižjo mesečno premijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji**. Preveri, splača se!

Vzajemna svetuje:
Če ne skleneš zavarovanja v roku enega meseca, odkar postaneš zavezanec ali zavezanka, moraš po zakonu na trimesečno čakalno dobo. Zakon poleg tega predpisuje 3% pribitek na premijo za vsako nezavarovano leto.

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

Skleni zavarovanje

080 20 60

www.pokazijezik.si

Dobro je vedeti ...

Revmatična obolenja

V Sloveniji je trenutno 230 tisoč bolnikov ali 11 odstotkov populacije z revmatičnimi obolenji. Od tega je po ocenah stroke 40 tisoč do 60 tisoč ljudi z vnetnim revmatizmom. Prizadenejo lahko kogarkoli, tudi otroke. Najpogosteje se pojavljajo med tridesetim in petdesetim letom starosti in prizadenejo trikrat več žensk kot moških. Revmatske bolezni so kronične bolezni, kar pomeni, da je njihovo zdravljenje pogosto dolgotrajno. Če se bolezen začne intenzivno zdraviti že v zgodnji fazi, je terapija v več kot treh četrtinah primerov zelo učinkovita in ne prinaša trajnejših posledic za bolnika.

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

SI STATUSA? PANIKE!

MARIBOR, 7. 12. 2012
FAR EAST MOVEMENT
NATALIA KILLS TABU KINGSTON
IN DRUGI
GOSTITELJ VEČERA: ROK TRKAI

SI BREZ STATUSA DIJAKA ALI ŠTUDENTA
SE PRIJAVLJAŠ NA ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
IMAŠ PRVO ZAPOSILETVE ALI SI 26 LET+?

Skleni paket VZAJEMNA MLADI in prejmi:

- ▶ dopolnilno zdravstveno zavarovanje Vzajemna Zdravje,
- ▶ vstopnico za **TOPŠIT dogodek**,
- ▶ ugodnosti za zavarovance Vzajemne.

Klikni na www.pokazijezik.si ali pošlji **SMS** na 6001 s ključno besedo **LAJKAM** in updejtaj status besed!

PE KRANJ
Koroška cesta 1
tel.: 04/ 201 03 00

- Kranj, Zlato polje 2
- Jesenice, C. Cirila Tavčarja 3/b
- Radovljica, Kranjska c. 1
- Škofja Loka, Kapucinski trg 8

* Velja do 29. 11. 2012. ** Poslani SMS se zaračuna po ceni operaterja, vti povratni SMS so BREZPLAČNI.

OSTEOPOROZA, NOVICE

Nov izračun tveganja za osteoporozni zlom

Svetovna zdravstvena organizacija je razvila računalniški model FRAX, ki je dostopen na spletu, s katerim si lahko vsak po štiridesetem letu starosti izračuna tveganje za osteoporozni zlom v prihodnjih desetih letih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zaenkrat je računalniški obrazec FRAX samo v angleščini, dostopen na www.shef.ac.uk/FRAX, vašega zdravnika pa prosite, naj na podlagi odgovorov izračuna vaše tveganje za zlom. Duša Hlade Zore, dr. med., predsednica Zveze društev bolnikov z osteoporozo Slovenije, je o uvajanju FRAX-a v slovenski prostor povedala: »Naše članice se morajo najprej seznaniti s tem, da ta metoda sploh obstaja. Organizirali bomo več predavanj po naših društvih, z našim sponzorjem pa smo se že

Prof. dr. Janez Preželj

/ FOTO: TINA DOKL

dogovorili, da nam je vprašanja prevedel v slovenščino in natisnil določeno število obrazcev. Obrazce bomo

Doc. dr. Tomaž Kocjan

/ FOTO: TINA DOKL

najprej razdelili našim članom, na predavanjih, imamo tudi možnost, da bomo FRAX uveljavljali na prese-

Duša Hlade Zore

/ FOTO: TINA DOKL

jalnih merjenjih mineralne kostne gostote z UZ.« Endokrinolog doc. dr. Tomaž Kocjan je povedal, da

ima DXA naprava, s katero merijo mineralno kostno gostoto, še vedno veliko vlogo v obravnavi osteoporoze, da pa so te storitve še vedno večinoma samoplačniške. Izračun s pomočjo FRAX-a je nova možnost, kako najti bolnike z visokim tveganjem za zlom: »FRAX je računalniški model, ki integriira vse klinične dejavnike tveganja za zlom, ki jih lahko ugotovi vsak družinski zdravnik. FRAX je prosto dostopen na internetu. Treba je vstaviti določene podatke za bolnika, bolnik seveda to lahko stori tudi sam. Treba pa je vedeti, da FRAX deluje za vse po štiridesetem letu starosti. V FRAX se lahko vstavi že izmerjeno mineralno gostoto, ni pa nujno.«

Za osteoporozo je značilna zmanjšana trdnost kosti, kar pomeni večje tveganje za zlom. Najbolj pogosta mesta zlomov so zapestje, vretenca in kolk. Ker imajo ženske na splošno manjšo kostno maso kot moški, poleg tega pa se v obdobju po menopavzi kostna masa hitro zmanjšuje, ni presenetljiv podatek, da je med bolniki z osteoporozo kar 80

odstotkov žensk. Razlog za skrb je tudi dejstvo, da osteoporoza ne povzroča nobenih težav, preden se zlomi prva kost.

Prof. dr. Janez Preželj je poudaril, da je na prvem mestu preventiva, dovolj vitamina D in kalcija. »Preventiva v starosti štirideset, petdeset let je že kasna. Začne se v adolescenci. Takrat je zlasti pomemben kalcij. Mladina naj bi vnos kalcija dosegla s hrano, vendar so slovenski podatki zaskrbljujoči. Primer: samo tretjina gimnazij v enem razredu je imela zadostno količino vnosa kalcija s hrano. Poleg tega mlade generacije niso več tako fizično aktivne na prostem, zato imajo premalo vitamina D; le koža v mladosti je zmožna predelovati vitamin D pod vplivom sonca.

Dr. Kocjan je še poudaril, da je ravno FRAX odličen pripomoček za izobraževanje: »Vsak si lahko sam ogleda, kakšno je njegovo tveganje. Bolniku lahko tudi dokažeš, zakaj naj ne jemlje zdravil, ker je tveganje za osteoporozo tako nizko, da si v tem primeru namesto zdravila zasluži samo nek vitamin.«

Sporočilo v steklenici

Slovenija je glede porabe alkohola na najvišjih mestih v Evropi. Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani že več let izvaja projekt Sporočilo v steklenici, katerega namen je zmanjševanje škode zaradi pitja alkohola. Cilji so informiranje, izobraževanje in ozaveščanje ljudi in tudi strokovne javnosti o alkoholu, njegovih učinkih in škodi, ki jo povzroča pitje alkohola, spodbujanju k zadovoljnemu življenju brez alkohola, s tem pa tudi spreminjanju stališč in odnosa do alkohola. V okviru projekta so oblikovali tudi spletno stran www.nalijem.si, na kateri je poleg številnih informacij o alkoholu tudi anonimni vprašalnik za samooceno pitja alkohola, ki vam bo vzel le nekaj minut časa. Na koncu vprašalnika dobite podrobno povratno sporočilo, ki ustreza vašim odgovorom. Zavojenost z alkoholom je bolezen. Diagnozo lahko postavite na podlagi šestih meril, to je, kadar v zadnjem letu ugotovite vsaj tri od naslednjih znakov: močna želja po pitju alkohola, težave pri obvladovanju pitja, vztrajanje v pitju kljub škodljivim posledicam, večje posvečanje pitju alkohola kot drugim aktivnostim in obveznostim, povečana toleranca (človek prenese vse več alkohola) in telesne motnje ob prenehanju pitja – abstinenčna kriza. S. K.

Predstavili defibrilator

Koronarno društvo Gorenjske je v sodelovanju s KS Primskovo na pročelje Doma krajanov na Primskovem v Kranju postavilo zunanji avtomatski defibrilator (AED), s pomočjo katerega lahko rešujemo življenja pri srčnem zastoju. O tem, kakšni so temeljni postopki oživljanja, tudi s pomočjo AED, so obiskovalci pred nekaj dnevi lahko izvedeli in preizkusili na lutki ob strokovni pomoči kranjskih reševalcev Boštjana Terbovca in Lovra Kokotca. Zdravnica Monika Grünfeld je imela predavanje o uporabi AED pri zastoju srca. »Najpomembnejše je, da prepoznate, da ima človek srčni zastoj, se pravi, da se ne odziva, če ga pokličete ali rahlo porukate. Preveriti morate, če sploh diha, to naredite tako, da se sklonite čisto k njemu in poskušate čutiti in videti, če se prsni koš dviguje. Življenje ima prednost pred poškodbami, ki jih je človek s srčnim zastojem morebiti doživel. Defibrilator je pri oživljanju v veliko pomoč, saj sledite njegovim navodilom, je aparat, ki te spomni, kako je pravilno treba oživljati. Seveda je treba še vedno oživljati tudi manualno in če nekdo ne želi dajati umetnega dihanja usta na usta, v tem primeru prosimo, da vsaj dela neprekinjene stise na prsni koš,« je nekaj napotkov Monike Grünfeld, ki pa je poudarila, da je k oživljanju treba pristopiti takoj. S.K.

Študentje medicine v Malavi

Študentje medicine Medicinske fakultete Univerze v Mariboru Blanka Pušnik, Matej Pal, Špela Gerjevič, Barbara Furman ter Gorenjca, Kranjčana Urša Lužovec in Metin Omerović julija 2013 načrtujejo trimesečno medicinsko odpravo na Malavi. »Nastanjeni bodo v misijonu patra Stanka Rozmana, ki je v mestu Kasungu. Pomagali bodo v državni bolnišnici, kjer zelo primanjkuje zdravnikov, oza-veščali bodo prebivalstvo o pomenu in preprečevanju nalezljivih bolezni, na splošno o osnovah skrbi za zdravje ... Malavi je ena od petih najrevnejših držav na svetu, pričakovana življenjska doba za moške je 44 let, za ženske 51 let, slaba polovica otrok je podhranjenih, četrtina jih umre pred petim letom starosti. Malarija in okužbe z virusom HIV so velik problem. "Izvedba odprave je povezana z visokimi stroški, ki jih moramo študentje kriti sami, zato smo za donacije odprli številko: SMS donacija en evro na številko 1919, ključna beseda Malawi2013 velja za vse operaterje ter Malawi5 za darovanje pet evrov pri Simobilu. Lahko pa darujete tudi na naš TRR, odprt pri NKBM: SI56 0451 5000 1186 915, sklic 42, namen odprava Malavi 2013,« je povedal Omerović in pojasnil, da bodo denar namenili za medicinski material, letalske vozovnice, cepljenja, zavarovanja ... S. K.

ZOBOZDRAVSTVO

Zdravi zobje za boljšo kakovost življenja

Pravijo, da je zobobol ena najhujših bolečin. Tudi če nas v ustih samo nekaj moti, nas dela živčne in ne moremo delovati in živeti tako, kot bi si želeli. Zato so redni obiski pri zobozdravniku pogoj, da se takim težavam izognemo ali jih, če se z njimi že soočamo, odpravimo.

V zobni ordinaciji Fabjan bo za vaše zobe poskrbela zobozdravnica Tina Fabjan, ki se posveča predvsem estetskemu zobozdravstvu, a pravi, da je najboljše, da tudi pred končno fazo – estetskim videzom zob, vse naredi sama, saj ima le na ta način lahko popoln pregled nad pacientom. Zobozdravnica, ki se ponaša s številnimi priznanji na področju zobozdravstva, je študij stomatologije zaključila v Ljubljani, dodatna znanja pa je pridobivala v tujini. Prav pred kratkim jo je mentor povabil na dvomesečno izobraževanje v Ameriko, kjer se lahko seznanijo s trendi v zobozdravstvu in jih prenese na slovenske paciente. Tina Fabjan je zagovornica novih pristopov pri zdravljenju, saj ti omogočajo najkakovostnejšo storitev. Mednje štejemo uporabo implantatov namesto klasičnih protez, ki poleg drugih tegob zaradi zaprtega neba paciente prikrajša za okušanje. Priporoča jih tudi v primeru nadomestila za en zob ali več, saj z namestitvijo implantata zdravih zob biološko ne okrneš.

Pove, da so implantati preprosti in učinkoviti, namestitev poteka v lokalni anesteziji, čeprav se tudi pri tem prilagodi vsakemu pacientu posebej in upošteva njegove želje, kadar je strah vendarle prevelik. Fabjanova prisega na vsadke iz titana, ki so v primerjavi z vsadki iz cirkona manj lomljivi. Vsadki se po štirih mesecih sprimejo s kostjo in se jih lahko obremenijo z zobom. Spredaj vam bo svetovala bolj bele zobe, medtem ko zadaj belina ni tako pomembna. Če po vsaditvi implantatov pravilno skrbimo za ustno higieno, bodo držali doživljenjsko. Cena za implantat se giblje okoli 750 evrov.

Pomembna pridobitev za zobozdravstvo je lasersko zdravljenje, ki ponuja obširno uporabo in je ena boljših oblik zdravljenja predvsem pri trdih tkivih, saj uničuje samo karies, medtem ko zdrava sklenina ostane neokrnjena. Pri koreninskem zdravljenju deluje antiseptično in je manj boleč postopek, ki ga z injekcijo še dodatno ublaži. Kakovostni laser, ki se ga da uporabiti tudi na področju kozmetičnih posegov in kožnih sprememb, je zelo draga aparatura, ki jo poleg Fabjanove v Sloveniji uporablja le peščica zobozdravnikov.

Novost, ki se ji predvsem malo mlajši pacienti težko uprejo, pa so estetske luske. To so porcelanske luske v debelini kon-

taktne leče, ki prekrijejo pravzaprav vsakršno nepravilnost na zobeh (nepravilno razporejene, zabarvane, okrušene, plombirane zobe), estetske luske pa po minimalnem posegu na zobu pričarajo filmski nasmehe, ki deluje popolnoma naravno. Za eno lusko boste odšteli od 400 do 600 evrov za zob. Morda se vam bo zdelo veliko, toda kaj, ko se vsi zavedamo, da je vrednost lepega nasmeha neprecenljiva. Do lepšega

nasmeha vam doktor Fabjanova lahko pomaga tudi z beljenjem zob, ki ga izvaja na tri načine: z laserjem, z geli ali z lučko. Vsi postopki so neboleči in nimajo stranskih učinkov.

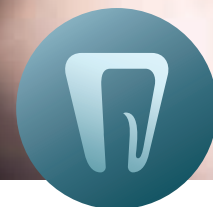
Tina Fabjan največ pomeni povratna informacija pacientov, da jim je pomagala, izboljšala kakovost življenja in jih s tem tudi osrečila. Tudi zato se pacienti vračajo k njej in želijo, da poseg v zobe opravi prav ona. Če vam povemo še, da Tina svoje

delo opravlja na treh lokacijah po Sloveniji: v Ljubljani, Ankaranu in Celju, se boste najbrž vprašali, ali 34-letni ženi kirurga in mami osemletnega sina Marka ostane še kaj prostega časa. Pove, da trikrat na teden dela od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer, dvakrat na teden pa je prosta ob 13. uri. In dokler bo tako, doda, vse zmore sama, če pa se bo obseg dela bistveno povečal, bo morala v delo v ordinacijah vpeljati tudi kakšno pomoč.

ESTETSKO ZOBOZDRAVSTVO
MEDICAL FABJAN

Tina Fabjan, dr. dent. med.

ESTETSKO ZOBOZDRAVSTVO
MEDICAL FABJAN

BELJENJE ZOB
NAJMODERNEJŠI PRISTOPI V STOMATOLOGIJI
LASERSKO ZDRAVLJENJE BREZ BOLEČIN
IMPLANTOLOGIJA
NEVIDNI ZOBNI APARAT
ESTETSKE LUSKE

041 386 622
LJUBLJANA • CELJE • ANKARAN
www.zobozdravnik.org

Zobozdravnica Tina Fabjan v ordinaciji v Ljubljani

JESENSKI STRUNJAN SPET VABI

V za številne najlepšem letnem času, ko nas narava oskrbi z darovi in začnemo uživati v sadovih svojega dela, si privoščimo izlet na lepše. Kam le drugam kot na sončno Primorsko, kamor gostoljubni domačini vabijo na tradicionalni Praznik kakijev.

Turistično društvo Solinar Strunjan bo letos skupaj s Krkinim obmorskim centrom Talaso Strunjan že dvanajstič zapored gostitelj tradicionalne prireditve Praznik kakijev. Od petka, 9. novembra, do nedelje, 11. novembra, bo tako v Strunjanu vse dišalo po zdravilnem »božanskem sadežu«.

Prireditev postaja vedno bolj odmevna – kraj kakija, kakor jeseni poimenujejo Strunjan, obišče vsako leto več obiskovalcev. V tamkajšnjem turističnem društvu menijo, da je novembrski strunjanski praznik ena od najbolj obiskanih prazničnih prireditev, ki se uvršča na lestvico petih najboljših prireditev v Sloveniji.

KULINARIČNA IN DRUŽABNA PRIREDITEV

Prireditev spremlja bogat in razgiban kulturno-zabavni program. Poleg kulinarčne razstave dobrot, ki jih lahko pripravimo iz kakijev, strokovnih predavanj, tržnice, na kateri bo mogoče ta zdrav in okusen sadež tudi pokusiti in kupiti, bodo obiskovalci lahko spremljali blagoslov oranžne letine, se sprehodili po Krajinskem parku Strunjan in bližnjem nasadu kakijev.

PARADIŽNIK Z OKUSOM PO MEDU

Danes krasi kakijevo drevo večino vrtov v slovenski Istri in Primorci si druge polovice jeseni brez kakija sploh ne znajo več predstavljati. O koristnosti, okusnosti in zdravilnosti kakija smo že pisali velikokrat, ampak zdravilni učinki kakija so res številni, zato jih je potrebno ponoviti: pripomore k razstrupljanju in očiščevanju organizma, poživilja presnovo, znižuje holesterol, deluje proti utrujenosti in stresu ter krepi imunski sistem, koristen je za ledvica, jetra, oči, kožo, lase, dlesni in zobe ter kosti.

T. i. božji sadež odlikuje bogata vsebnost vitaminov in mineralov, visoka vsebnost prehranskih vlaknin in nizka vsebnost beljakovin in maščob. V primerjavi z jabolkom vsebuje 5-krat več vitamina C in kar 30-krat več vitamina A.

POHODNI TEDEN

Okolica Strunjana je s pešpotmi, ki se med nasadi kakijev, oljk in vinogradov vijejo do obalnih mest, istrskih vasic in drugih prekrasnih koticov, od koder se odpira pogled celo do Julijskih Alp in italijanskega Gradeža, v jesenskem času že postala sestajališče ljubiteljev narave.

Skupaj z izkušenim vodnikom Janezom Kolaričem iz Talasa Strunjan boste med 6. in 11. novembrom, ko bo Strunjan ves dišal po kakiju, spoznavali Obalo s pohodniški palicami v rokah. Obeta se vam 5 pohodov v trajanju pribl. 3 ure - s postanki in degustacijo. Cena 5-dnevnega paketa s polpenzionom v dvoposteljni sobi v Hotelu Laguna je 258 eur po osebi.

Vabljeni na praznik medenega kakija, ki ga bo tudi letos spremljal bogat program:

- tržnica kakijev in drugih strunjanskih dobrot
- kulinarčne dobrote iz kakija
- sprehodi po Krajinskem parku in nasadu kakijev
- blagoslov kakija
- tekmovanje harmonikarjev
- tekmovanje za največji kaki
- tekmovanje v zanimivi tradicionalni istrski družabni igri Mora
- vsak dan glasbeni program: sobota, 10. novembra 2012: Vinko Coce

JESENSKI ODDIH NA MORJU V STRUNJANU

Polpenzion, kopanje v bazenih z ogrevano morskovo vodo (32 stopinj C), 50 odstotkov popusta na vstop v savne, pester družabni in rekreacijski program

V mediteranskem **Hotelu Laguna*****

3 noči - 156,00 EUR

AKCIJA: druga oseba 50 % popust!

Cena za 2 osebi za 3 noči v Hotelu Laguna*** 203 EUR (velja od 18. 11. do 21. 12. 2012)

Šolske počitnice (26. 10.–4. 11. 2012):

Hotel Svoboda** - 201,45 EUR,**

Vile* - 136,80 EUR**

Hotel Laguna* - 124,80 EUR**

Bogat animacijski program za otroke – v znamenju sijočih buč in prijaznih čarovnikov. V času šolskih počitnic biva en otrok do 12. leta v sobi z dvema odraslima brezplačno.

V Strunjan z brezplačnim veselim avtobusom z Gorenjskega (14.–21. 12. 2012)

7x polpenzion v dvoposteljni sobi, kopanje, animacija, avtobusni prevoz

Hotel Laguna* - 283,50 EUR,**

Vile* - 308,70 EUR**

Hotel Svoboda** - 403,20 EUR**

Upokojencem priznamo 10-odstotni popust, članom kluba Terme Krka pa še dodatni 10-odstotni popust na zgoraj navedene cene. Cene so po osebi.

Odhod avtobusa: Kranjska Gora (9.00), Mojstrana (9.15), Jesenice – železniška postaja (9.30), Koroška Bela (9.35), Lesce (9.45), Radovljica (9.50), Kranj (10.10), Medvode (10.35);

TERME KRKA

talaso strunjan

www.talaso-strunjan.si

Pokličite za več informacij:
Talaso Strunjan, T: 05/67 64 100

KRANJ, ENA VELIKA GALERIJA

Osemnajst razstavišč v Kranju gosti umetniška dela petinsedemdesetih likovnih ustvarjalcev iz Slovenije in še osmih evropskih držav. Kranj je te dni slovenska prestolnica sodobne likovne umetnosti.

Igor Kavčič

Gruča ljudi je bila v torek popoldne na Glavnem trgu pred Malo galerijo Likovnega društva Kranj, zbornim mestom osrednjega dogodka sicer mesec dni trajajočega *Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Srečanja 2012*, vsako minuto večja. Ne glede na precej kislo nebo in zaradi obnove nekoliko »razkopan« center starega mestnega jedra. Najavljena obsežna umetniška akcija, ki so jo pod okriljem Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Likovnega združenja Kranj ter skrbnim in neutrudnim vodstvom kranjskega slikarja **Klavdija Tutte** pripravili kranjski likovniki, je bila številnim Kranjčanom in obiskovalcem od drugod nedvomno dober razlog za »biti na

pravem mestu«. Kranjska festivalska zgodba se je sicer začela že prejšnji teden z razstavo Črtomirja Freliha v avli časopisne hiše Gorenjski glas, nadaljevala s predstavitvijo Kranjčanov v Razstavnem paviljonu Jugovic v Spodnjih Bitnjah in v Galeriji Kolodvor v Besnici, kjer se predstavlja domačin Karel Kuhar in Nemka Chris Engels, razstavna prizorišča v mestnem jedru pa so svoja vrata odprla v torek.

Uvodno noto, lahko bi mu rekli kar pohodu po kranjskih galerijah, je v Galeriji Kranjske hiše dal Jože Trobec z vedutami Kranja, medtem ko se dolenski likovni umetniki predstavljajo v Mali galeriji, pa je na oni strani trga v Galeriji Prešernovih nagrajencev že nekaj časa na ogled razstava slikarjev Zvonka Čoha in Milana Eriča. Svojevrstno instalacijo na prostem sta postavila znana Kranjčana, vsak mojster

na svojem področju, fotograf Boštjan Gunčar in florist Matjaž Beguš. Dvanajst fotografij ženskih aktov, vpetih v cvetlične aranžmaje, je zaznamovalo prostor pred farno cerkvijo, hkrati pa potešilo oči in duha likovnih popotnikov vse tja do Pungerta, kjer se v Café galeriji predstavlja zamejski Slovenec Karl Vouk. »Letečemu cilju« je sledila vrnitev na Glavni trg v še dva lokala, ki sta lahko tudi priložnostni razstavišči, Central in Star Mayr, ki v zadnjem delu (nekdanjem kegljišču) ponuja prostor delom kranjskih umetnikov.

Na Tomšičevi ulici se odpirajo novi galerijski prostori v stolpu intermedijske umetnosti na Škrlovcu. Zgoraj dela likovnih umetnikov slovenske obale, v spodnjem prostoru predstavitev petih avtorskih videov. Po Galeriji sosednje Layerjeve hiše z razstavljenimi slikami Klavdija Tutte in Aleša Sedmaka je sledila druga,

nekoliko daljša postaja v razstavišču Kokra, kranjske izpostave Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Tu velike formate razstavlja častni gost letošnje prireditve profesor in akademik Andrej Jemec.

Po skoraj dvournem popotovanju po razstaviščih se je festival zaključil v Avli MO Kranj, kjer so na ogled dela tujih likovnih ustvarjalcev iz sosednjih držav, pa tudi Španije, Francije, Belgije, Makedonije in Nemčije. Na zaključni postaji se je zbralo več kot dvesto obiskovalcev, kar je zagotovo eden najpomembnejših uspehov festivala. Obiskovalci, ki so si z zanimanjem ogledovali razstavljen umetniška dela in eni postali dlje časa pri tem, drugi pri onem avtorju, kar niso mogli verjeti, da mesto v sebi skriva toliko primerenih razstavišč, naj bo starih, na že uveljavljenih lokacijah, kot novih galerijskih pridobitev in nekaterih lokalov, ki svojo notranost lahko oplemenitijo z umetniškimi deli. Klavdij Tutta je na odprtem odru požal odobravanje za neke vrste v današnjem času znova pionirski projekt tako obsežne predstavitve aktualnih slovenskih in tujih ustvarjalcev. Ob zaključku je predsednik strokovne žirije, likovni kritik Franc Obal, predstavil še devet dobitnikov priznanj festivala. Med njimi so: Janko Orač, Marko Tušek, Klementina Golija, Majda Skrinar, Špela Pavli, Duhravko Baumgartner, Ferenc Kiraly, Paride Di Stefano, Katja Smerdu in častno priznanje Andrej Jemec. Razstavišča bodo za vaš ponovni ali prvi obisk odprta še vse do sredine novembra.

Več kot dvesto obiskovalcev, ki se je v torek udeležilo umetniškega popotovanja po kranjskih likovnih razstaviščih, se je ob koncu zbralo na mednarodni razstavi v Avli Mestne občine Kranj. / Foto: Matic Zorman

Častni gost festivala, profesor in akademik Andrej Jemec se predstavlja z velikimi formati. / Foto: Matic Zorman

Florist Matjaž Beguš in fotograf Boštjan Gunčar sta svoje foto-cvetlične aranžmaje predstavila kar na ulici pred cvetličarno na eni in cerkvijo na drugi strani. / Foto: Matic Zorman

Že več kot deset let so zvesti spremljevalci likovnih dogodkov tudi v Razstavnem salonu Jugovic v Spodnjih Bitnjah. Kranjski umetniki so se zbrali ob Majdi Jugovic in njeni hčeri Tanji (na sredini), ki vsa leta skrbita za vsebino galerije. / Foto: Igor Kavčič

KULTURA

FOTOGRAFSKI ATELJE PRIPOROČA ...

V Gorenjskem muzeju so na muzejskem večeru predstavili zbirko in katalog starih fotografij ter njihov pomen za proučevanje preteklosti.

26

HUMOR

ČESTITAM VAM, NOBELOVI NAGRAJENCI ZA MIR

Prejšnji teden je Nobelovo nagrado za mir prejela Evropska unija za razvoj demokracije. Torej si nagrado dobil tudi ti, dragi državljan Evrope.

27

LJUDJE

NA BLEDU TEKLI IN SNEMALI

Za otroke z avtizmom so v sklopu dobrodelne akcije Mali koraki za velik cilj tekli tudi na Bledu. Tam se je nedavno mudil tudi režiser Branko Đurić – Đuro, saj so v enem od hotelov snemali humoristično serijo Čista desetka.

28

KULTURA, KINO

Popravek

V Gorenjskem glasu v torek, 16. oktobra, smo v članku z naslovom Poln Kolodvor ob kulturnem dogodku v Galeriji Kolodvor pomotoma zapisali » ob sodelovanju domačega KUD-a France Koblar smo spremljali prijeten kulturni dogodek ...«. Pravilno je Kulturno društvo Jožeta Paplerja Besnica, saj prvo omenjeno društvo deluje v Železnikih. Za napako se prizadetim opravičujemo. **Uredništvo**

FOTOGRAFSKI ATELJE PRIPOROČA ...

V Gorenjskem muzeju so na muzejskem večeru predstavili zbirko in katalog starih fotografij.

KINO SPORED

PLANET TUŠ, KRANJ

Petek, 19. 10.
 16.10 KAVARNA ASTORIA
 16.00, 18.30, 21.00, 23.25
 ČASOVNA ZANKA
 16.15, 18.40, 21.05, 23.30 PRAVA NOTA
 16.05, 17.40, 18.20
 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D
 19.40, 20.20, 22.15 ŠANGHAJ
 21.10, 23.20 KAKO ZAČINITI ZAKON
 15.30 POGUM, 3D, sinhroniziran
 18.25 DIVJAKI

15.30 POGUM, 3D, sinhroniziran
 18.25 DIVJAKI
Ponedeljek, 22. 10.
 16.10 TRENUTKI ODLOČITVE
 16.00, 18.30, 21.00 ČASOVNA ZANKA
 16.15, 18.40, 21.05 PRAVA NOTA
 16.05, 17.40, 18.20
 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D
 19.40, 20.20 ŠANGHAJ
 21.10 KAKO ZAČINITI ZAKON
 15.30 POGUM, 3D, sinhroniziran
 18.25 DIVJAKI

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Petek, 19. 10.
 18.00 STARI JE NOR
 20.00 VIHARNI VRH

Sobota, 20. 10.
 18.00 STARI JE NOR
 20.00 VIHARNI VRH

KINO ŽELEZAR, JESENICE

Sobota, 20. 10.
 18.00 LOTI IN SKRIVNOST MESEČEVEGA
 KAMNA, sinhroniziran

Nedelja, 21. 10.
 11.00 LOTI IN SKRIVNOST MESEČEVEGA
 KAMNA, sinhroniziran

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Sobota, 20. 10.
 16.10 TISTEGA LEPEGA DNE
 20.00 ASTERIX IN OBELIX V BRITANJI
 13.30, 16.00, 18.30, 21.00
 ČASOVNA ZANKA
 13.45, 16.15, 18.40, 21.05 PRAVA NOTA
 12.00, 13.00, 14.00, 16.05
 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D
 20.20, 22.15 ŠANGHAJ
 13.50, 21.10, 23.20
 KAKO ZAČINITI ZAKON
 15.30 POGUM, 3D, sinhroniziran
 18.25 DIVJAKI

Nedelja, 21. 10.
 16.10 RDEČI BOOGIE ALI KAJTI JE DEKLICA
 13.30, 16.00, 18.30, 21.00
 ČASOVNA ZANKA
 13.45, 16.15, 18.40, 21.05 PRAVA NOTA
 12.00, 13.00, 14.00, 16.05
 HOTEL TRANSILVANIJA, 3D
 19.40, 20.20 ŠANGHAJ
 13.50, 21.10 KAKO ZAČINITI ZAKON

Igor Kavčič

Majhen fantič v pepita lajbiču z zelenim lovskim klobučkom sedi za mizo, na kateri so torta za rojstni dan, na levi igračka - rumen Lamborghini, na desni pa vaza s šopkom cvetic. Ne, fotografija seveda ni stara sto let, ampak kakih šestdeset manj. Saj poznate tisto fotografijo, ko mladenič s prvimi brčicami v uniformi in sabljo v roki stoji ob stolu? Preden je šel k vojakom ali celo na vojsko, je obiskal fotografski atelje. Na fotografiji se drži nekoliko nenaravno in togo, podobno kot fantič iz začetka članka. Nekateri vzorci fotografiranja za spomin so sicer nekoliko posodobljeni dolgo ostali enaki. V Gorenjskem muzeju so ob izidu kataloga pripravili manjšo razstavo fotografij, ki jih hranijo v njihovi zbirki. »Hranimo dobrih dva tisoč originalnih starih fotografij, od tega okrog tisoč dvesto posameznih,

Foto: Jelena Justin

Ko bodo čez sto in več let prihodnji muzealci predstavljali to fotografijo, bodo k njej napisali, da je šlo za muzejski večer, na katerem je bilo govora o starih fotografijah.

druge pa so v različnih foto albumih. Poleg tega muzej hrani tudi več kot sto trideset tisoč različnih fotografskih posnetkov in več kot tri tisoč dvesto starih razglednic,« je povedala avtorica kataloga in razstave, muzejska svetovalka **Marjana Žibert**: »S to razstavo in katalogom pa hkrati predstavljamo tudi fotografske ateljeje, ki so tja do konca druge svetovne vojne delovali od Kranja do Jesenic. Naša zbirka je sedaj tudi digitalizirana.«

Razstava v eni od sob Mesne hiše v Kranju je tako »živa« predstavitev kataloga. Avtorica je fotografije razdelila na portrete, družine, kraje, kjer so še posebej zanimive fotografije, ki so nastale v drugi polovici 19. stoletja, ko se je na Gorenjskem gradila železnica, društvene fotografije, ter fotografije, ki so v določenem obdobju zaznamovale Kranj in Gorenjsko. Predstavljeni so tudi fotografski ateljeji, ki so delovali v večjih krajih, od Juga,

Jagodica, Rovška in Kramaršiča v Kranju do Vengarja v Radovljici, Lergetporerja na Bledu in Sadarja v Škofji Loki. Na fotografijah je moč videti obraze bolj in manj znanih kranjskih družin, ob njih pa lahko prepoznamo, kako mojstrsko so se fotografirali svoje delo. Že tako zelo čedna Pirčeva Zdenka, kasneje poročena Sirc, je na odlični fotografiji kot najlepša filmska igralka tistega časa.

Zanimiva je tudi reprodukcija (muzej hrani tudi original) najstarejše fotografije Kranja v štirih delih, ki jo je leta 1869 posnel Kristjan Pajer in jo objavil v reviji Dom in svet, ali pa tista pirovarja in gostilničarja Mavrila Mayrja iz istega časa. Žibertova je po odprtju razstave obiskovalcem na muzejskem večeru tudi obširneje predstavila muzejsko zbirko starih fotografij, to pomembno kulturno dediščino, ki bo v manjšem delu še na ogled tja v november, za vselej pa v ličnem katalogu, ki ga je oblikoval Pavel Rakovec.

ŠKOFJA LOKA

Kranjski likovniki vrnilo obisk

Do 24. oktobra sta v Sokolskem domu v Škofji Loki na ogled skupinska razstava Likovnega društva Kranj ter razstava likovnih izdelkov, nastalih na Mali Groharjevi koloniji. Tokrat razstavljajo Irena Dimovska, Boge Dimovski, Nejc Slapar, Boni Čeh, Klementina Golija, Alenka Khan Pičman, Miha Perčič, Jože Trobec, Franc Vozelj in Cveto Zlate. Ustvarjalci iz obeh mest dobro sodelujejo že vrsto let – lani so se tako člani Združenja umetnikov Škofja Loka s svojimi deli predstavili v Kranju. Malo Groharjevo kolonijo je predstavil predstavnik JSKD-ja območne izpostave Škofja Loka Janez Jocif. Gre za tradicionalno enodnevno srečanje nadarjenih osnovnošolcev, ki z različnimi tehnikami slikajo po Škofji Loki. **S. L.**

Odprtje sta popestrila gorenjska glasbenika Gregor Grašič in Klemen Smolej. / Foto: arhiv razstave

Najlepše
DALMATINSKE PESMI
pojejo
KLAPA MASLINA
KLAPA CAMBI
VINKO COCE
TEDI SPALATO

KRANJ, DVORANA ZLATO POLJE
27.10.2012 OB 20.00

PRODAJA VSTOPNIC: PETROL, ADRIATICA, MET, ALPE TOUR, BIG BAND, E-ŠTUDENTSKI SERVIS, KIOSKI DELO, KOMPAS, MEGACON CENTER, IN HOLIDAYS, POŠTA SLOVENIJE, SVET KNJIGE, TRAFIKE 30VA, ZAVOD ZA TURIZEM KRANJ

www.mojkoncert.si

HUMOR, HOROSKOP

ČESTITAM VAM, NOBELOVI NAGRAJENCI ZA MIR

Prejšnji teden je Nobelovo nagrado za mir prejela Evropska unija za razvoj demokracije. Torej si nagrado dobil tudi ti, dragi državljan Evrope.

Mali Brat

Unija in njeni predhodniki so v šestih desetletjih prispevali k miru in spravi, k demokraciji in človekovim pravicam v Evropi. Denarna nagrada bo skoraj milijon evrov. Kot smo izvedeli, bodo v Bruslju denar porabili za izdelavo in tisk Nobelovih priznanj v triindvajsetih jezikih. Primerek listine (na fotografiji) o nagradi vam tokrat ekskluzivno predstavljamo v vašem najljubšem časopisu. Kot je rečeno, naj bi do konca take listine vsi evropski državljani dobili na naslove, kjer so stalno prijavljeni.

Ob nagradi smo povprašali nekaj naključnih Goranjcev, če so ponosni na nagrado in če so tudi sami kaj prispevali k miru, spravi,

demokraciji in človekovim pravicam.

Janko: »A veš, kva je edina demokracija, k jo jest odbravam, baba ma bit doma za šporgetam, enkt na teden jo pa še do pralnega stroja spustiš pa pol do likalne mize.«

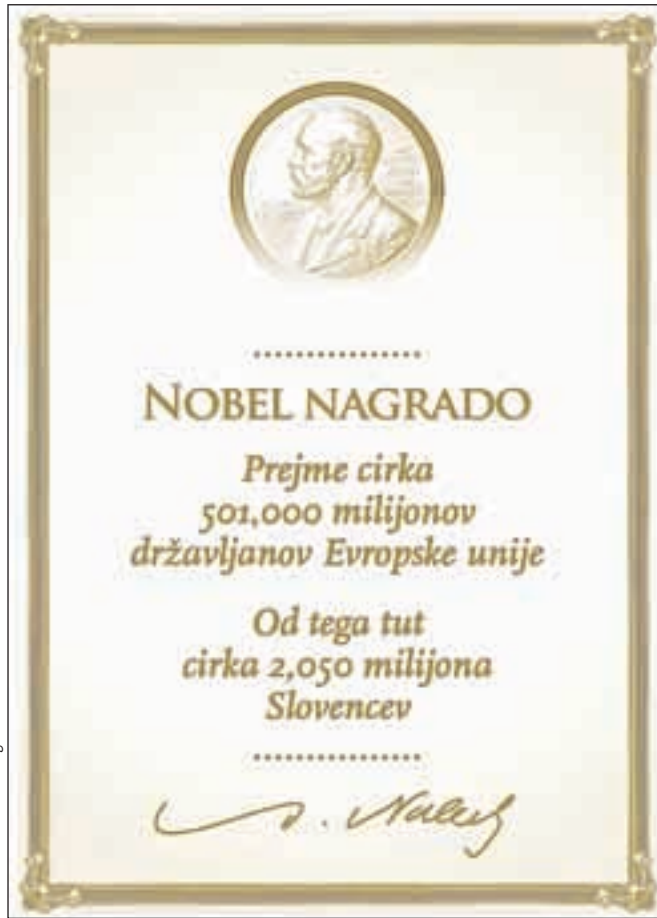
in Metka: »Oh, Janko, spet si nabasan kt krava. Oprostite no. Bo že doma vidu, kaj je demokracija.«

Vinko: »Komunajzarji bodo še kri scal, brez skrbi, se bom jst potrudu za to, ene osnovne človekove pravice pa morajo bit, a ne.«

in Zoran: »Jst sem bil zmeraj za spravo. Če kdo ne zna z denarjem, naj ga da men, bom jst vse spravu.«

Hamo: »Jeb ti demokraciju, k smo tak posran gol dobil od šipecev.«

Marjan: »Rajš nej dnr pošljejo, kot pa tisti papir. Moram kupit pištolo, da enga počm k mi najeda.«

Fotomontaža: Schwabingen

Od zadaj

Zakaj višji DDV za frizerske storitve? Tako Janša kot Šušteršič se strižeta doma, prvi na kuglo, drugi na kahlo.

Trije najmočnejši predsedniški kandidati trdijo, da bodo predsedniki za vse državljane. Da ne bo zmede, kdo je za koga, zahtevajmo torej po tri glasovnice na volivca.

LAŽJI SUDOKU

1	2			9	4		
		5	1		3		6
			7				1 2
6		8					2
7	9	1		3		6	8 4
	2					9	
8	5				7		
		6		5		2	1
			4	6			7 3

Rešitev:

8	2	9	6	5	3	7	1
3	7	1	8	4	2	9	6
2	4	3	5	7	1	8	9
9	5	6	2	8	3	4	7
7	8	4	3	1	9	5	2
5	3	7	9	2	6	1	8
1	6	8	7	9	4	3	5
4	9	3	1	6	5	2	7

TEŽJI SUDOKU

6	5						7
	9			4		2	3
1		2	9				
	2				3		
5			6	9			4
			1			2	
				4	3		9
3		6		9			1
8							7

Rešitev:

8	3	9	2	7	4	5	6
4	6	1	5	3	8	2	7
2	7	5	4	1	9	3	6
9	1	3	6	2	7	8	4
7	4	8	3	5	1	6	2
5	2	6	7	8	3	4	9
3	8	4	9	6	2	1	5
6	5	7	1	3	4	8	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavila: P. F.

TA JE DOBRA

Ne bo dočakal

Američan, Rus in Slovenec, pridejo pred Boga.

Američan: »Kdaj bomo mi prišli iz krize?»

Bog: »Čez 50 let.«

Američan začne jokati in reče: »Tega jaz ne bom dočakal.«

Rus: »Kdaj bomo mi prišli iz krize?»

Bog: »Čez 70 let.«

Rus začne jokati in reče: »Tega jaz ne bom dočakal.«

Slovenec: »Kdaj bomo mi prišli iz krize?»

Bog začne jokati in Slovenec ga vpraša: »Zakaj jočeš?»

Bog: »Zato, ker jaz tega ne bom dočakal.«

Zima na Barbadosu

Dama je odšla na dopust na vroči Barbados.

Po prihodu spozna črnca in po dolgi noči strastne ljubezni ga vpraša, kako mu je ime.

»Ne morem ti povedati,« odgovori črnc.

Vsak večer sta se sestajala in se noro ljubila, in vsak večer ga je vprašala, kako mu je ime, on pa vedno odgovori, da ji ne more povedati.

Zadnji večer na Barbadosu ga znova vpraša: »Prosim te, povej mi svoje ime.«

»Ne morem, ker se mi boš smejala ...«

»Verjemi mi, da se ne bom smejala, ker nimam nobenega razloga za to.«

»Dobro, ime mi je - SNEG!«

Ženska plane v histerični smeh, črnc pa užaljen reče:

»Vedel sem, da se boš smejala!«

»Saj se ne smejem tvojemu imenu. Razmišljam o svojem možu, ki mi ne bo verjel, če mu bom rekla, da sem na Barbadosu vsak dan imela 30 centimetrov snega.«

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. marca–21. aprila)

Vso svojo pozornost boste usmerili v načrt dela oziroma zaslužka. Kmalu boste ugotovili, kaj je bilo tisto, kar vas je vedno zablokiralo in s tem ustavilo. Vedno ste mislili na druge, sebe pa postavljali na zadnje mesto. Denarja boste zelo veselili.

Bik (22. aprila–20. maja)

Ne samo ta teden, ampak precej dolgo obdobje se vam bo vse dogajalo povezano z ljubeznijo. Pred vami je družinska sreča in izpolnitev želje na vašem osebnem, čustvenem življenju. Obetajo se vam tudi nove prijateljske vezi.

Dvojčka (21. maja–21. junija)

Poskrbeli boste za svoje zdravje in si priskrbeli oddih. Slaba vest bo odveč, čeprav vas bo spremljal občutek, da si ne smete privoščiti malce lenarjenja. Pri finančah se bremenite in ne vidite izhoda. Vložili boste še več truda in boste presenečeni.

Rak (22. junija–22. julija)

Še bolj bi lahko bili uspešni, če bi resnično spremenili svoje življenje. Prednost velikokrat dajete nepomembnim stvarim, za pomembne pa vam zmanjka časa. Neka situacija vam bo dala misliti in tokrat z odločitvijo ne boste odlašali.

Lev (23. julija–23. avgusta)

Zelo previdni boste pri dajanju nasvetov. Ne morete pozabiti, da ste bili zaradi tega že opečeni. Osamljeno se boste počutili toliko časa, dokler boste to sami hoteli. Vedno ni dovolj samo stik z naravo, potrebni so tudi ljudje okoli nas.

Devica (24. avgusta–23. septembra)

Informacije pa tudi sam tok dogajanja vas bo sprva prestrašil in imeli boste občutek, da ste totalno nesposobni. K sreči se vam stanje hitro normalizira in vse boste uspešno opravili. V družinskem krogu se vam obetajo spremembe.

Tehtnica (24. septembra–23. oktobra)

Odločili se boste za temeljit pogovor z ljubljeno osebo. Ugotovili boste, da od vas pričakuje več, kot ste si lahko mislili. To spoznanje vas za nekaj časa postavi na mrtvo točko, a ker je ljubezen, se bo našla tudi prava rešitev.

Škorpion (24. oktobra–22. novembra)

Če si iščete dodaten vir zaslužka, boste kmalu imeli prave možnosti. V poslovnem krogu se vam obeta napredovanje, sestankov v tujini se ne izogibajte, saj so lahko še kako pomembni. Ljubljena oseba se bo počutila prikrajšano.

Strelec (23. novembra–21. decembra)

Ker strpnost ni vaša vrlina, se pripravite, da se vam zadeve ne bodo rešile tako, kot bi si želeli. To ne pomeni, da se vam ne izidejo pozitivno, ampak le to, da morate počakati. V ljubezni boste zadovoljni in čustev ne boste več skrivali.

Kozorog (22. decembra–20. januarja)

Težave, ki se vam bodo pojavile na delovnem mestu, bodo v lažji obliki premostljive, a vseeno se boste ustrašili. Presenečenje se vam odpira v obliki financ, tako da boste lahko poravnali stare obveznosti, ki vas bremenijo že kar nekaj časa.

Vodnar (21. januarja–19. februarja)

V krogu prijateljev vas čakajo prijetne spremembe. Zopet boste dobili nazaj občutek, da ste priljubljeni in da si želijo vaše bližine. Vabljeni boste v večjo družbo, kot po navadi boste iskali izgovore, a tokrat jih ne najdete.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Že dolgo časa ste v pričakovanju dobre priložnosti in ta se vam sedaj približuje. Kljub temu da boste pripravljene, vam to predstavlja težavo. A brez skrbi, hitro se boste znašli. Priložnost izgubljena ne vrne se nobena!

DRUŽABNA KRONIKA

NA BLEDU TEKLI IN SNEMALI

Za otroke z avtizmom so v sklopu dobredelne akcije Mali koraki za velik cilj tekli tudi na Bledu. Tam se je nedavno mudil tudi režiser Branko Đurić – Đuro, saj so v enem od hotelov snemali humoristično serijo Čista desetka.

A. Šubic, S. Lesjak

Na pobudo ekipe oddaje Svet na Kanalu A te dni poteka druga dobredelna akcija Mali koraki za velik cilj, v sklopu katere z dobredelnim tekom zbirajo sredstva za društvo za avtizem DAN, ki bo z ustanovitvijo posebnega programa otrokom z avtizmom omogočil boljše življenje. V akciji, ki se je začela v torek in se bo končala danes, bodo tekači v dobredelni namen pretekli kar 567 kilometrov, organizatorji pa so lanski diagonali od Murske Sobotice do Pirana letos dodali še pot od Kranjske Gore in Novega mesta proti Ljubljani. V štirih dneh bo teklo več kot 130 zaposlenih na Pro plus,

akciji pa so se pridružili tudi številni znani Slovenci in ljubitelji teka, za katere so uredili tekaški progi v Kopru in na Bledu. V torek se je tako na tek okoli Blejskega jezera podalo okoli dvesto tekačev, organizatorji pa ocenjujejo, da je na Gorenjskem v sklopu akcije skupaj teklo kar dva tisoč tekačev.

Na Bledu pa se je nedavno mudil tudi režiser **Branko Đurić – Đuro**. Ni sicer tekel okoli jezera, pač pa so v hotelu Golf snemali eno od epizod humoristične serije Čista desetka, ki jo predvaja na POP TV.

V Železnikih so v soboto predstavili nov zbornik Železne niti, na predstavitvi pa sta nastopila tudi pevka in violonistka **Maja Triler** ter njen oče **Janez**, sicer član Slovenskega okteta. Majo je širša javnost

pred leti spoznala v šovu Slovenija ima talent, danes pa obiskuje tretji letnik umetniške gimnazije v Ljubljani, dramsko gledališka smer, v letošnjem šolskem letu pa se je vpisala še v srednjo glasbeno šolo, smer klasično peje. Zaradi šolskih obveznosti ima prostega časa bolj malo, še vedno pa v roke rada vzame violino. Z očetom veliko nastopata na raznih prireditvah, saj se pevsko in glasbeno lepo dopolnjujeta.

Ljubljana je pred kratkim gostila drugo mednarodno tattoo konvencijo, na kateri se je med najboljše uvrstil tudi Kranjčan **Mato Kapler**, ki je zmagal v kategoriji za najboljši realistični tattoo – portret. »Zmagovalna tetovaža je nastajala šest ur, gre pa za imaginarni portret zamišljene ženske. Stranka

si je zaželela to podobo na sebi, ker ji predstavlja njeno notranjost. Očitno je pogled zapeljal tudi strokovno mednarodno žirijo,« nam je zaupal Mato, ki se s tetoviranjem profesionalno ukvarja že enajst let.

Za premik v novo delovno okolje pa se je odločil mlad gorenjski par, **Maja Frantar** iz Šenčurja ter **Brane Sodnik** iz Poženika. Simpatičen par je na Steletovi v Kamniku odprl kavarnico, kjer bo za udobje gostov skrbela predvsem Maja, ki ima v gostinstvu že dolgoletne izkušnje, seveda s pomočjo prikupnih natakarc Dore in Ane. Odprtje je minilo v veselem vzdušju, z znanimi gosti iz gostinske in športne estrade ter kulinaricnimi specialitetami, za katere je poskrbel vedno nasmejani **Robi Smolej**.

Akcijo so podprli številni znani Slovenci, med njimi tudi veslač **Luka Špik** (levo). / Foto: arhiv Pro plus

Za otroke z avtizmom sta tekli tudi novinarka **Mateja Ropoša** in voditeljica **Polona Jambrek**. / Foto: arhiv Pro plus

Đuro s snemalno ekipo in igralci iz serije Čista desetka ter hotelsko uslužbenko **Magdo Bucić** (tretja z desne)

Kranjčan **Mato Kapler** je zmagovalno tetovažo - portret zamišljene ženske – ustvarjal kar šest ur. / Foto: Bodyart.si

Maja in Janez Triler pogosto nastopata skupaj.

Maja in Brane se v Kamniku dobro znajmeta. / Foto: arhiv lokala

VRTIMO GLOBUS

Rolling Stones se vračajo

Po več kot petih letih odmora se na glasbeno sceno vrača legendarna skupina **The Rolling Stones**. Ob jubilejni petdeseti obletnici delovanja bodo rokerji konec novembra nastopili v Londonu, sredi decembra pa še v New Yorku. Novembra bo izšla tudi zbirka uspešnic z naslovom GRRR!, na kateri bosta poleg starih tudi dve novi skladbi ter dokumentarec o začetkih ene največjih skupin vseh časov.

Demi ljubosumna na Milo

Demi Moore, ki bo prihodnji mesec praznovala abrahama, si po dobrem letu še vedno ni povsem opomogla zaradi ločitve od petnajst let mlajšega Ashtona Kucherja. Vse skupaj jo je tako potrla, da je januarja vsa shujšana celo pristala v bolnišnici. Znova je pretirano vitka, vse bolj pogosto pa se igralka vdaja alkoholu, za kar naj bi bila kriva Kucherjeva romanca z igralko Milo Kunis.

Prevara le del tržne poteze?

Kristen Stewart (22) je pred dvema mesecema prevarala svojega partnerja **Roberta Pattinsona (26)**, sedaj pa sta bila igralca prvič skupaj opažena v nekem losangeškem baru. Tam sta uživala s skupino prijateljev in med njima ni bilo videti prav nobenih zamer. Po vsem tem se poraja vprašanje, ali gre le za tržno potezo, saj konec meseca promovirata drugi del filma Somrak: Jutranja zarja.

Še ena hollywoodska ločitev

Kljub temu da je njun zakon veljal za enega bolj trdnih v Hollywoodu, se z oskarjem nagrajeni igralec **Russell Crowe (48)** in plešalka **Danielle Spencer (43)** po devetih letih skupnega življenja ločujeta. Kriva naj bi bila njena nezvestoba, afera s kolegom iz televizijske oddaje Ples z zvezdami Damianom Whitewoodom.

Devetindvajsetletna **Mateja Nosan** prihaja iz Besnice. Zaposlena je kot komercialistka, v prostem času pa je zelo aktivna: pleše v Folklorem družstvu Preddvor, kjer vodi tudi odraslo sekcijo, je rokometasica kranjske Save, gasilka v Besnici / Foto: Gorazd Kavčič

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	NAŠ JEZIKOSLOVEČ (MATIJA)	UPORABA ELEKTRO- NIKE V LETALIH	KOSITRU PODOBNA KOVINA (La)	UMETNA TKANINA	NUŠA TOME	VEČJA MORSKA RIBA	IRONIČNA OSEBA	MESEC V JUDOVSKEM KOLEDARJU	OZIRALNIK	TANČICA	BABICA
PRAZNIK ZALJUB- LJENCEV										5	
PUSTO- LOVSTVO		10									
NAPRAVA ZA PRENOS TV SIGNALA					NAPRAVA ZA PRENOS POŠKODO- VANJEV						
GRŠKA CRKA					MESTO V IRANJU LATINSKI PREVOD SV. PISMA					AFRIŠKA ANTILOPA	TVOREC
LETOPIŠ					14	SUMERSKA BOGINJA JAPONSKA SLIKARKA (YOKO)					
STARO IME ZA OKTOBER								LITINA, ULIV			
EMA KURENT			REKA NA TAJSKEM PRASKA				ČELADA	NADZEMNI DEL REPE ZELIŠČNI NAPITEK	6		
SLOVANSKI VLADAR				LOŠČILNO SREDSTVO VELIKA KAMNITA GMOTA							
GORENJSKI GLAS	SKODELA ZA OMAKO	JUDOVSKE KRALJE RAZKOŠEN NAGROBN SPOMENIK				POLŽ BREZ HIŠICE AMERIŠKA LUNARNA SONDA					
MESTO V SIBIRIJI					GOJITEV ŽIVALI NAŠ ZGO- DOVINAR (MARJAN)					UVENELOST	NEPRAVI KROG
KAMNITA CESTA								SLIKAR ŠUBIC		13	
AMERIŠKI PEVEC (FRANKIE)							VEČNOST	IGRALEC GIBSON			
ČRTOMIR ZOREC	1		VODNO RASTLINJE KAČJE OGLAŠANJE					ESEJIST FINCI ZNAMKA ŠPANSKIH VOZIL			
DEL OBRAZA				PERISKOP NA TANKU							
REKA V KAZAH- STANJU				FOTOGRAF HODALIC ANGLEŠKI IGRALEC (JEREMY)				STANE SEVER DRŽAVNIK CASTRO			
ZLATNIK						RAČJI SAMEC	MESTO V GRČIJI METEORIT				
FR. PIŠEC (EMILE)					ŽENSKO POKRIVALO VELIKAN					KAOS	STROJ
GORENJSKI GLAS	NAŠ PISATELJ (IVAN)	DRŽAVNI PRAVNIK IT. MODNI KREATOR (GIORGIO)				REKA MED BOSNO IN HRVAŠKO					
SEKRE- TARKA						8		KRASOTA STRAH PRED JAVNIM NASTOPOM			9
JETNIK								JUDOVSKE DUHOVNIK DNINARSKO DELO	11		
VLADIMIR MAKAROV			ODSLUŽEN VOJAK	DELAVEC, KI DELA NA AKORD TOČEN VZO- REC MERE					KMEČKI SLOG KRAJ PRI RADLJAH OB DRAVI		POGAN, NEVEREC ERBIJ
GORA NAD AJDOV- SCINO						MESTO V PREKMURJU REKA V RUSIJI			ZRAKOMER INKOVSKI VLADAR		4
ŠVIČARSKI PISATELJ (CLAUDE)				IME PISA- TELJIČE MALEŃSEK				ANTIČNO MOŠKO OBLAČILO PISATELJ ZOLA			DUHOVNIK KOBALT
PEVKA PAVONE		7		PEVEC VIDMAR NEMORALA				ORIENTAL- SKA KRČMA REKA V RUSIJI	15		SLOVESNA INSTRU- MENTALNA SKLADBA KONKURZ
ACCOLA AGAMA DOLGAN INTRADA KINKS	MODEL VOZILA VW	LUKA V IZRAELU PREDNIKI ŠPANCEV			ATLANTSKI VOJAŠKI PAKT	RIMSKI BOG LJUBEZNI			KITAJSKO BRENKALO GRADBENI STROJ		
POŽIGALEC IZ STRAŠTI						PRED LETI POPULARNA ANGLEŠKA GLASBENA SKUPINA	JAPONSKI SKUP ROŽ AMERIŠKI AIGRALEC (RYAN)				
TERME PRI PADOVI					NOTNA ČRTA HRV. NO- GOMETAŠ (GORAN)				TINA TURNER REŽISER KUSTURICA		
SANJE, SPANJE				VOLNENA TKANINA MOKROTA	3			OTAKAR (KRAJŠE)	AMERIŠKI IGRALEC (RICHARD) SL. SMUČAR (ROBERT)		
SAMUEL RAMEY			AMERIŠKA IGRALKA (DOROTHY) CEZIJ					OŽEMALNA PRIPRAVA NOBELIJ		2	
BIVŠI ŠVIČARSKI SMUČAR (PAUL)						ŠPANSKA MUHA					
GRAFIČNI DELAVEC										12	PARADIŽ

Dobre in zlobne čarovnice se ločijo po vonju. Zlobne smrdijo po pasjem govnu, dobre pa bolj po ljudeh....

www.tourism-kranj.si

NOČ ČAROVNIC

V ROVIH POD STARIM KRANJEM

26. - 29. oktober 2012
ob 17., 18. in 19. uri

Vstopnice so v predprodaji v Kranjski hiši, Glavni trg 2.

GORENJSKI GLAS	NAŠ PISATELJ (IVAN)	DRŽAVNI PRAVNIK IT. MODNI KREATOR (GIORGIO)			REKA MED BOSNO IN HRVAŠKO			OTTO BAUER	GLAVNO MESTO ALBANIJE	SUMERSKI BOG NEBA	GORENJSKI GLAS	PIANISTKA LEKO	SODOBNIK KELTOV	ZAPITEK OB KONCU DELA	AZUSKI KUŠČAR, LETEČI ZMAJ	JAKOB ALJAZ	LETNI GOZDNI POSEK	NAŠ URBANIST (LOJZE)	KRAJ PRI KRŠKEM	
					8						CMERA						9			
											AMERIŠKI KROKODIL RIBIŠKA MREŽA NA PALICI									
			ODSLUŽEN VOJAK	DELAVEC, KI DELA NA AKORD TOČEN VZO- REC MERE					KMEČKI SLOG KRAJ PRI RADLJAH OB DRAVI										POGAN, NEVEREC ERBIJ	
						MESTO V PREKMURJU REKA V RUSIJI				ZRAKOMER INKOVSKI VLADAR				4						
				IME PISA- TELJIČE MALEŃSEK											DUHOVNIK			KOBALT		
		7		PEVEC VIDMAR NEMORALA					ORIENTAL- SKA KRČMA REKA V RUSIJI	15									SLOVESNA INSTRU- MENTALNA SKLADBA KONKURZ	
	MODEL VOZILA VW	LUKA V IZRAELU PREDNIKI ŠPANCEV			ATLANTSKI VOJAŠKI PAKT	RIMSKI BOG LJUBEZNI					KITAJSKO BRENKALO GRADBENI STROJ									
						PRED LETI POPULARNA ANGLEŠKA GLASBENA SKUPINA	JAPONSKI SKUP ROŽ AMERIŠKI AIGRALEC (RYAN)													
					NOTNA ČRTA HRV. NO- GOMETAŠ (GORAN)										TINA TURNER REŽISER KUSTURICA					
				VOLNENA TKANINA MOKROTA	3				OTAKAR (KRAJŠE)	AMERIŠKI IGRALEC (RICHARD) SL. SMUČAR (ROBERT)										
			AMERIŠKA IGRALKA (DOROTHY) CEZIJ																	2
						ŠPANSKA MUHA														
																				12
																				PARADIŽ

Nagarde:
3 x dve vstopnici za Vinsko pot, nedelja, 18. novembra 2012

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do torika, 30. oktobra 2012, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj, p.p. 124. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15			

domplan

Domplan d.d., PE Nepremičnine,
Mesti trg 20, 4220 Škofja Loka
T: 04/51 10 831, F: 04/51 10 835,
M: 041 647 434, E nepremicine@domplan.si
Domplan d.d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 700, F: 04/20 68 701
M: 041 647 433, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

Družba Domplan širi dejavnost posredovanja nepremičnin na območje občine Škofja Loka in Medvode. V naši enoti na Mestnem trgu 20 v Škofji Loki vam nudimo ugodno vse storitve v zvezi s posredovanjem nepremičnin in sicer:

- Iskanje kupcev in prodajalcev nepremičnin;
- Strokovno svetovanje in ocenjevanje tržne vrednosti nepremičnine;
- Organiziranje ogleda nepremičnine;
- Preverjanje in pridobitev vseh potrebnih dokumentov o nepremičnini (v ZK, v katastru stavb);
- Skrb za oglaševanje po različnih medijih;
- Izdelava ustreznih pogodb z lastno pravno službo;
- Pomoč in svetovanje pri vpisu lastniške pravice na ime kupca v zemljiško knjigo.

Družba Domplan na nepremičninskem trgu Gorenjske predstavlja jamstvo za tehnično strokovno upravljanje nepremičnin ter varnost in zaupanje pri posredovanju le-teh.

STANOVANJE – PRODAMO

Kranj, Vodovodni stolp, 3-sobno v III. nadst. izmere 73,80 m², l. izgr. 1965, obnovljeno l. 2005 (kopalnica, WC, CK na plin, instalacije v kuhinji in kopalnici), vpisano v ZK, klet, balkon, cena 116.000,00 EUR.

Tržič, Ravne, 1s+kabinet, l. nadst. v izmeri 55,70 m², l. izgr. 1989, lepo ohranjeno in sončno, CK, balkon, klet, ZK še ni urejena, sta pa obe originalni pogodbi, cena 75.000,00 EUR.

Kranj, Zlato polje, trisobno, II. nadst. v izmeri 97,07 m² (uporabne površine 73 m²), l. izgr. 1949, prenovljeno l. 2007 - okna, CK, l. izgr. 2008 - kopalnica, WC, ZK urejeno, stanovanje je prazno, cena 107.000,00 EUR.

Kranj, staro mestno jedro, trisobno, mansarda, izmere 100 m², l. izgr. 1983, kuhinja, dnevni prostor, 2x spalnica, kopalnica, WC, CK, klet, dvigala in balkona ni, cena 92.000,00 EUR.

Tržič, staro mestno jedro, trisobno v 3. nadst. izmere 64,00 m², l. izgr. 1910, delno prenovljeno l. 2005 (tlaki, okna, CK na olje), balkona ni, v ceni je tudi garaža velikosti 6x3 m², ki je v isti stavbi, cena 84.000,00 EUR.

HIŠE – PRODAMO

Kranj, staro mestno jedro, enonadstropna, 120 m² stanovanjske površine na parceli velikosti 262 m², l. izgr. 1935, prenovljena l. 2002 - okna, vse instalacije, kopalnica, CK na olje, dvorišče, kjer je možno parkiranje za dva avtomobila, terasa s 115 m² vrta, cena 165.000,00 EUR.

Davča, enonadstropna tlorisa 90 m² na parceli velikosti 942 m², l. izgr. 1930, obnova strehe 1950, l. 2000 obnovljeno - tlaki, WC, kuhinja, vse instalacije, zelo lepa sončna lokacija, pribl. 6 km oddaljena od smučišča Cerkljo, cena 99.000,00 EUR.

Ziri, v centru mesta, visokopriključna tlorisa 10x8 m² na parceli velikosti 477 m², l. izgr. 1937, lepo vzdrževana na zelo sončni lokaciji, CK na olje, vsi priključki, cena 144.000,00 EUR.

Trstenik, na izredno lepi sončni lokaciji, medetažna s 300 m² uporabne površine. površine na parceli velikosti 1144 m², l. izgr. 1999, cena 375.000,00 EUR, v kateri je vključena tudi vsa oprema izdelana po meri.

POSLOVNI PROSTOR PRODAMO

Tržič, Deteljica, na dobri, prometni lokaciji za trgovino, pisarniško ali računalniško dejavnost in skupni izmeri 1130 m² (klet 522 m² in v etaži 581 m²) l. izgr. 1978, možnost parkiranja, CK, ZK urejeno, cena 740 EUR/m² in še en poslovni prostor v kleti za trgovino ali skladišče izmere 605 m², l. izgr. 1978, cena 640 EUR/m².

Tržič, v centru mesta na glavni ulici, pritličje v izmeri 30 m², l. izgr. 1900, že delno prenovljen, primeren za neživilsko trgovino, cena 25.000,00 EUR.

PARCELA – PRODAMO

Tržič, Hudo, velikosti 1099 m², zelo lepa, ravna, vsi priključki, cena 119 EUR/m².

Bašelj, velikosti 1007 m², zelo sončna in mirnem okolju, malo v naklonu, na parceli že elektrika, voda in telefon, cena 115,00 EUR/m².

Kranj, proti Naklemu, v industrijski coni v izmeri 3260 m² za proizvodnjo, skladišča, parkirišče, cena 130 EUR/m² in še pribl. 18 EUR/m² za komunalni prispevek.

Kranj, Planina I, Župančičeva ulica v izmeri 1429 m², možna je samo gradnja podzemne garažne hiše, cena 80,00 EUR/m².

Preddvor, Tupaliče v izmeri 2184 m² za poslovni objekt velikosti tlorisa 19,30 x 13,60 m² z gradbenim dovoljenjem, cena 140 EUR/m².

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek – v sredo do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16., sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

3-SS, Vodovodni stolp, 70 m², 2./4 nadstropje, 1964/2003, vsi priključki, CK na plin, tel.: 041/335-847 12004576

ODDAM

ZA DALJŠE obdobje oddam popolnoma opremljeno garsonjero v 2. nadstropju v Frankovem naselju v Škofji Loki, cena 260 EUR/mesec, tel.: 051/376-236 12004373

FESST, d. o. o.,
nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Fax: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

ENOSOBNO stanovanje, 38 m², v IV./V, v Spodnjih Črnučah, tel.: 040/646-127 12004486

ATRIJSKO, pritlično dvosobno stanovanje oddam na Planini 1 v Kranju, tel.: 040/647-609 12004055

TRISOBNO stanovanje v Trzinu, 75 m², 1. nad. 5-stanovanjske hiše, bližina avtobusa, zdravstvenega doma, mestno jedro, 2 kleti, drvarnica in vrt, tel.: 041/589-943 12004588

HIŠE

PRODAM

2-STANOVANJSKO hišo z vrtom in garažo na lepi lokaciji, okolica Podnarta, tel.: 040/719-377 12004600

POSESTI

PRODAM

PREMANTURA - 240 m², zazidljiva, 350 m od morja, dve priklopi, vsa oprema, tel.: 051/809-022 12004629

ZAZIDLJIVO parcelo v Spodnjih Bitnjah, 2.555 m², ravna, sončna lokacija, tel.: 031/361-123 12004609

NAJAMEM

MANJŠO njivico za pridelavo ekološke zelenjave v območju Visokega do Cerklje, tel.: 041/601-239 12004607

Iščete nov dom ali kupca za svojo nepremičnino? Oddajte ali najemate stanovanje, hišo ali poslovni prostor? Celovita rešitev na enem mestu. Za vas delamo

Aktivno - Jasno - Preudarno

AJP d.o.o. Kranj

Koroška cesta 2, 4000 Kranj
gsm: 031/330-040,
tel.: 0420 28 223,
e-pošta: info@ajp.si

STANOVANJE PRODAMO

Kranj, Center, l. izgr. 2007, 2./III, vsi priključki, 1,5-sobno, 46 m², cena 86.620 EUR, 2-sobno, 60 m², cena 108.982 EUR.

Kranj, Primskovo, Cesta Staneta Žagarja, l. izgr. 2011 - manjše 2-sobno z balkonom, 43,66 m², 2./III, cena 95.950 EUR, manjše 3-sobno z ložo, 62,96 m², 2./III, cena 115.328 EUR (1.832 EUR/m²). Parkirno mesto v kletni etaži, cena 9.900 EUR.

Kranj, Planina 3, l. izgr. 86, 4./IV, 3-sobno, 85,94 m², opremljeno, cena 115.000 EUR.

Kranj, Dražgoška ulica, l. izgr. 1977, delno obnovljeno (kopalnica, okna), 5./VII, vsi priključki, skoraj v celoti opremljeno, 4-sobno, 90,60 m², cena 133.000 EUR oz. po dogovoru.

STAVBNO ZEMLJIŠČE PRODAMO
Tupaliče, 802 m², komunalno urejena parcela, ležeča v bregu z lepim razgledom, cena 108.270 EUR oz. 135 EUR/m² oz. po dogovoru.

Za informacije o drugi ponudbi in povpraševanju obiščite www.ajp.si.
Pomoč in svetovanje pri pridobivanju kredita www.kreditzame.si

Družba AJP, d. o. o., je podpisnik Kodeksa dobrih poslovnih običajev v prometu z nepremičninami Združenja družb za nepremičninsko posredovanje (ZDNP) pri Gospod. zbornici Slovenije.

www.ajp.si

NJIVO ali travnik na relaciji Kranj - Cerklje - Komenda - Vodice, tel.: 040/190-509 12004419

TRAVNIK ali njivo v okolici Kranja, tel.: 040/730-922 12004595

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC na Savski cesti v Kranju (bivša Trenča) oddamo, velikosti od 140 do 750 m², cena 2.95 EUR/m² najema mesečno, tel.: 041/426-898 12004201

SKLADIŠČNI prostor, notranji in zunanji, tel.: 031/635-755 12004584

MOTORNIA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

ODKUP, PRODAJA rabljenih vozil, gotovinski odkup, prodaja na obroke, MEPAX, d. o. o., ul. Mirka Vadnova 1, Kranj, tel.: 041/773-772, 040/773-772 12004053

SEAT Ibiza 1.4, bela, nova, klima, ESP, cena 9750 EUR, tel.: 041/543-876 12004633

SUBARU Justy 1,3, 4WD, letnik 1998, 5 vrat, registriran: januar 2013, tel.: 041/657-178 12004573

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

GUME in platišča za različne avte, akumulatorji različnih moči, rabljeni - preizkušeni, tel.: 041/722-625 12003557

NOV, zadnji odbijač za R 5, cena po dogovoru, tel.: 040/727-475 12004645

PARKIRNE senzorje, nova 16 col jekl. platišča za Megane, letne pnevmatike Sava 165/65/14, tel.: 041/398-076 12004628

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

AVTOMOBILI, celi ali poškodovani, lahko tudi z okvaro motorja, od let. 1997 dalje, tel.: 041/638-882, Marjan 12004543

KARAMBOLIRANO vozilo ali v okvari in brezplačen odvoz dotrajanih vozil, tel.: 031/753-484 12004626

POŠKODOVANO vozilo ali vozilo v okvari, od letnika 2000 dalje, tel.: 031/761-711 12003652

STROJI IN ORODJA

PRODAM

STRUŽNICO za les, pomik do 90 cm, fi do 40 cm, nožni pogon, lepa, cena po dogovoru, tel.: 041/241-144 12004640

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

JESENOVE plohe, suhe, 2 m3, tel.: 051/202-229 12004583

VODOVODNE cevi, tel.: 030/617-589 12004648

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

RABLJENA okna Jelovica, dim. 120 x 140 cm in 140 x 140 cm, ugodno, tel.: 031/272-632 12004630

KURIVO

PRODAM

DRVA - metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 041/718-019 12004282

BUKOVA drva, cena 55 EUR, mešana drva, cena 40 EUR, možnost razreza in dostave, tel.: 040/338-719 12004261

BUKOVA drva, možnost razreza in dostave, tel.: 041/490-201 12004605

BUKOVA drva, suha, od 45 EUR/m3 dalje, možen razrez in dostava do 5 m3, tel.: 051/616-879, 031/616-879 12004622

BUKOVA, brezova in jesenova drva, cena 50 EUR/m3, tel.: 041/657-175 12004431

DRVA mešana, manjša količina in telico, brejo 7 mesecev, tel.: 04/51-88-063, 041/446-510 12004603

DRVA, bukova 60 EUR/m3, mešana 48 EUR/m3, borova 35 EUR/m3, možna dostava, tel.: 040/201-295 12004646

HRASTOVA drva, suha, možna dostava, tel.: 040/607-451 12004581

PO UGODNI ceni prodam lesne bri-kete za kurjavo, tel.: 04/53-31-648, 040/887-425 12004429

SUHA hrastova drva, možnost razreza in dostave, tel.: 041/378-937 12004577

SUHA bukova drva, možnost razreza in dostave, tel.: 041/456-052 12004604

SUHA metrska ali razžagana, možnost dostave in zaboje za žito, tel.: 04/23-11-964, 041/481-588 12004608

SUHA, mešana drva, ugodno, tel.: 031/635-437 12004614

SUHA bukova drva, cena 50 EUR/m3, tel.: 04/25-22-689 12004616

SUHA mešana drva, cena 40 EUR, tel.: 041/841-632 12004631

SUHA bukova drva, cena 50 EUR/m3, tel.: 041/830-360, Janez 12004639

SUHA bukova drva in žrebico lipican-ko, staro 3 leta, tel.: 031/864-145 12004652

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

KAVČ z ležiščem in klubsko mizico, tel.: 04/23-43-800, 031/292-060 12004597

OMARO za obleko + stekleno vitrino, tel.: 04/51-20-685, 031/827-700 12004637

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

NOV bojler 10 lit., visokotlačni + 100 lit. kombinacija elektrika + centralna, tel.: 041/696-985 12004651

HOBI

KUPIM

ZBIRAM stare razglednice in vojaške predmete - čelade, uniforme, bajonete, medalje, fotografije, itn... (starejše od 50 let), tel.: 031/854 521 12004589

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

SVETI Florjan, slikan na betonitni plošči, za montažo na pročelje hiše, dim. 94 x 125 cm, tel.: 041/563-299 12004567

TAPISERIJE, 14 postaj + vstajenje križevega pota, velikost 130 x 100 cm, cena 45.000 EUR, tel.: 040/567-544 12004530

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA 50.- EUR ceneje za nove stranke Optike Aleksandra v Qlandiji Kranj in Kamnik. Pogoj na tel. 04/234 234 2 in na www.optika.si. 12004264

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

KANARČKE, bele in rumene, letošnje, cena od 15 do 20 EUR, tel.: 031/395-545 12004426

OLEANDRE, za simbolično ceno, tel.: 04/25-51-487 12004586

RABLJENE zajčnike, tel.: 040/123-914 12004644

KUPIM

RABLJENE kletke za kokoši nesnice, tel.: 040/565-091 12004632

PODARIM

DVA psička, stara 2 meseca, tel.: 051/354-563 12004610

PSIČKO mešanko, staro 1 leto, nizke rasti in 3 mesece stare mucke, tel.: 04/25-71-084 12004615

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

ENOREDNI izkopalnik krompirja, mlin za izdelovanje mošta in stiskalnice, tel.: 0

ŽIVI ŽIVLJENJE! Za vse vrste zvez in stikov agencija z 10-letnimi izkušnjami. Kocka 7, d.o.o., Na hribih 40, Tolmin, tel.: 031/712-987 12003292

OBVESTILA

ČIŠČENJE in razrez cistern, prečrpavanje, filtracija in prevoz kurilnega olja. Ekol, d.o.o., Laze 18 a, Kranj, tel.: 04/25-19-922 12004432

UKRADENO NAKOVALO. V izogib posledicam (kazenska ovadba) - VRNI. Bil si opazovan - video nadzor, tel.: 031/493-616 12004654

RAZNO

PRODAM

KAMBUČA gobo za pripravo zdravilnega čaja, lahko po pošti - 5 EUR, tel.: 070/917-223 12004627

KOŠE, košare, rože - trajnice, maline, jagode, tel.: 070/280-706 12004585

KUPIM

HLODOVINO smreke in macesna, plačilo takoj, tel.: 040/800-611 12004647

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malloglasi@g-glas.si

Gorenjski Glas

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil dolgoletni sodelavec, upokojeni knjižničar

IVAN VIRNIK

Od njega se bomo poslovili danes, v petek, 19. oktobra 2012, ob 15. uri na mestnem pokopališču v Kranju. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Kolektiv Fakultete za organizacijske vede UM

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

Klasične sveče

Moja
4,72 €
1,59 €

Spirala
1,79 €
1,59 €

Ekološke sveče

Vestina R
Natur, s
posvetilom
ali brez,
EKO sveče
2,20 €
1,99 €
CENA Z AKCIJO

Akcija za elektronske sveče Blaž traja od 1. septembra do 31. oktobra 2012. Za ostale izdelke pa od 26. septembra do 31. oktobra 2012 oz. do razprodaje zaloga. Če bodo te razprodaje prej kot v navedenem obdobju. Cene so v EUR z DDV.

www.posta.si

Ugodna ponudba sveč na vseh poštah!

V skrbi za naše okolje smo v ponudbo vključili tudi ekološke sveče, narejene iz materialov, prijaznih do okolja.

Obiščite nas in izberite iz bogate ponudbe sveč po ugodnih cenah.

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE
POŠTA IN FINANCE

Elektronske sveče

Viva,
gori 120 dni
4,06 €
2,69 €

Blaž,
gori 120 dni
3,29 €
2,79 €

Vžigalniki

2,19 €
1,82 €

1,39 €
0,99 €

Bolečino lahko skriješ,
tudi solze zatajiš,
a praznine, ki ostaja,
nikoli ne nadomestiš.

V SPOMIN

Mineva deset let, odkar nas je zapustil naš dragi

PETER KOBAL

dipl. ing.

Brigita, Karmen z družino in družina Pervan

Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega koraka,
le trud in delo tvojih rok
za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

V 82. letu nas je 23. septembra 2012 za vedno zapustil naš dragi

FRANC DRAKSLAR

p. d. Gračanov Francelj iz Drulovke

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih slovesa od našega očeta pomagali in stali ob strani. Hvala za ustne in pisne izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in še posebej za darovane svete maše in molitve. Prav lepa hvala vsem, ki ste našega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku, vsem, ki ste ga spoštovali in ga boste ohranili v lepem in trajnem spominu. Zahvaljujemo se negovalkam Doma upokojencev Kranj, za oskrbo in nego na domu. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Cirilu Plešču za lepo opravljen pogrebni obred s sveto mašo, pevcem iz Predoselj za lepo petje, Gasilcem GD Breg ob Savi za spremstvo h grobu ter pogrebnima službama Navček in Komunala Kranj. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žaljujoči vsi njegovi domači
Drulovka, Šenčur, september 2012

S svojim smehom vsakega osrečiti si znal,
a pred usodo sam nemočen si ostal!
/Oton Župančič/

V SPOMIN

Minili sta dve žalostni leti, odkar nas je za vedno zapustil dragi

ANDREJ NOVAK

iz Tupalič 35 a

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče v njegov spomin.

Žena Bojana in sin Tim

V SPOMIN

22. oktobra mineva tretje leto od smrti moje hčerke

BRANKE

Hvala vsem, ki se je spominjate in ji prižigate svečke.

Mami

V mirnem nedeljskem jutru
je zaspalo tvoje srce,
pot zdaj tvoja vodi tja,
kjer so dragi tvoji doma.

V SPOMIN

Mineva leto dni, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata

TONE OBLAK

iz Lučin

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so
razdalje, kraj in čas.

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, sin in brat

MARJAN RUPNIK

iz Zgornjih Bitenj

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami. Zahvala vsem poslovnim partnerjem in gasilcem. Hvala za vsako izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, vso pomoč in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Bojanu Likarju za prelepo pogrebno sveto mašo, vsem pevcem, trobentaču in pogrebni službi za lepo pogrebno slovesnost. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali in se ga boste lepo spominjali.

Žaljujoči vsi njegovi
Oktober 2012

ANKETA

Radi bi šli v
korak s časom

SIMON ŠUBIC

Projekt Simbioz@ oziroma brezplačna delavnica, na kateri se starejši učijo veščin računalništva in mobilne telefonije, ta teden poteka tudi na OŠ Šenčur. Povprašali smo jih, kako poteka učenje prvih korakov v svet informatike.

Foto: Tina Dokl

Alojz Lazar, Visoko:

»Prišel sem, ker sem računalniško nepismen. Tudi doma sem že poskušal delati z računalnikom, a nisem imel prave volje. Rad bi se naučil uporabljati internet, e-pošto ... Zaenkrat mi kar gre.«

Alojz Sajovec, Visoko:

»Popolnoma brez računalniškega znanja nisem, saj mi doma občasno hčerka kaj pokaže, sedaj pa imam priložnost, da se kaj več naučim, tako o internetu in elektronski pošti kot tudi o wordu.«

Marijan Rakovec, Bobovek:

»Računalnik obvladajo že vnuki, zato je tudi mene začelo zanimati, kaj je pri tem tako zanimivega. Vse bi se rad naučil: brskati po internetu, pošiljati elektronsko pošto in tako naprej.«

Vida Jezeršek, Milje:

»Tudi starejši moramo iti v korak s časom, zato sem prišla. Učimo se uporabe interneta, elektronske pošte in podobno. Ne gre mi še najbolje, a računam na to, da vaja dela mojstra.«

Monika Čufer, Zgornje Bitnje:

»Udeležence delavnice učimo osnove dela z računalnikom. Sprva so se malo bali, da bodo kaj pokvarili, na koncu pa so se od računalnikov že prav težko poslovili.«

Kostanja bolj za vzorec

Zaradi suše je kostanj letos obrodil vsaj polovico manj kot prejšnja leta, opažajo na kranjski območni enoti zavoda za gozdove. »Za piko udreti ga vsak lahko nabere, da bi ga pa na veliko nabiral, ga pa ni dovolj,« ugotavlja nabiralec iz Besnice.

ANA ŠUBIC

Kranj – Če je narava letos zelo radodarna z gobami, pa tega ne moremo trditi za pravi kostanj. »Opažamo, da je letos obrodil vsaj polovico manj kot prejšnja leta, razlog je poletna suša. Plodovi so tudi drobnejši, so pa tudi izjeme, ko je kostanj debelo obrodil,« je pojasnil Janez Logar, vodja kranjske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije. Letos je kostanj dozorel nekoliko prej kot ponavadi, pravi Logar: »Na nekaterih lokalno izpostavljenih območjih so plodove, ki so padli iz ježice, takoj požrle miši, ki jih je letos izjemno veliko. Ponekod so plodovi obrani že na drevju, zlasti od šoj. Na pridelek plodov močno vpliva tudi kostanjeva šiškariča, to je žuželka, ki je bila pred kratkim zanesena v Evropo in povzroča tvorbo šišk na poganjkih.«

Da kostanja v gozdovih v tej sezoni ni ravno na pretek, opaža tudi nabiralec Ciril Benedičič iz Besnice. »Letos sem šel nekajkrat ponj v besniške gozdove. Pred desetimi dnevi ga

Čeprav kostanja v gozdovih letos ni v izobilju, pa prodaja pečenega kostanja v uticah ni narasla. »Vsako leto ga prodamo manj. Kriza je, ljudje nimajo denarja,« opaža Ibrahim Bedeti, ki kostanj v Kranju peče že 52 let. / Foto: Tina Dokl

je bilo veliko še v bodicah, oluščene kostanje pa so ogrizle živali. Prvi kostanj je bil droben in slab, zdaj pa je že boljši. Manj ga je kot prejšnja leta, se ga pa vseeno dobi sem ter tja,« opaža Benedičič. Domov se ponavadi vrne s tremi do štirimi litri kostanja, a ga nabira več kot dve uri. »Letos se je treba kar potruditi in brskati.

Za piko udreti ga vsak lahko nabere, da bi ga pa na veliko nabiral, ga pa ni dovolj. Slišal sem, da ga tudi drugje ni kaj dosti, recimo v Bašlju in na Trsteniku,« nam je zupal.

Kostanj potrebuje veliko toplote, rad ima topla, a ne preveč sušna poletja in za zorenje toplo in suho jesen, je še pojasnil Janez Logar:

»Je kisloljubna drevesna vrsta in uspeva na nekarbonatni matični podlagi, na apnencu samo takrat, ko je prekrit s kisljo prstjo. Na območju naše območne enote je to Škofjeloško hribovje do nadmorske višine 700 metrov, okolica Kovorja, Adergasa, Besnice, območje za Bitnjami, pas pod Storžičem.«

KRATKE NOVICE

PREDDVOR

Slovesnost za krvodajalce in prostovoljce

Danes ob 17. uri bo v Osnovni šoli Matije Valjavca v Preddvoru slovesnost, ki jo za zveste krvodajalce in prostovoljce prireja Območno združenje Rdečega križa Kranj v sodelovanju s preddvorsko občino in tamkajšnjo krajevno organizacijo RK. Ob tej priložnosti bodo 156 krvodajalcem podelili priznanja za 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80, 90 in 100-krat darovano kri in plazmo, 39 prostovoljcem pa priznanja Rdečega križa Slovenije. Na slovesnosti pričakujejo prijatelje Združenja prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba in iz Rdečega križa Bitola, ki jih bo pred prireditvijo sprejel župan občine Preddvor Miran Zadnikar. Kulturni program, ki ga bo povezovala Saša Pivk Avsec, bodo oblikovali: ženski pevski zbor Plamenke pod vodstvom Sonje Puzin, učenci Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor in skupina Gašper s prijatelji. D. Ž.

JEZERSKO

Vrtec cenejši za dobrih sedem evrov

Na jezerskem občinskem svetu so tokrat z veseljem sprejeli odločitev o cenejšem vrčevskem varstvu. Gre za pozitiven učinek zakona o uravnoteženju javnih financ, ker se je strošek dela zaposlenih v izračunu cene vrta znižal, je pojasnila občinska uradnica Jasna Durič. Vrtec Palček bo tako od oktobra naprej cenejši za 7,73 evra. Dosedanja cena varstva v starostno kombiniranem oddelku, ki je veljala od marca naprej, je bila 398 evrov, nova bo 367 evrov. Novi ceni za vzgojni program z zajtrkom in za vzgojni program s kosilom sta 228 in 272 evrov. Ob tem je svetnika Jureta Rebolja zanimalo, ali v občini obstaja razmišljanje o subvenciji za otroke, ki niso vključeni v vrtec, kar je praksa v nekaterih občinah. Dobil je pojasnilo, da je to običajno v občinah, kjer je v vrtcih premalo prostora, vsekakor pa je predlog vreden razmisleka. D. Ž.

BESNICA

Odpri bodo novo učno pot

Jutri, v soboto, bodo v Zgornji Besnici, na koncu naselja Nova vas, s priložnostno slovesnostjo ob 10. uri odpri učno pot Besnica »Rovnik-slap Šum«. Po nagovoru kranjskega župana Mohorja Bogataja in predsednika sveta KS Besnica Urbana Lenardiča pred novo informativno tablo se bodo udeleženci pohoda odpravili po novi učni poti. Pohod bo predvidoma trajal dve uri, za dobro vzdušje pa bodo skrbeli tudi člani Rekreativnega društva Rokovnači. V. S.

vremenska napoved

Ob koncu tedna bo sončno in za ta letni čas zelo toplo. Veter bo oslabil. V nedeljo bo zjutraj ponekod po nižinah megleno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

6/23°C

SOBOTA

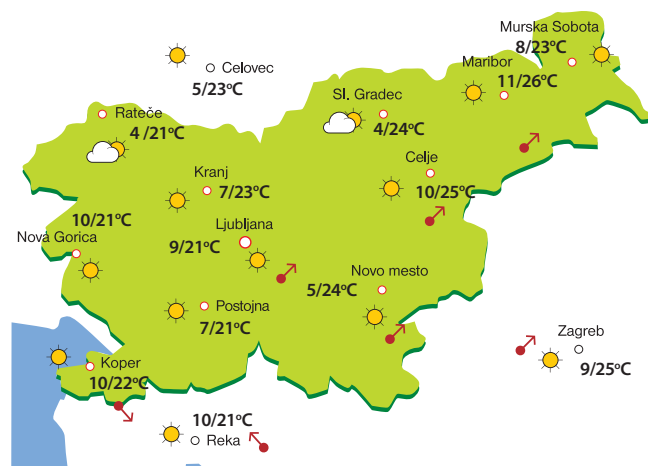

5/24°C

NEDELJA

5/22°C

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si